

P43

26

NEOTITA

Заказ № 1005 .Пор. № 32

Журнал имеет: . . . стр. . . . иллюстр.
1117 . . . табл. . . . карт.
№№ вып. 5 . . . 1937

Замечания:

Расписка отв. за подгот. в перепл.

Лусез

5

P43

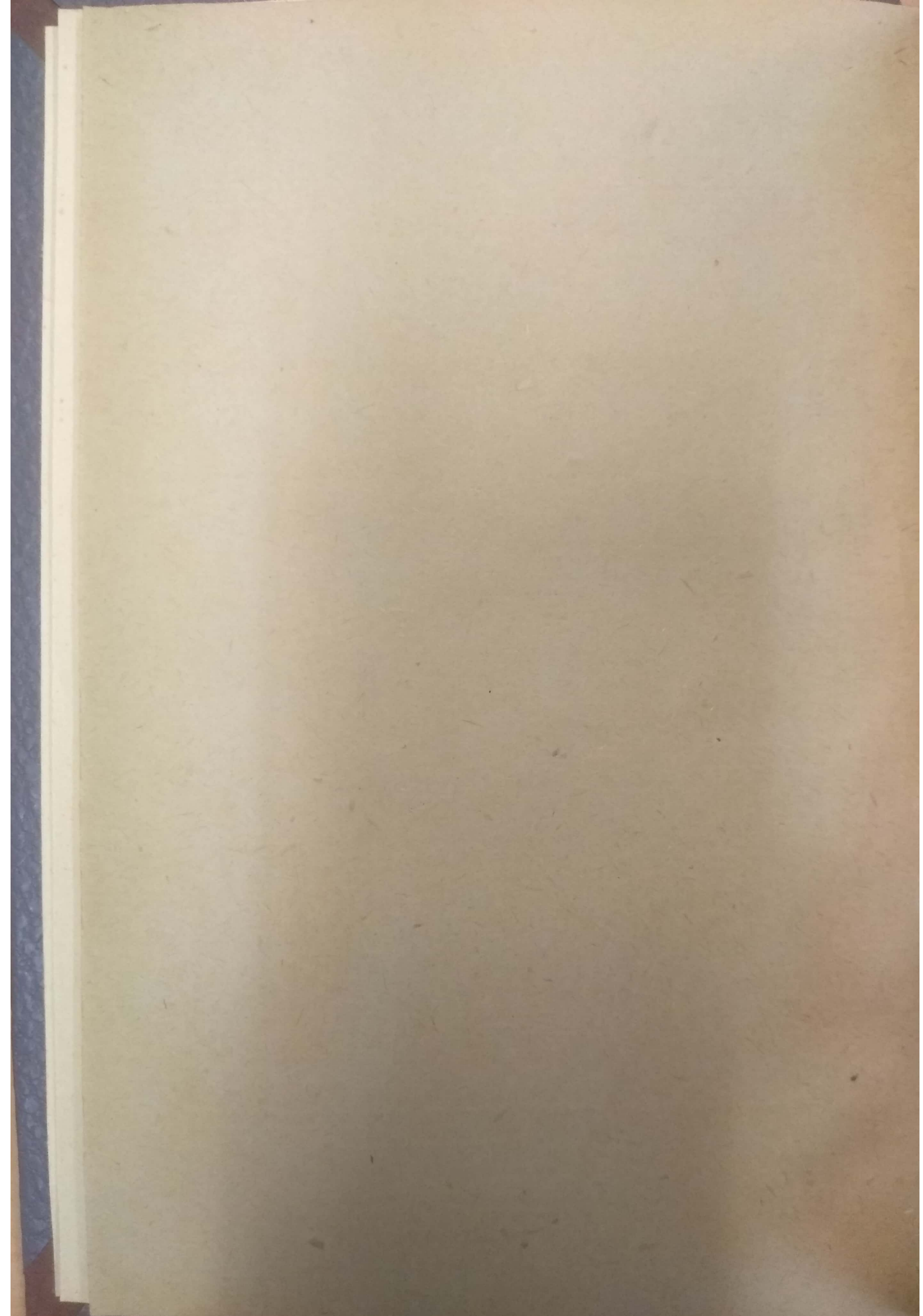
26

NEOTITA

5

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΗΑΣ
ΜΑΡΙΨΟΛΙ

1937

ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΙ ΟΛΥ ΤΥ ΚΟΖΜΥ, ΕΝΟΘΙΤΕ!

ΝΕΟΤΙΤΑ

ΣΙΛΟΓΙ

ΑΠ'ΤΑ ΚΑΛΙΤΕΡΑ ΕΡΓΑ ΤΟΝ ΕΛΙΝΟΝ
ΣΟΒΙΕΤΙΚΟΝ ΣΙΝΓΡΑΦΕΟΝ

ΕΛΙΝΙΚΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΤΥ ΔΟΝΜΠΑΣ

ΜΑΡΙΥΠΟΛΙ—1937

МОЛОДОСТЬ

АЛЪМАНАХ
ГРЕЧЕСКИХ СОВЕТСКИХ ПИСАТЕЛЕЙ

Α. ΔΙΜΙΤΡΙΟΥ

ΚΕΝΥΡΓΙΟΣ ΙΑΙΟΣ

ΔΥΣΙΑ

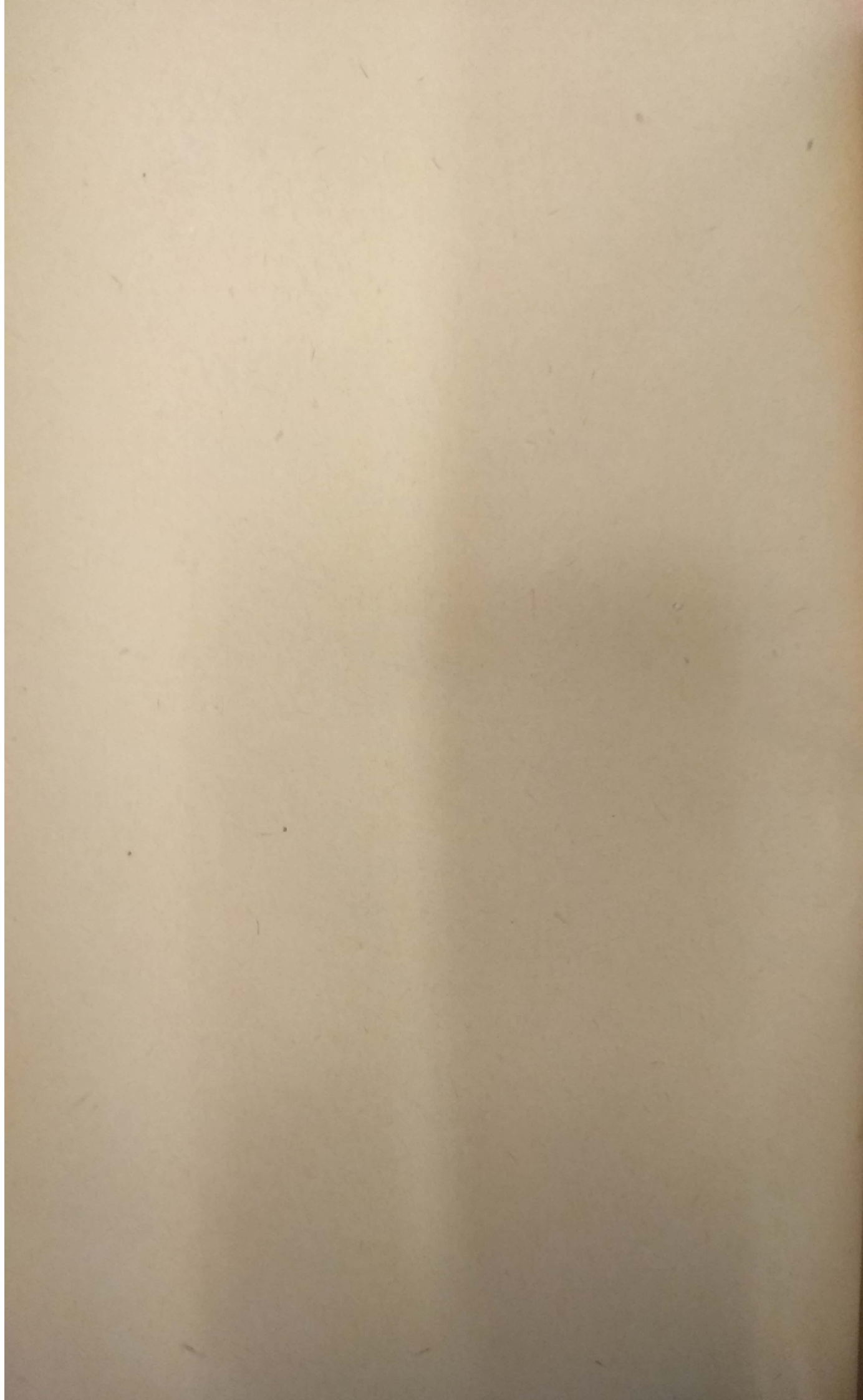
ΔΟΝΜΠΑΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΔΕ ΘΑ ΧΟΡΤΑΡΙΑΣΙ

ΚΑΛΟΣΟΡΙΣΕΣ, ΧΡΟΝΕ ΚΕΝΥΡΓΙΕ!

ΤΟ ΤΡΑΓΥΔΙ ΤΙΣ ΝΙΟΤΙΣ

ΚΕΝΥΡΓΙΟΣ ΙΛΙΟΣ

Ο καπετάνιος βγήκε στο γιοφίρι
Κε κέσπασε ι μπόρα τις χαράς.
Ανάλιασε τον καρδιαχό-μας κίρι
Θερμής αγάπης κίμα μονομιάς.
Κε πέσανε τα σίνορα μπροστά-τυ,
Τον χερετύσαν άπιρες φιλές.
Εδώ, ιλιολυζμένα τα πεδιά-τυ
Κ' εκί, πυ ζυν σε τρόγλες σκοτινές.
Σα χίμαρος το ράδιο κσεκινύσε.
Πλιμίρα πλάκοσε κ' εδό κ' εκί.
Κιλόντας στον αθέρα διαλαλύσε
Ν' ακύσυνε κ' ι κσένι κ' ι δικί.
Κσεσχύφοτι, περίφανι, με ζίλο
Αχύσαμε στι χόρα-μας εδό

Ειλέφτερι το δάσκαλο κε φίλο,
Το είντροφο, πατέρα κι' αρχηγό.
Κι' αχόγανε κριφά, σινκινιμένι,
Χορίς ν' αφίζυν λέξει να χαθί,
Πσιλά κρατόντας τι γροθιά σφιγμένι,
Ι εκλάθι δουλεφτάδες αδερφί.
Τυ κάκυ δε χαθίκανε χιλιάδες
Να κσιμερσί, τ' όνιρο να θγι,
Να πάψυν να ποτίζυν ι ραγιάδες
Με δάχρια πένθους τι μιτριά-τους γι.
Ι ανθρωπότιτα θαρίς μιλόζε
Ολάκερι, κι' αγάπι φλογερι
Για τος ανθρόπος ι φονί σκορπύζε,
Πυ σπέρνυν κε χτιπόν με το σφιρί.
Σε πλάκα λακσεμένο τυ γρανίτι
Μ' ατσάλινο ζμιλάρι κι' αντρικό,
Στις τσάπιες θάσις χόνι δυναμίτι
Το μανιφέστο το σταλινικό.
Το κάθε γράμα-τυ θαρίς κι' αχτίδα,
Φος άζθιστο σκορπά κε προσκαλί.
Ειλέφτερι, μεγάλι-μυ πατρίδα,
Μεγάλοζες ακόμα πιο πολί.
Κενύργιος ήλιος άναπσε στι γί-μας,
Πσιλά κ' εόνια θα φενκοβολά.
Στι μνίμι θα ριζόσυν ι κερι-μας,
Για μας ο κόσμος πάντα θα μιλά.
Ας κσεχιθόν ακράτιτα τραγύδια
Χαρμόσινα, θριάμβυ κ' ιγυρά.
Αμάραντα φιτρόνυνε λυλύδια.
Φολέθι στις καρδιές-μας ι χαρά.

Νοέμβρις 1936

ΛΥΣΙΑ

Τον ουρανό τα ζίνεφα σκεπάζουν,
Κιλιόντε θεριεμένα,

μάθρα,
φοβερά.

Βυίζοντας πσιλά, γεράκια ζιάζουν
Κε σιφορά μινόν τά νκρίζα-τους φτερά.
Κσερνύνε μπόμεπες...

Τον αγέρα σκίζυν

Κατάρες,

θρόντι,

ρόνχι,

στεναγμί,

κραθγές.

Τα χάλαντρα στι ρεματιά καπνίζυν.
Κσανθίζυν τό σκοτάδι σπίθες καφτερές.
Τα ζίνεφα τριπόντας το φενχάρι.
Κλαμένο πρόθαλε στυ Νότυ τι νιχτιά.
Σιμά στο θεριζμένο-τις θλαστάρι
Μια μάνα καπσερί μαδύσε τα μαλιά.

«Γιατί:..

Γιατί σε εκότοσαν, Καστίλιο;
Τί θρίχαν φτέξιμο,
πυ δόδεκα χρονό

Πια δὺλεβες,
εσί,
πυ σαν τον ήλιο,

Μας έφενκες το σπιτικό-μας τ'όρφανό;
Κε τόρα τα ματάκια-σου ζβίζμένα...
Πιός θα μυ δόσι, γιόκα-μυ, παριγοριά;
Μονάκριθό-μυ σπλάχνο,
πιός για μένα

Θα γίνι στίριγμα στα μάθρα γερατιά;
Πεδάκι-μυ,
πό μ' άφισες, καιμένο,
Μονάχι κ' έρμι,
αχ, να κέρεις πός πονό!

Πολί σιγνά
—κι'ας ίσυν πιναζμένο—

Μανύλα, μύλεγες, καλί-μυ, δεν πινό...
Αχόρταγα τι μάθισι διπσύσες,
Μα τί να κάνεις;

Στο σχολιό-σου πός να πας;
Καστίλιο-μυ, στα χιόνια δεν μπορούσες
Χορίς παπότσια κε γοιμνός να περπατάς.
Μας στρίμοκσαν, στιν άχαρι μιζέρια.

Καιμί,
χτικιό,
θιλιές,
τα τζάκια-μας πσιγνά.

Μας πνίγανε τα γαντσοτά-τους χέρια,
Κι' απ' τις καλίβες τόρα στίσανε πιρά.
Για κσίπνισε,

σπλαχνίσο-με, χαρά-μυ.
Θα μίνυν έτσι τα χιλάκια-σου κλιστά;
Κατάρα νάχυν!

Θέριεπες' ι καρδιά-μυ.

ΔΟΝΜΠΑΣ

Τις θάλασσας τὸς λόφους τὸ θαπόρι εὐίξι.
Ας ἴνε μανιαζμένους, ἀγριος ὁ βοριάς.
Τραβά μπροστά, τις μηχανές-τὸ τις γιρίξι
Τὸ μάθρο μάλαμα πὺ θγάξι τὸ Δονμπάς.
Αντίκρι κόροσε τὸν υρανό μεγάλι
Ἰ φλόγα κ' ἐδιοχσε τιν πῖσα τις νιχτιάς.
Εὐὸ τὸ φτιάκσανε τὸ εἶδερο, τ' ατσαλί
Ἰ φύρνι πὺ ποτέ δε ζβίνουν στο Δονμπάς.
Ἰ ράγιες-μας εἰροτέες εἰτις 'Ενοσις τὰ εἰτίθια,
Εὐόνουν τὸ Κρεμλίνο μ' ὅλες τις μεριές.
Τὰ τρένα φέρνουνε τὸ Στάλιν τιν ἀλίθια,
Τὰ εἰρνουν τὸ Δονμπάς Ἰ ατμομηχανές.
Ζοί εἰτις φάμπρικες Ἰ μίνες πάντα δίνουν.
Ἰ μιναδὸρι κάτο εἰκάθουνε βαθιά
Στα εἰπλάχνα μέξα—καλοκέρια να μακρίνουν,
Ν' ἀνάψουν ἀστρα για να φένκουν πιο πλατιά.
Εὐὸ κσιμέροσε τὸν 'Αβγουστο μια μέρα
Κι' ὁ κόσμος θαθμαζμένος τσίτοσε τ' αφτιά.
Τὸ ράδιο κίματα εἰκορπύσε εἰτον ἀθέρα
Για τὸ Σταγάνοφ τιν ἀνίδοτι φοτιά.
Κ' Ἰ ζέστι τὸ Δονμπάς ἀγκάλιασε τὴ χόρα.

Χοχλάκιζε το έμα τ' άλικο μεμιάς.
Παντό πια κσέςπασε ι ριζοσπάστρα μπέρα,
Πυ δίχνι τι χαρά τις λέφτερις δουλιάς.
Σιματοφόρος πρωτοπέραζε πετόντας
Ο Κριβονός εδό για δρόμο μακρινό.
Ι Ανκελίνα κι' ο Μαχάρ Μαζάι νικόντας
Ανατινάζον τις ρυτίνας το θυνό.
Ι κάμπι στι δικί-μου χόρα δεν τελιόνου
Κι' αμέτριτες στιμένες ύλέπις σκαλοσιές,
Μα στο Δονμπάς θα καλονιόσις, πως σιμόνου
Τι γι παντό να φέκσυν μέρες πορφιρές...

Τα κότσια-τους δε θάσταχσαν να μας λιγίσουν
Ορδές τυ Κάιζερ, τυ Ντενίκιν κε Σκυρό.
Το πσάρι θέλανε στα χίλια-μας να πσίσυν,
Μα θρίκαν όλι τον κακό-τους τον κερό.
Ο γιός-συ Κλιμ ο Βοροσίλοφ οδιγύσε
Στι μάχι τότες τα πσιμένα-συ πεδιά.
Το μπολσεβίχικο Δονμπάς-μας πολεμύσε
Κι' αφάνισε τα λισιαζμένα τα σκιλιά...
Τις πλόρες γίρικαν, γιρέθουν να φοντάρουν
Στα πόρτα-μας κσανά φασίστες-πιρατές.
Στον πάτο τυ γιαλό τρις πίχες γι θα πάρουν,
Πριν να πατίσυν τις απρόσιτες ακτές.
Καφτά μιλιόνια τόνος το Δονμπάς ατσάλι
Θα χίσι μ' όλι τιν ΕΣΣΔ μαζί
Για να τσακίσουμε το κάθε-τους κεφάλι,
Ρυθόνι να μι μίνι, τ' άχτι-μας να θγι!..
Δονμπάς, τα φότα-συ σκορπιζον το σκοτάδι,
Ποτέ δεν κόθις τιν ανάσα-συ στιγμί,
Το κάθε-συ καμίνι, τόννος κε πιγάδι
Σαν κάστρο στέκατε στιν πρότι τι γραμί!

Δεκέμβρις 1936.

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΔΕ ΘΑ ΧΟΡΤΑΡΙΑΣΙ!

Я памятник себе воздвиг нерукотворный,
К нему не зарастет народная тропа...

Α. С. ПУШКИΝ.

Το μονοπάτι δε θα χορταριάσι.
Τρυκνίδες δε φιλτρόνουν να το πνίξουν πια.
Τ' αγνό μνιμίο-συ δε θα σκυριάσι.
Το χέρι-μας τυ πήρε κιόλας τι σκυριά...
Τί μονοπάτι!

πυ δεκάδες ὁρόμι

Απλόχορι,

στροτί,

κενύργι,

καρδιακί

Ανίχτικαν κε θ' ανιχτόν ακόμη
Για νάρτυν ὄλι στην αστίρεφτι πιγί.
Στον ίσχιο τον ελάτον να καθίσουν
Το φλίζβο για ν' ακύσουν τον αρμονικό,
Τα διπσαζμένα χίλια να ὀροσίουν,

Ρυφόντας τονικό

κε διάφανο νερό.

Κρατύσανε μαστορικά τι λήρα,
Πολί πετύσαν με τον Πίγασο πιυτές,
Μα τιν πιχρί κε ζιλεφτί-συ μίρα
Κανίς ακόμα δε δοκίμασε ποτές.
Πολί με μάγεψαν' ος τόρα στίχι,
Πολές αγάπισα κε κσέχασα φονές,
Μα νιόθο, πως ι ζοντανί-συ ίχι
Για πάντα ρίζες θγάζυν μέσα-μου θαθιές.
Με τυς τυνκόςυς,

φίνυς

κε καλμίκυς

Μ' ατέλιшти στοργί σε θλέπι
κι' ο ρομιός.

Κ' εσένα, Πύσκιν,

κε τυς μπολσεβίκυς

Ανέθρεψε

ο γίγαντάς-μας

αδερφός—

ο ρύσικος λαός!

Γενάρης 1937.

ΚΑΛΟΣΟΡΙΣΕΣ, ΧΡΟΝΕ ΚΕΝΥΡΓΙΕ!

Αχυμπόντας γερά στο ραβδί-τυ,
Ασπρομάλις, γενάτος, σκιφτός,
Τα στερνά-τυ τ' αγνάρια στο χιόνι
Μας αφήνι κι' ο χρόνος αφτός.
Αργοσέρνι τα πόδια κε φτάνι
Στ' ακρινό τις ζοίς τυ σκαλί,
Μα πριν φύγι ε' ακσέχαστι στράτα,
Το νιο χρόνο να 'ρθι προσκαλί.
Τα γιομάτα ποτίρια τσουνκρίζουν.
Απ' τα μάτια μας σπίθες πετόν.
Ι εφχές με χαμόγελα ζμίγουν—
Το νιογένιτο πια χερετόν.
Καλοσόρισεσ, χρόνε κενύργιε!
'Εμπα μέσα, καλέ-μυ, θα 'θρις
Ζεστασιά, κι' αφθονία, κι' αγάπι,
Προπολύ σε φιλάγο να 'ρθις.
Θ' αντικρίσις χαράς πανιγίρια.
Θα 'θρεθίς σε χορό γιορτινό.
Ι πανόρια δικιά-μυ πατρίδα

Φέτος ίκοσι θ'άνε χρονό.
Το βαθίριζο δέντρο φυντόνι.
Τα μπουμπύκια πλιθένον πιχτά.
Ζυμερί, μιροδάτι κρατόνε
Ι καρπί τα κλαδιά-τυ γιρτά.
Θα φιτρόσι στο δέντρο-μας πέμτο
Απ' το δέφτερο πλόνο κλαδί.
Θα οίς φέτος τυ Πύσκιν να φένκι
Λαμπερό τ' άζθιστό-τυ θαδί.
Καλοςόριδες, χρόνε κενόργιε!
Τί μυ φέρνις; Για πές να χαρά;
Θα ουλέβο κσανά στο τραπέζι
Ή με θόλια κ' εγώ θα θαρά;
Κι' αν φορέσο χακι: δε θ' αφίσο
Σκυριαζμένι τιν πένα ποτές.
Τα τραγύδια μεστά θέλο ν'άνε
Κ' ι γραμές-τους να θγένουν θερμές
Για ν' αρπάζουν κε μπρος να καλόνε,
Για να λιόνυνε πάγος ψιχρύς,
Για να σπέρνουν αγάπι κε μίσος
Με καθάριος κι' αντρίκιος αγός.

ΤΟ ΤΡΑΓΥΔΙ ΤΙΣ ΝΙΟΤΙΣ

Τραγύδια νιότις στον αγέρα
Το λέφτερό-μας αντιχόν.
Αβγές δροσάτες κάθε μέρα
Κε γαλανές μας χερετύν.

Στις άνικσις τι χόρα
Κανίς δε νιόθι γερατιά,
Κσανάνιοςαν πια τόρα
Κ' ι γερι δίχνουν λεβεντιά.

Αχτίδες απαλές χαιδέουν
Στι γί-μας κίπυς ανθιρύς.
Με σφρίγος κι' όρεκσι δουλέουν
Ι γέρι τόρα με τυς νιυς.

Στις άνικσις τι χόρα κ. τ. λ.

Χιονίζυν φέβγοντας τα χρόνια
Κσανθές κε μάθρες χοριφές,
Μα δεν παγόνυνε τα χιόνια
Τις φλογερές-μας τις καρδιές.

Στις άνικσις τι χόρα κ. τ. λ.

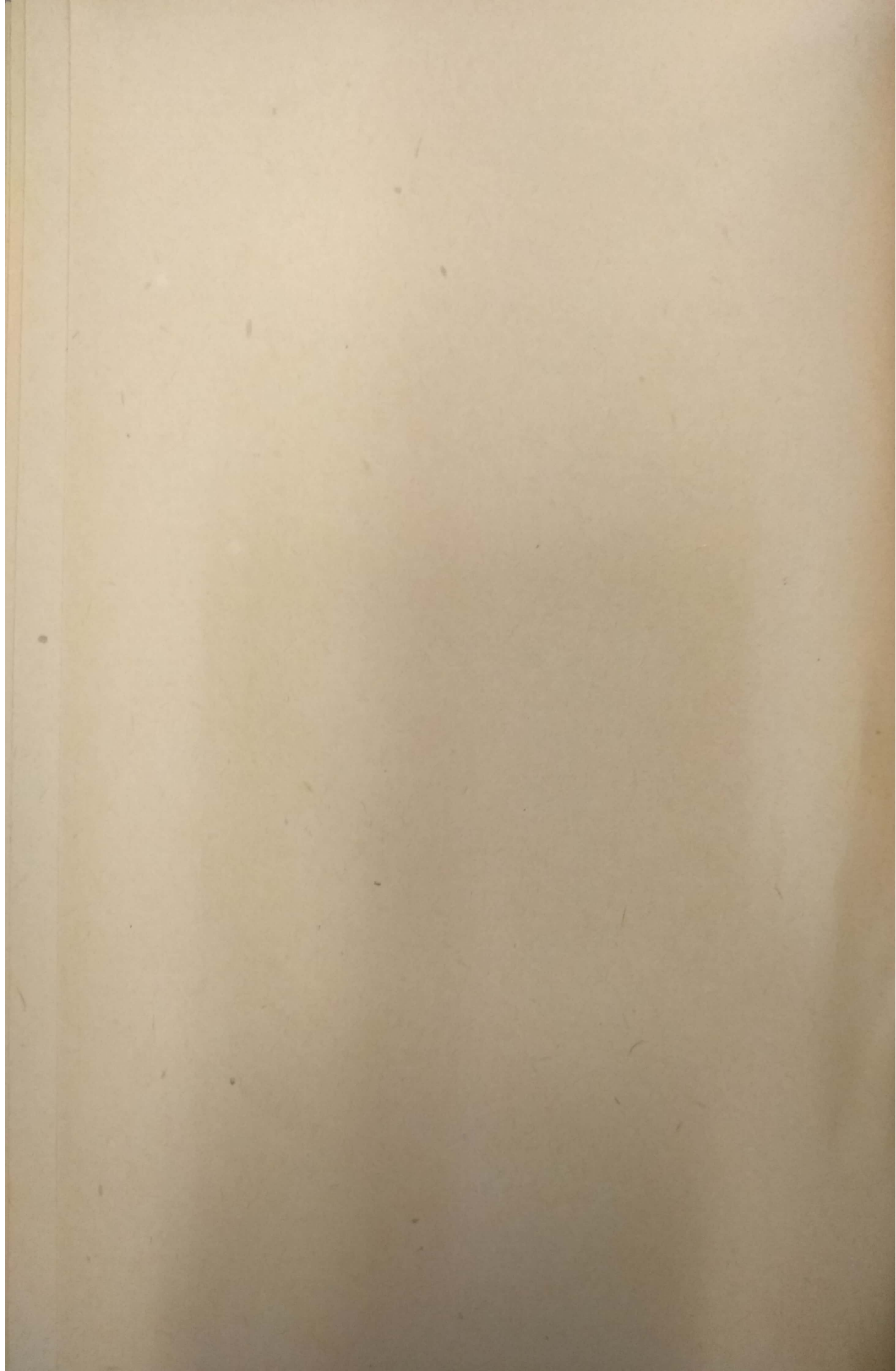
Ι νιώτι τον κερό δαμάζι
Κι' αναλαφρόνι το κορμί.
Στις φλέβες-μας το έμα βράζι,
Σ' εφοδus πάντα προσκαλί.

Στις άνικςις τι χόρα κ. τ. λ.

Φραγμύς περνόντας προχορόμε
Αδερφομένι μια γενιά,
Πσιλά το μέτοπο κρατόμε
Κ' ι θέλιςι-μας ίνε μια.

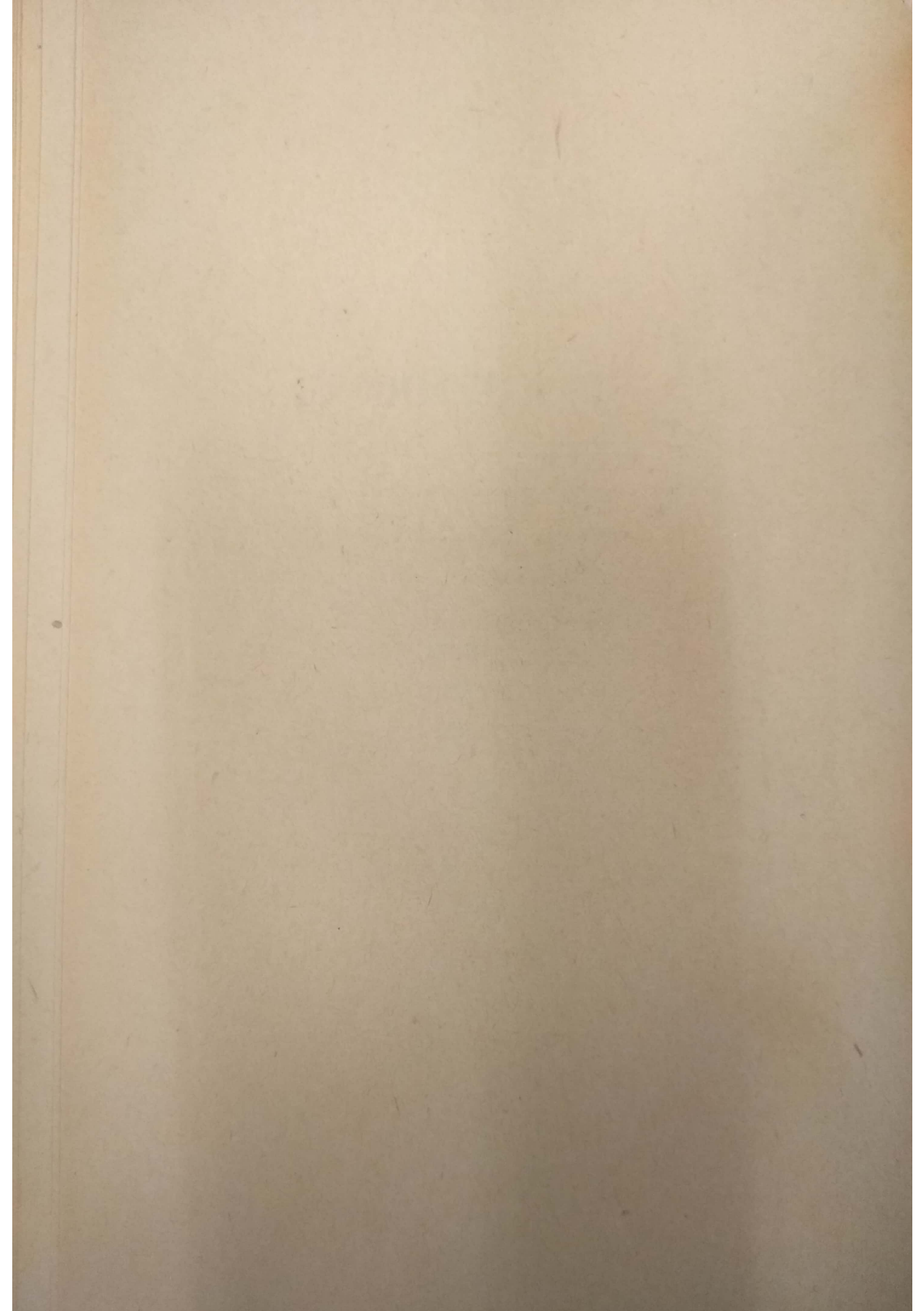
Στις άνικςις τι χόρα κ. τ. λ.

Νοέμβρις 1936

Γ. ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ

ΣΙΜΑ ΣΤΟ ΜΑΒΖΟΛΕΙ
ΤΟ ΦΙΔ ΠΙΜΕΝΙ ΦΙΔ
ΥΝΤΡΑΜΑΙΔΑ
ΚΟΛΧΟΖΙΚΑ ΥΝΤΡΑΜΑΙΔΑ
ΚΣΕΒΙ ΣΤΙ ΜΕΝΑ, ΑΚΡΙΒΙ!
ΦΟΒΕΡΙ ΠΟΣΣΤΑ
ΦΑΝΙΝ-ΤΟΝ ΚΑΛΟ!

ΣΙΜΑ ΣΤΟ ΜΑΒΖΟΛΕΙ

Γενάρης.

Μόσχα.

Κόκινι πλατία.

Σσυμός...

Τα δέντρα

τρέμουν ἄχτο αγιάζ.

Δικί-ς, —πατρίδα-μου, —

ακύραστι καρδία

Βυίζ, δε στέκετε,

χτιπά,

δυλέθι,

θράζ!

Γενάρης.

Μόσχα.

Κόκινι πλατία...
Χασιβετλίδς
περνύ
σιμά στο μαβζολέι...
Χαρά κε χασιβέτ
μπολέβυνε τ' καρδία-μ'...
Το γλόσα-μ
τ'εσσ τζαρά
'ντα λόγια
να το λεί!

Ο Λένιν πέθανε.
Πολά
'χτα δέκα χρόνια
Τος πέφτ εδó.
Μα όλο το ζαμάν

Υστρέβ
ι χόρα-μας
τ'ατσάλινα-τις μόνια,

Υσέβ
ι χόρα-μας
σαν ζοιρό φιντόν.

Ο Στάλιν-μας
κυτέβ
το δοκσαζμένο-ς' όλια,

Ιλίτζ, —
αθάνατος, —
σι ίσε αν τι μας!

Ι χόρα-μ,
απ'αφτό
τ'αχώραστι-ς' καρδία

Βυίτζ, δε στέχετε,
χιτιπά,
δυλέβι,
θράζ!

ΤΟ ΦΙΔ ΠΙΜΕΝΙ ΦΙΔ

Μεγάλα όλιες μισ κάθε μέρα κάνουμ.
Οσέβ ι χόρα-μας, πυ ζουμ εμίσ βαχτλιδ.
Μα έχι-το στα νυ-ς: δε χάθεν ο ντυσζμάνος,
Αφτός πλακόν κριφά, πυσέδι γιαν το φιδ.
Το δέρμα-τ' μεταλάζ κε έρχετ ραστ ακόμα
Τα λόγια-τ' πσεματκά πιστέδουν-τα πολί.
Αφτός, διπρόσοπος, πυ θγάλι μελ' χτο στόμα-τ,
Πρατιζ μες τιν καρδιά-τ' αζμόνιτο χυλί.
Φιλάι κε τινιγά ντυσζμάνος, ας το κσέρις,
Να θρισκ πες γράδες-μας χαντρέδι κραλίχ.
'Τος έμαθιν-το πεσί-τ', οτ' έσοσαν τα μέρις-τ:
Ατόρ' ι φίλι-τυ θρισσκόνε άλιαχ λίχ.
Ας ίμας σαχτ παντύ, δεν χριάσσκιτ να ζμονόμε,
'Οτι αφτός μπορί να καμ χατείδα παλ':
Το φιδ πιμένι φιδ! Αν εκον το φτιάλ-τ' χαρσσύ-μας,
Μις κόφτυμ πέρυμε το φτιάλ-τ'!

ΥΝΤΡΑΜΑΙΔΑ

Φις'σεν άνεμο·καλία,
Κιματίζι το γιαλό.
Τα πεδία: «Φινωμία»,
Τα κυρίτζα: «Στο καλό!»

Πρες δικό-μ' αγαπιμένος
Δάιν στον Κόκινο στρατό.
Φοσερέβ το στρατά-τ' ήλιος,
Γιάν τ' αγάπι-μυ ζεστό!

Τεχ' ε' βοίζον τα μποράνια,
Τζάλκα πάτος να γλιίζ,
Τεχ' ε' χορίσταμ με τον Βάνια,
Τζάλκα Βάνιας να γιρίζ.

Πλόμζα, πλύζμα το πυκάμσο-τ'
Με το όμορφο πλυμί.
Τίντζκα ρότσιν: «Αγαπάς-μει;»
Γάλια ήπα-τον: «Αμή!»

Όταν μάθρο το κυρόνα
Νίςκετ άσπρο περιστέρ,
Μπέλτιμ, τοτ' κανέννας άλος
Το αγάπι-μ' να το περ!

Δεν το κέρεις, ακριβός-μυ,
Ιτζ-πα δεν το έγγραψα:
Όταν διάβεις, γίρσα επίτ-μας,
Κάτσα λίγο έκλαψα.

Σίφτε έκλαψα, μα στέρας
Μεγαλέφτα αντ' αυτό,
Ότι σί-πα αν τα τέρια-ς
Δάεις στον Κόκινο στρατό!

Ντρες νερό αγ το πιγάδι
Ος να ζμίχκετ στο ποτάμ,
Πό κιάν ίσε, ακριβός-μυ,
Σον ςτι ζένα το ζεβτά-μ'!

Σζύρκεν άνεμος, λον στρατά
Χλίτσκο πύχνα ζσορυμλίζ.
Αγρικάς: αυτό ςτι ζένα
Πάι δικό-μ' το πυλασίς!

Γράφι φίλο-μ' πρότο γράμα:
— «Το ζσενκλίχς να μιν το χάνς!
Γο τα ζίνορα τις χόρας
Χοραέβο αγ' ντυςζμάνς.

Ότιν πυζέβυν ζαν τα φίδα,
Να τζαχέβυν-μας κριζά,
Μα δικί-μας τιν πατριδα,
Ό'εν κανίς να το νικά!

Αν νονίζυν να χυλτέβυν,
Ας το κζέρυνε αψτί:
Με τ' ατζάλινο γυρθέα
Να τυς κρύγυμ πας το μτί!»

ΚΟΛΧΟΖΙΚΑ ΥΝΤΡΑΜΑΙΔΑ

Τίνα κσέρ καλά τ' μασσίνα,
Τος παντό ουλέβ γολάι,
Σαν τιν Πάσσα Ανγελίνα,
Σαν τ' Μαρύσια Μπαλακαί.

Τα κομπάινα σαν καράβια
Πες το μεγα μιντανλίχ.
Γιανασσά τζαλέβ κοσίλκα, —
Τέκα φένιτ, σαν χαίχ.

— «Νά, τα ίρταμ τα ζαμάνια, —
Ίπεν πάπυ-μας - αμπρέ!
Νε μπασίμια, νε τζαράνια, —
'Οκσο-πέσο ζαιρέ!»

Βασιλέβ κενόργιο φένκος,
Πεφτ σκυτνία πας τ' αλόν.
Σορεφτέτ εδό κυρίτζα
Ας ψυχρούμετς πατεφόν.

Κάπιος πέλσιν-με ζαπίσκα.
Ντράνσα πέσο, πυρφυτό:

—«Φόντις ίσε τρακτορίστκα,
Θέλο ντάμα-ς να πρατύ!»

Γιρσα τ' γράμα-τ' ακσαπίσα,
Πάνο γράφτυ ισα-ίσα:

—«'Όσπυ νίςσκες κομπαινέρος
Μιν θαρις-πα να με περς»!

Κομπαινέρος-μας Βολόντιας
'Διν τι μέρα πες το ζαν...
Μαγανέθ να καμ θυλία,
Σαν τον ζίντροφο Μαζζαν!

ΚΣΕΒΑ ΣΤΙ ΜΕΝΑ, ΑΚΡΙΒΙ

Σμα στο γιρί νιγλό σιλδί,
Κυρχυθαντζέα σμα σ' γυνέα...
Κσέβα στι μένα, ακριδί,
Μις ντρανισσκύμας άιτς αρέα!

Κσέβα στι μένα. Παλ' εγό
Αφίνο πάγο στο στρατίο.
Τζολί μιντάν αβοριγό
Δαλί-με στο μισαφιρίο.

Στο σιρτ απίσο θοροντά,
Έ' αέρα κρον κε μριζ έροχέα.
Κσέβα στι μένα ένα τνα,—
Μις ντρανισσκύμας άιτς αρέα!

Ι φίσι πας τον υρανό
Διχνίζ θαθμάσια συράτια.
Ας εν τ' αγάπι-μ' κατινό
Γιάν τα αζμόνιτα-συ μάτια!

Γο φλάγο-σε. Κριφά στο πεσσ
Τραδάμε το κυρχυθαντζέα.
Κσέβα στι μένα, τεκ ας έρεσσ,—
Μις ντρανισσκύμας άιτς αρέα!

Βεγλίζις: πες το κυρινέ
Ιπλόν βροχίς φλυρίτκο στάμα...
Σι να ζμονάς-με, θαρισέ,
'Το κυτυρό να φλάγο γράμα,

Μα να λιγά γιάν το ζιλδί
Το νόνιζμα-μ' εδό μαρέα...
Κσέβα στι μένα, ακριβί,
Μις ντρανισσκόμας άιτς αρέα!

Ντρανάς: βροχίς πες τα νερά
Υζόν-οζάχ πετάι δαχλίδα.
Αν φένις μπδίνα στα μακρά,—
Βαχτλίδς να ίμε, οτ' σε ίδο...

Μα ςι δε φένις... Το ζιλδί
Γελά-με χάλις κυρασέα...
...Ποσ στο αγάπι, ακριβί,
Χιςμέτ μις έχομ άιτς αρέα;!

Κίεβο—Μαριύπολι,

Ιόλις, 1936.

ΦΟΒΕΡΙ ΠΟΣΣΤΑ

Αγιάζ κε ρσόν...Κοντά να λείς—ρσυμός...
Πένυμ λον τ' Αργίν με τ' αγιαχτάρσυμ δί-μας.
—Φυκρίθ-να,—λεί αφτός—
Σι ντράμι ρτο κολχός,

Πὸ μισ πρζεζνί ιμέρα ίμας,
Εγὸ αφτό ρυρὺ
Στο πόρσστα απ' εδὸ να φίγο,
Το γράμα-μ' θέλο να πελίγο.

—Κε πέρις μάρκερ-πα!—Μπορὺ!...
Χορίρσταμε... Περνά ι ὄρα λιγο,
Γρικὺ κατάρερ κε θριζείρ:
—«Ερσί ανκέθιρ-με ακόμα!»...

Στο ρτράτα θγένο: φίλο-μ' ντρερρ,
Βριζ, το τζιραί-τ' θαρίρ-κε άρππο χόμα.
Ντράνὺ: το γύνα-τ' δίχορ περρ
Κε το θρακί-τ' παραλαιμένο...

—Τί έπαθερ, μαρέ;
—Τ-το γε-έ-ρρρρμο, τ-το γρ-ραμεένο!

Υφ, ζόρλεν γλίτοσα!

—Χτό-τί;

—«Χτο πόσστα...!Οι,

Ας πάρο τζόλμαξιμ ανάσα...

Νά—δόντια, νά—μαλί, νά—τίτκο ραδ κε μπόι!

Εμ τ' γόνα-μ', το βρακί-μ'

Κε εμ το γράμα-μ' χάσα!»

—Τί εν το λεις; Παραλαλίσ!

Το γλόσα-ς πεδικλύτ, τσαδίχκετ λόγος!..

Το πόσστα... Χα-χά-χα!

— Γελάς-με, ανιατζίδς,

Νά, πράτ, καρδάρ, ατόρ' εκί απλόγυς!

—Παγένο, πως με φοδερίζς!

Ντζζονάιςα, διάβα γο καρδάρκα.

Ανίζο τ' πόρτα.., — «Φέριμ μάρκα!»

Βοι, θέ-μυ! 'Αγιο-Παντελίσ,

Χουτχαιρέτ-με!.. 'Ένα σάρκα—

«Γαδ-γαδ!» χυλτέβ χαρσσύ-μ λισσάρκα.

Απίσο-τ' χάλις τζαναθάρ,

Γιρνίζ χοντρό στζιλί κε χνα-με αχ-το μπόάρ,

Μπατρέβ τα δοντια τ' πες το σάρκα-μ',

Σκικζ, περ βρακί-μ' το πυδονάρ,

Τζαχ σμα στο γόνατο-μ αφίν χαπέις τσαγδάρκα.

Στο πόσστα ίντυνε ταρ-θάρ!

Τεκ' οτ' κατέσοσα να χλίζο κίκα: «θάι»!

Γρικύ νταύςς: «ντυλάι, ντυλάι!

Πρατ' χαθ' αν τ' εν—ατόρα σένα!»...

Μα πό να στεγς τα σκκλία λισσαζμένα!

'Όταν πεσιρίθε «τσ'λαύρ»,

Αχ τ' άλλο το μπουλμέ ντζζουχλάιςεν ένα κνυρ.

Χαρσσύ στο τηλεφόν ι αγελάδα κνίςσκετ.

Ένα μικρό κυκόςσ ρικύτ κε πεταθρίσσεκετ.
Κε ένα πρόβατο αχ τ' αλο το μπουλμέ
Χολίζ κισκίγκα: Με-ε!
(Αιτς μένα φένετ-με θαρίς-κε χαχανίσεκετ,
Οτ' έπαθα ατίτκο «ντζζουριμέ!»)
—«Αθλάχ, αθλάχ ας φιέθο 'χτο χατέ!»

Ποτ' ίγκσα τ' πόρτα—δεν το κσέρο:
Τεχνίλ τα μάτια-μ' χάσαν φος!

Νύ-μ' ίρτεν τζάχ στην άλι μέρα
Πες τι μπολνίτσα, πας το στρός..

* * *

—Πό ίτυνε αφτό; μπορόν να μας ροτόν..
Στο πόσστα, στο Αργίν, πυ ίτυν ζαθς ΥΖΥΝ!

ΦΑΝΙΝ-ΤΟΝ ΚΑΛΟ!

Ο πρόεδρος τῆς κολχόζ «ΖΑΤΟΝΣΚΙ» (Γιαλίτα) ς. ΧΑΒΙΑΡ πέρσι στα 1935 τὴν Προτομαγιά ἔδωσε στὸν δαφτό-τ πρέμια—εἰνα κοστιὸμ. Φέτος-παντὶς να δοκ πρέμια στὸς καλίτερος υντάρνικος, αφτὸς πῖρε απλόγυ-τ πρέμια 100 ρὺβ.

(Απ' τὸ γράμα τῆς ζελκὸρου)

Αχ' τ' ἀρτέλι τῆς «ΖΑΤΟΝΣΚΙ»
Σὸν κε ἔρχετ τὸ χαμπάρ.
Σὸν κε ἔρχετ τὸ χαμπάρ
Για τὸν πρόεδρο ΧΑΒΙΑΡ.

Κάθετ μες τὸ καμπινέτο,
Τίντζχο κε ἀδοριγὸ
Κε νονίξ: «Τίς ἐν υντάρνικος
Λὸν καλίτερος?»

— Εγὸ!

- Πέρσι πρέμια ἴγο πῖρα?
- Πῖρα, ἔχο-το στο νό-μ!
- Τί με δόχαν, δὲν το κσέριτ?
- Πέρσι δόχαν με κοστιὸμ!

— Τίς το δόκεν-με?— Απλόγου-μ!
Τ' ίδετ', ζερ, το γιωρτζανό-μ?
Φέτος πρέμια να δύγου;
— Γιάςνο!

— Τίνα?

— Τον δαφτό-μ!

Πός να λείς, τίς εν υντάρνικς
Λον καλίτερος 'χτα μας!
Κυτορύ να μιν ροτάς,
Ντράνα πέσο στο πριζάζ!

— ...Στον καλίτερο υντάρνικ
Στο αρτέλ-μας—στον Χαβιάρ
Φέτος πρέμια να δύγου...

— Πόσα?

— 'Ενα κατοντάρ...

Τον κερò, καλά αν ίμε,
Τίπος κιάλο πέρο γο,
Φόντις πρέμιες να δόχο
'Αλιαχ φάνιν-με καλό»!

... Αχ' τ' αρτέλι τυ «ΖΑΤΟΝΣΚΙ»
Σον κε έρχετ το χαμπάρ.
Τί να κάνυμ τον Χαβιάρ,
Τίπος κιάλο να μι παρ?!

Β. ΓΑΛΑ

ΤΡΙ ΑΓΙΑΧΤΑΣΣ

ΜΑΝΙΑ

ΣΤΙ ΓΙΝΕΚΑ

ΑΘΑΝΑΤΟΣ

ΔΙΟ ΑΝΙΚΣΙΣ

ΤΡΙ ΑΓΙΑΧΤΑΣΣ

I

Τ' ίτυν αφτό στον ίπνο-μ,
(^οΟρομα τίτκο τ' ίδα!)
Ίτυν αφτό στ' αλίθα,
Ίτυνε στ' αγνεφά:—
Πέταλο Βάνιας 'χτο εσάχτα,
Γιώρας Κυζμπάσς απ' τι Μόσχα,
Γο—'χτο μικρο χορίο—
Ίμνετς ένα ταιφά.

'Ενα ατζόβ κε πόνο,
'Ενα καιμό μεγάλο,
'Ενα σιτχί μεγάλο,
'Εζμικσεν-μας ατότ:
Μράχκνεμιτς τρί-μας ζόρια,
Μράχκνεμιτς τρί-μας ζαμέτια,

Μράχνεμιτς τρί-μας ανάπαπς
Σ' κάθα μακρί ποχότ.

Τρί-μας καμπόζα χρόνια
Μέτραναμ στρατίς κε τζόλια,
'Εμπρο-μας δάινεν ντυςζμάνος,
Τζιλίχκεντον χάλις τόπ.
'Ιχαμ μεγάλες νίκες...
'Εκρυγαμ τοτ' τον Ντενίκιν,
'Εκοπσαμ πύχνα τον Βράνγελ
'Π'κάτο στο Περεκόπ.

Για τι μεγάλι δλία,
Για το χτίσιμο μεγάλο,
Για τα χρόνια θαχτλίδκα
Στέρα χόρσανε μας...
Γιώρας γίρσεν στι Μόσχα,
'Γο—στο μικρό χορίο,
Πέταλο Βάνιας δρέθιν
Στο καρδακό-τ' το Δουμπάς.

* * *

Πό εν ατόρα Γιώρας;
Πό εν ατόρα Βάνιας;
Τίλογα ζυν τα πεδία;
Πό δουλέδνι ατόρ;
...Κζέρο-το πό εν Γιώρας,
Κζέρο-το πό εν Βάνιας!
Κζέρο-το, τίλογα ζύνε
'Τιν ακριζί-μ, ατόρ'!—

Γραφτ' ι εφιμερίδα,
(Πάνο τον Γιώρα πό ίδα)
Γιώρας—αεροπόρος
Στα σίνεφα πάνο σικύτ!
Πας τίνυς τ' αεροπλάνο
Σικύτ αφτός ίσα πάνο;
Γραφτ' ι εφιμερίδα,—
Πάνο στο απλογνό-τ!

Βάνιας στον πάτο 'πκάτο,
Πες το βαθί το εσάχτα,
Τιαμίλκα 'ντο θρύμπ-μασσίνα,
Μάθρο καρβόν τσακόν.
Κυπόν κε κυπόν πλακία,
Νίκσεν καλά το δλία!
Το ράδιο εβότκα δόκεν:
Στα τέσερα νόρμες σιμόν!

Πες δικί-μ' τιν μπριγάδα
Δύλεθαν ε' ένα γράδα
Κυρίτζα, ισλίδα γινέκες,
Γιασζλάρ κε γιυρόντ μπαραμπάρ.
'Εκσι κατό εχτάρια
Τιμάρεπσα φέτος σιτάρια,
Τράντα τσεντνέρια έδουιν
Κάθε-μ' ένα εχτάρ!

ΜΑΝΙΑ

ἼΝτα ἔρχιτ ραστ κε ἴγο ντρανὺ
Κορίτζα σαν φιντάνια,
Ατότες πάλι κρούι στο νό-μ'
Αγαπιμένσα Μάνια.

Το ζμονιμένο—φοσερέν:
Χαρσζύ ε' δικά-μ' τα μάτια
Οσέβ το μπόι-ς, θαρίς υρκέν
Το πλέχτρα-ς πας τ' αμπλάτια-ς.

... Απ' το χορίο γο—γιαλτζίς,
Σι—ἴγτο μπαζάρ εργάτσα,—
Πες τ' ένα εσκατρὸν εμίς
Πας τ' ἀλγα τότες κάτσαμ.

Λον τα στιρέις φοβερά,
Αφόδιτ δάιναμ δί-μας
Κε νόνιζαμ με το χαρά
Να ζόνουμ στο σιτχι-μας.

Πες ντουκωσσί τ' χαλαμπαλίχ
Κε μέρις πιρομένα,
Δικό-ς το πρότο σεβταλίχ
Σι χάρτες τότες μένα.

Κε για τα χρόνια λέφτερα,—
Πυ στα γνερά τα ίδαμ,—
Πες τα αγιάζζα κε νερά
Να πολεμούμ στιχίθαμ!

... Στο χλίτσκο έφθαν σκοτνά
Ιρανιδί τα γράδες.
Γρουμάτζιν άγρα στυρυτιέρς
Κε πέλνιν τα θροχάδες,

Μα στο αμέτριτο μιντάν
Δε ζβίνισσκιν τ' φωτία,
Στι Σιβιρία, στο Χυμπάν
Κ' εδό στιν Υκρανία.

Ο Βράνγελς, χάλις άγρο φιδ
Πας το * Δουμπάς χυλτάιβεν,
Να έκοφτιν φιδί το φτιάλ
Τ' στρατό-μας μαγανάιβεν.

Κε τ' άλγα δάιναν ντοζ-ντυμάν,
Πυρφύτζαν τα ροφόντια...
Κε φάνιν: Βράνγελς-πα να χαν
Τα κοφτερά-τ' τα δόντια.

Κε χάτιβεν το πυλεμιότ,
Κε κόχζανε τα τφάτια
Κε πάτος γόνγκανιν ατότ'
Ήτα σπάνισσκαν σναριάτια.

* * *

Στ' ραζβέτκα...

— «Μάνια! Ήμετς λιγ!
Αφτιν...ντρανάς, απέρα!
Ιόχσαμ, εσί δαφτός τ' ατζζέλ
Χαντρέβς-το έμπρο μέρα!

Αγαπιμέν, απίσο πιάς!
Φυχρίθ, ο Μάνια, μένα.

Πορέστ μυχάτκα, αγρικάς,
Τα δλίεσ εν χαμένα!»

Πεσάλνα τζάχιπεσαν: σπαθί
Κε ντυσεμανί τα μάτια,
Το πλέχτρα-ς μάθρο κε πασσί
Νταγλέφτιν πασ τ' αμπλάτια-ς.

Στερνό φορά δικό-ς τ' νταύεσ
Λιδόνκεσεν πεσ τ' αφτία-μ.
Βαρί ατζόβ, θαρίς ζυνκού
Τζιντίχτεν πεσ καρδία-μ.

* * *

Ίντα έρχετ ραστ κε 'γο ντρανού
Κορίτζα σαν φιντάνια,
Ατότεσ πάλι κρού στο νύ-μ
Αγαπιμένσα Μάνια.

Το ζμονιμένο—φοσερέν:
Χαρσού σ'δικά-μ τα μάτια
Οσέβ το μποί-ς, θαρίς υρκέν
Το πλέχτρα-ς πασ τ' αμπλάτια-ς...

ΣΤΙ ΓΙΝΕΚΑ

Με τ' αγάπ' αφιερόνο
Σιμερνέσσο-μ' το τραγόδ
Σας—γινέκες: μάνες, τζάτζις,
Ακριθί, αγαπιμέν!
'Το γιρέθο το τραγόδι-μ
Στα καρδίες σας να ςον,
'Οπος ίσνετς ος τα τόρα
Στα τραγόδια λιμπιζμέν...

I

...! Αιτς αρσίνζαν τα πεδία
Ανικσκά πας τα γιαλια
Στα αγίριστα ζαμάνια,
Σι 'ντα ίσνε σαν φιντάν:
—«Ει, κυζέλα—κυρασέα,
Κουτυρό να μιν νυνίζις,
Αν δε θελς-πα να σε πέρο
Αν περνά κανά-ζαμάν!»
Δεν κατέσονις το ζίσιμο
Τίλγα πρεπ' να τα γνωρίζς,
Χάνισσκις-το έμπρο μέρα
Γιασλιχίτκο το μιντάν.

‘Ορζαν—ίρκανταν χοντάδης,
Γίρσαν στερ αχ το γιρί-ς,
‘Το τ’ θραδί δογμέν στον άντρα
‘Ινε ει χαμπαριστάν...
‘Οστυ ίνε ει κενύρσα
‘Ιςσεε λιγο μπιριτέτ,
‘Ιςσεε λιγο λαλασσία
Αχ γυρόντο-ς πεθιρά.
Στερ θελιάχνισε στο δλία,
Στο θαρί σπιτί ζαμέτ,
Κε μαρέσσκιντον μορφιάδα-ς’
Πες τα χρόνια τριφερά.
Τζάλεμο. Π’καχ το αμάκσι
Ντιλμποβίτκο κρέμιτ κνί,
Να φουρτίχκετ αχ το κλάπσμο
Το κυρμένο το μπαλά.
Πεθιρός-πα κλόσσκιτ λόρια
Αν το μέγα το χυλί:
— «Τζάλκα βζαλ-το!
— ‘Κόμα κάθιτ!
— Γιρ’ στο δλία, υνατμά!»
‘Ετζιν ίλιος. Με το ίδρος
Πότζις το ζεστό το ζαν.
Γεραλάιβεν τα μπουδάρια-ς
Το τρασσί το καλαμίδ,
Σι κατάρονις ατότες,
Αχ το γιάσσκο-ς το ζαμάν,
‘Τι τιν όρα, πότε πίρες
Αχ τον άντρα-ς’ το δαχλίδ!...
‘Αιτς-πα πέραζις τα χρόνια-ς,
Χρόνια άτχα, σοβαρά.
Κε το ζίσμο-ς’ πες σκυτνία
Πάντα πέρανιν, ελμπέτ..
Αν υχλάιβεν-σι καμία
Κσεγαντά κανά χαρά,
Στέρας θάρζιν πας καρδιά-ς
Κιάλο άτχο χασιβέι...

Ύτα τα πόνια, Ύτα τα χρόνια
 Αίτς απσά τι ζμονισσκύν.
 Πες τα άπιρα τραγούδα
 Να ανκέφκυνε πιχτά...
 Μις στο ζίσμο περαζμένο
 Έμαθαμ να πολεμούμ
 Κε χτ' αφτό-πα τα στιρέις
 Εν χαρσσύ-μας ανιχτά!

Πας βαχτλύδα τα στιρέις
 Ύφεριν-μας το ατζόδ,
 Τα χυρλανεμός κε πόνια
 Ύφεραν-μας στο χαρά...
 Τορ'—ι λέφτερι γινέκα—
 Με τ'αγάπ, καρδαροσίν
 Σι το κόκινο τ'σιμέα
 Πάνο ρίκο-το πσιλά!

Ύτυν τίτκο, ζερ, καμία;
 Τίτκο τίς μπορί να κσερ;
 Ι γινέκα κε το άντρα
 Ένα έχυνε υχύμ.
 Τόρα Πάσσα Ανγελίνα
 Πιάνι Στάλιν-μας το ρσερ,
 Τόρα Ντέμτζενκο τ' Μαρία
 Ύολι κόζμυς αγαπόν!

Πκαχ τιν κόκινι ριμέα,
 Πας τον πάτο λέφτερο,
 Πες μεγάλι-μας πατριδα
 Πράτικς, χάλις νικοτίρς!
 Ι κιβέρνισι, το κράτος
 Κε το κόμα καρδακό
 Κάθα μέρα, κάθα όρα
 Σαχιντρέβον το τζίρς!...

Μικρό-Γιανισόλι,

12-III-1936.

ΑΘΑΝΑΤΟΣ

Θαρίς-κε ίτυν πσεσ... Θαρίς πσεζνί ιμέρα
Κυρμίας θάρκεν πασ εργάτσ γυμάρ.
Θαρίς-κε πσεσ, άιτς κάθε χρόνο στέρας
Τ' καρδίες-μασ τρόμακσαν 'χτο άγρο το χαμπάρ.
Σχορέφτιν αρχιγός. Ο Λένιν-μασ σχορέφτιν...
Κε όσεπσιν σ' καρδία-μασ γερά.
Ζερ μόνο ίσ ατότεσ χυρλανέφτιν
Κε δάκρισ κόνυσεν τεμίζκα, αερά;
...Σχορέφτιν ίσ Ιλίτζς, σχορέφτιν ίσ Υλιάνοθς,
Μα άλος δεν πυθέν αμέτριτο κερό:
Ι χόρα-μυ, αφτόσ παντύ θριςσκάτ' αντάμα-ς',
Πρατιζ τυσ δουλεφτάδς στο στρατά φοσερό!
Τιαμίλκα 'ντα δουλέβ' με θρύμποθχα Σταχάνοθς,
'Αντα ντυβλέβ κε παί 'ντο τρένο Κριβονός'ς,
Στα ζίνεφα πσιλά 'ντα σχύτε Βοντοπιάνοθς, —
Αντάμα-τιν παντύ θριςσκάτε κε αφτόσ!
... Ο λόγο-μ, σίμερα σι τιάλ' καλά αιδόνα!
Τυ Λένιν ι δουλιά εμπρός πρατιζιμασ!
Ιόχ, δεν σχορέφτιν 'τος, τίς στο στερνό αγόνα
Απίσο-τ' λάλνεν όλος τ' δουλεφτάδς!!!

ΔΙΟ ΑΝΙΚΣΙΣ

Το πρότο πεσιρισκάτ—
΄Ντα φσα λαφρό αέρα,
Με δάκρες φοσερά,
΄Ντα κλεί το σατζάχ.
΄Ντα έρχνε μουσαφίρ
Με τα χανάτια στέρα
Κε κότζνα ζνίσσα θγαλ
Μιλέας το μπουντάχ.

΄Το έρχετ ΄νια γνεφά
΄Χτο ίπνο πάλι πάτος,
Τ΄θαθί μπαραζανά
΄Ντα προν κε ανεβέν.
Με άλγο σιδερί
Κολχόζνικος χοριάτος
Πες το τζολί μιντάν
΄Ντα θγένι γιανκιντέν.

Το τζολ ΄ντα τζιτζακιά
Κε παραλντέβ χτ΄ μορφιάδα
Παντύ-πα, πο κι΄ αν πάις
Αφτό άντα μιρίζ,

Ἦτα ἀνκαλίζ τ' ντυνιά
Ἀπρίλι το πιράδα,—
Ἰ πρότι ἀνικσι
Ἀτότες παλ' ορίζ...

* * *

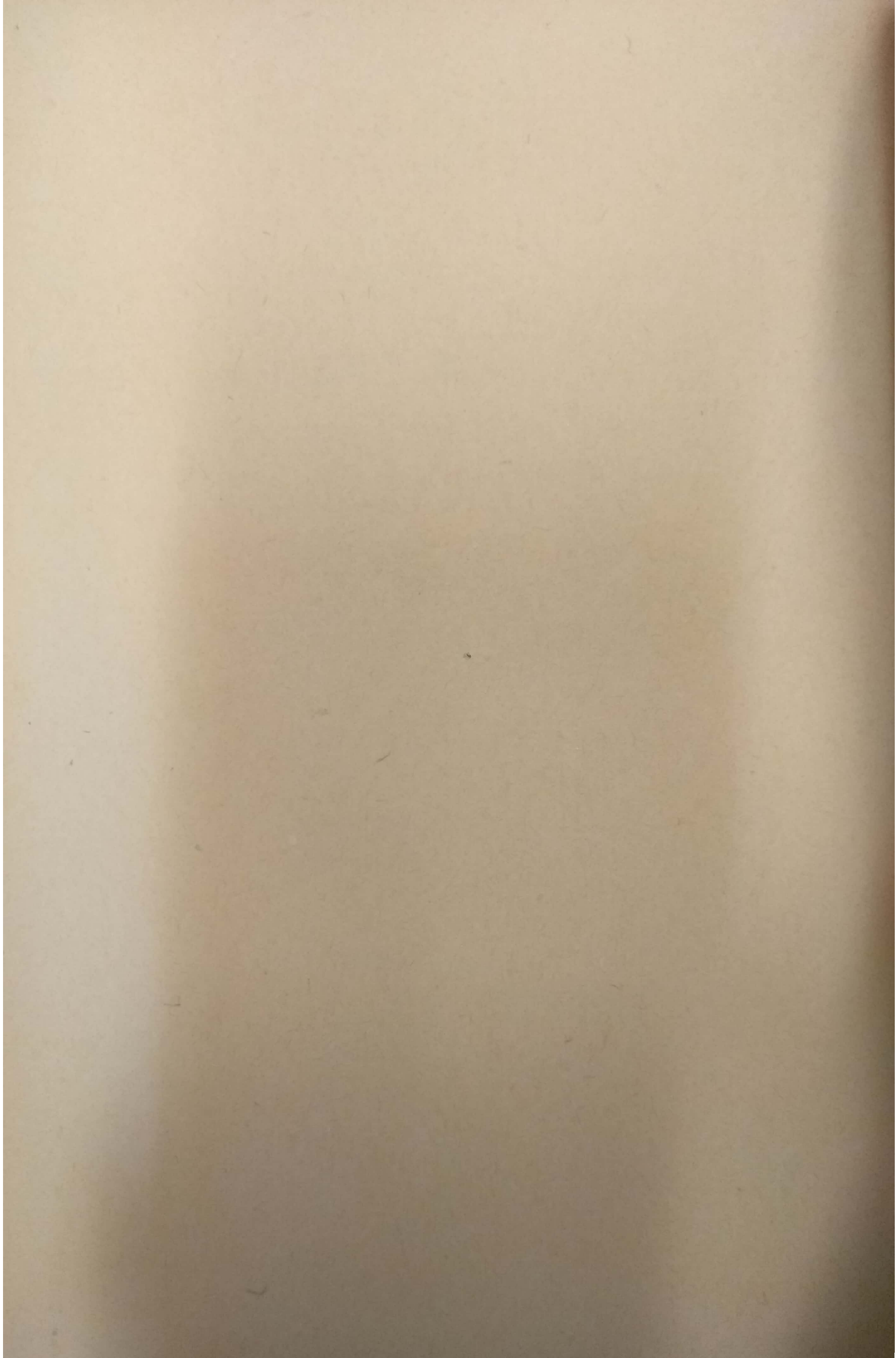
Ἦτα φανερόν παντὺ
Ἰ κόκινες σιμέες,
Τραγῦδια λεφτεριάς
Στ' αέρα Ἦτα πετόν,
Κολόνες Ἦτα περνόν—
(Πεδία, κορασείς,)
Ἦτο μεγά-τιν χαρά
Ἀφτίν Ἦτα τζιτζακιόν,

Ἦντα σικόν πσελά
Πας καρδακί-μας τ' χόρα
Τ' αεροπλάνια-μας,—
Τα κάμουμ μισ, εργάτ,—
Κε τάνκες Ἦτα περνόν,
Ἀστέγνιτα σαν μπόρα,
Πυ Βοροσσίλοφ-μας
Τα θγάλι στο παράτ,

Στο Τόκιο, Μπερλίν
Ντυσσιμάνκα γιαπαλάχια,
Ἦτο φόβο κε ατζόβ
Το έμα-σας Ἦτα χρον,
Οχτοδριανί γιορτί
Ἦτα πάι λον τα συχάχια,—
Ἰ άλι ἀνικσι
Ἀτότ' τεχμίλ γιωμόν!

Δ. ΕΡΙΣΤΕΑΣ

ΓΙΑ-ΣΑΣ, ΜΑΡΙΥΠΟΛΙΤΕΣ!
ΣΕ ΜΙΑ ΔΛΟΤΙΝΙ...
ΤΟ ΝΕΟ ΧΟΡΙΟ
ΣΤΙΣ ΠΡΟΙΔΕΣ ΤΙΣ ΝΕΑΣ ΖΟΙΣ
Ι ΠΙΛΑ

„ΓΙΑ-ΣΑΣ, ΜΑΡΙΥΠΟΛΙΤΕΣ!“

Αρχές του Σεπτεμβρίου 1913. Καθόμασταν ένα κριακάτικο απόγευμα εγώ κι' ο φίλος-μου Κ-ίδης στο καφενίο του Αναστάσι του Μάρου, ένα απ' τα πολισίχναστα κε μεγαλύτερα καφενία τις στα-νίτσας Α... Γύρω στη στανίτσα Α..., που ήτανε τότε το πλυσιότερο κέντρο εκσαγογίς καπνού στην περιοχή Κρασνοντάρ — Νοβοροσίτσκis, βρισκόντανε πλίθος ρομέικα χοριυδάκια (χύτορα) κατικιμένα από καπνοφιτεφτές, που εγκατασταθίχανε εκί περα πριν απ' τον πόλεμο καθός κι' από πρόσφιγες, πόντιως προπάντον, που ίρθαν ίστερα απ' το 1917. Τις Κριακές όλι σχεδόν ι χορικί απ' τα χοριυδάκια αφτά, άντρες κε γινέκες, με αμάκσια ι πλυσιότερι, κε πεζί ι άλι κατε-θένανε στη στανίτσα, στο παζάρι. Ι άντρες—άλι να πάρουν προ-καταβολές για τα προπυλιμένα-τους καπνά, άλι να θρυν αγορα-στές, να προνίζουν ι άλι ιτε ν' ανταμόσουν τους γνωστός-τους, να μάθουν τα νέα, κε ι γινέκες να πυλίζουν τις ικονομίες τις εβδομά-δας: γαλα, θύτιρο, αβγά, για ν' αγοράσουν λιγο πανι ιτε άλλο ιφα-ζμα γι' αφτές κε τα πεδία-τους. Κε ι πρόσφιγες, που δεν ίχαν μιτε αγελάδες, μιτε ίρνιθες, μιτε λιρίτσες κόκινες στο κομπόδεμα, κατεθένανε κ' εκινι να ζιτίσουν επιδομα απ' την Επιτροπή τον προ-σφιγον, ιτε να θρυν νευς νικοχιριδες να ενικιαστύν.

Ι αρχετά εβριχορι έθουσα του καφενίου ήτανε παραγεμάτι την ημέρα εκινι. Τα τραπεζάκια όλα πιαζμένα, καρέχλα ότε μια άδια.

Πολί καθόντανε από διο στις ταμπυρέτσες που τις θάζανε κατά μάκρος, άλι αναχύρχουδα πάνω στο πάτομα, κε ήταν κε πολί που στεκόντανε όρθι. Κε έβλεπεσ εκί αρσενικός αντιπρόσωπος από όλες τις κατιγορίες κε τα κινωνικά στρόματα τον ρομιόν τις εποχίς εκί-νις. Εκί ι μεγάλη καπνέμπορι με τις νκαστρομένες κιλίες, τα ανκι-στρουιδί μουστάκια, τις σταβροτές χρισές καδένες κε τα χρισά ρολόγια, ι μεγάλη πλαντάτορι, που αποκατασταθίκανε τελεφτέα στι στανίτσα, με κσεκούμποτο το γελέκο κε στραβοδεμένι τι γραβάτα, τα απσιλά υποδήματα κε τα πικιλόμορφα κε πικιλόσχιμα δαχτυλίδια σ' όλα τα δάχτυλα απ' το μικρό οσ τον αντίχειρα, ι πράχτορες τον διάφορον φάμπρικον του καπνού—Νοβοροσίτσκις, Κρασνοντάρ, Ροστόφ—με τα λυτστρινάκια κε τα σιδερομένα παντελόνια, ι πλύσι χοριζί με τα χοντρά υποδήματα κε τις κεντιμένες ρύσικες μπλύζες κε ι αντιπρόσωπι τις φτοχολογιάς με τις κσεθοριαζμένες κε φοβιζμένες όπισς, τα τζαρούχια κε τα μάλινα λυριά κε τα σακάκια—όσι ίχαν απ' τα αγαθά αφτά—στους όμους, που φαντάζανε απάνο-τους πραγματικά σακιά τσαλαχομένα κε τρίπια. «Σάκον ένδιε κε θρίνι», κιά-ζοντάς-τους, μου έλεγε ο φίλος-μου.

Κε κάθε κατιγορία ίχε κε τα τραπεζάκια-τις. Γίρο απ' τα τραπεζάκια τις «πρότις τάκσις» με τα κεντιμένα τραπεζομάντιλα, τα ιδιέτερα φλιντζανάκια του καφέ, τα χρυστάλινα ποτιράκια τις θότκας κε του κρασιού καθόντανε ι «κίρι» ι μεγαλέμπορι διλαδι τον καπνόν κε ι αντιπρόσωπι τον φάμπρικον. Στα τραπεζάκια τις «δέφτερις τάκσις» χορίς τραπεζομάντιλα, αφτά με τσόχα, που ίχε κάποτε χρώμα μπλε, μεγάλη πλαντάτορι κε ι πιο πλύσι απ' τος χορικός: ι «Ιβάν Νικολάεβιτς» κε «Κονσταντίν Ιβάνοβιτς» κε τα τελεφτέα τα μακρυλά κε χοντροκαμομένα τραπέζια ίτανε για τος επίλιπυς: τος διάφορος «εκσαδερφους κε πατριότες». Ο καθένας απ' τος πελάτες ίχε το τραπεζάκι κε τον τίτλο-του. Μα κε τον καφέ τον ετίμαζαν ο Αναστάσις κε ι βουθί-του ανάλογα με τιν κινωνική θέσι του παρανκελιοδόχου. Γνίσι ο εδό εκί με μικρή δόσι καθυρδιζμένυ κριθαριού, αλύ με το μίγμα του κριθαριού περισσότερο. Κάπου-κάπου στα τραπεζάκια τις «πρότις τάκσις» διλιαζμένα κε με σταβρομένα τα χέρια, σαν προτόβγαλτος ζιτιάνος, παρουσιαζότανε κάποιος απ' τος τσαρυχοφόρος. Πίγενε να μιλήσι εκί απ' εφτί-ας με τον «κίρι» για προκαταβολή ι προπόλιμα τον καπνόν. Μα ι τέτι τολμιρί ίτανε λίγι. Ι αγοροπουλιζίες, ίτε ι «πράκσις» όπος τις λέγανε, μέσον τον διαφόρον μεσιτόν, που ι περισότερι-τους ίταν

απ' τος ρομιός τις στανίτσας. Εκσόν απ' τιν επίσιμί-τους έθουσα το καφενίο τυ Αναστάσι, όπως κε τα περισότερα τις εποχίς εκίνις, ίχε κε τα ιδιέτερα ανεπίσιμά-τυ διαμερίζματα, τα «άγια τον αγίον», όπως τα ονόμαζε ο φίλος-μου. Εκίνα ίτανε για τος διαλεχτός, για τις «εν κριπτώ» διασκεδάσις, για τα απόκριφα κσεφαντόματα τον «τιμίον» ιχογενιαρχόν κε τον «εβιπόλιπτον» πατριστόν.

Ίπιαμε το θαρίγλιχο κε ετιμαζόμεσταν να θγόμε εγό κι' ο φίλος-μου, όταν με ορμί ανίχτικε ι πόρτα τυ καφενίου κε μπίκε μέσα τρικλίζοντας ένας απσιλός, χοντροκοκαλιάρις κοζάκος ακσιωματικός με κσανθά κε χοντρά, σαν αλογότριχες τα μυστάκια. Φορούσε τσερκέςκα, κοζάκιχο καπέλο, απσιλά υποδήματα. Μόλις μπικε, απ' το τραπέζι τις «τρίτις τάξις» πυ θρισκότανε κοντά στην πόρτα πεταχτίκανε ζερβόδεκσα ι μπουτίλιες κε τα ποτιράκια τις θότκας με τα φλιντζάνια τυ καφέ, τα νεροπότιρα κε τα πιατάκια τον μεζέδον αρχίσανε ένα ακανόνιστο χορό μεθιζμένον, προάνκελο κάπιας μεγάλις μπόρας, πυ απιλύσε να εκάσι σε λίγο. Διο τσαρυχοφόρι χορική, καθιζμένι σταβροπόδι, κοντά στην πόρτα με τι δέφτερι κλοτσιά τυ κοζάκυ θρεθίκανε κσαπλομένι στο πάτομα. Ένας μπάτσος θρίκε τρίτον, πυ θέλιζε να ιπερασπιστί τος ομοθνίς-τυ. Απ' τος χορικός πυ καθόντανε γίρο στο τραπέζι τρομαγμένι άλι εκκατέλιπσαν τις θέσις-τους κε άλι πέραν αμιντικί στάσι. Ένας πρόσφιγας, πυ καθότανε δίπλα-μας, πετάχτικε απ' το κάθιζμά-τυ ακσιουμπόθικε, άρπακσε μια μπουτίλια κρυσί κε μ' αγριεμένα τα μάτια κε αλαγμένι απ' το θιμό τιν όπσι έτρεκε κατά πάνο στον απρόσεχτο μυσαφίρι. Πίγενε να εκδικιθί για τον αδελφό-τυ, τον ένα απ' τος διο χορικός πυ κσαπλοσε στο πάτομα ι κλοτσιά τυ ακσιουματικό. Ένας πλαντάτορας απσιλός, λιγνός, με γερακίσιια μίτι ακάλιασε τον πρόσφιγα με τις μακρυλές-τυ χερύκλες, ενό διο άλι απ' τιν παρέα-τυ προσπαθύσαν να τυ πάρυν τι μπουτίλια απ' τα χέρια-τυ. Τρομαγμένος ο ακσιουματικός έτρεκε να προλάβι τιν καταστροφί. Φονές, θρισιές, τρικσίματα δοντιόν, κρότι τραπεζιόν, πυ μετακινιόνταν, θαριά μουσική από γραθιές, πυ εκαναν τις μπουτίλιες κε τα ποτιράκια να χοροπιδάνε πάνο στα τραπέζια. Άκσαφνα ο ακσιουματικός σταμάτισε. Πρόβαλε το δεκσί πόδι κε ακουμπόντας το δεκσί χέρι στο χερύλι τυ σπαθιού κε το αριστερό στι μέσι, μόνκρικε σαν τάβρος, κυνόντας άγρια το κεφάλι:

— Πιντόςι, αχ!.. πιντόςι!..

«Πιντόςους» στην τσαρική εποχή ονόμαζαν περιφρονιτικά τος

ρομιάς. Σιόπισε ίστερα για κάμποσα λεφτά, κίταξε με τα κόκκινα απ' το μεθίσι μάτια-το τος γίρο κε κσαναμύνηρισε πιο δυνατά απ' τιν πρότι φορά:

— Πιντόσι! Θα σας περάσο όλυς-σας απ' το σπαθί!..

Ο καφετζίς σε θάρος τυ οπίυ κηρός διαδραματίζοταν όλι αφτί ι κηνί, όταν ίδε τι νέα αφτί απιλιτικί στάσι τυ ακσιωματικώ έκανε διο θίματα προς τα πίσο κε κίταξε γίρο. Λες κε ζιτόσε από κάπυ θοίθια. Μα εν το μετακσί ι πιο φρονιμι ομογενίς τή-κοψαν λάσπι. Πιός κσέρι τί μπορόσε να γίνι! Ίταν ακριβός ι εποχί τρον «άγριον ταγμάτον» τυ Ντενίκιν, έτσι λέγονταν ι ορδές εκίνες τυ αντεπαναστάτι στρατιγώ, πυ έκλεθαν, άρπαζαν, εκότοναν, ατίμαζαν, χορίς να δύνυν λόγο τον πράκσεόν-τους σε κανένα. Πιός ίκσερε, αν ι πρόκλισι αφτί τυ μεθιζμένο ακσιωματικώ δεν ίτανε καμιά προβοκάτσια, αφορμί επίθεσις τυ αποσπάζματός-τυ, τον σιν-τρόφον-τυ, πυ κεροφιλαχτόσαν εκί κάπυ...

— Κυμ! ακύστικε άκσαφνα μια χοντρί κε επιβλιτικί φονί απ' τα τραπεζάκια τις «πρότις τάκσις». Όλι-μας τόρα κι' ο ακσιωματικός μαζί γηρίσαμε προς το μέρος απ' όπου ερχότανε ι φονί.

— Κυμ!, κσανακύστικε κε πάλι, πιο δυνατί κε πιο επιτα-χτικί απ' τιν πρότι φορά ι φονί. Κε ο κάτοχος τις φονίς αφτίς ένας κοντός χοντροκίλις, με το κεφάλι ενομένο, σχεδόν χορίς λεμό, με το κορμί-τυ, με μάτια-τρίπεζ, πυ μόλις κσεχόριζαν ανάμεσα απ' τα εκσονκόματα τον μαγύλον-τυ, όρθιος, ακυμπόντας με τ'όνα χέρι στι ράχι τις καρέκλας-τυ, φόναζε, χιρονομόντας με τ'άλο:

— Μα, έλα επιτέλυς! Φτάνι σε λέγο!..

Ο ακσιωματικός τον εγνόρισε φένετε. Έδγαλε κάτι άναρθρες φονές κε τρικλίζοντας έτρεκε στο τραπεζάκι τυ κυμπάρυ. Ανκα-λιαστίκανε εκί ι κυμπάρι, έδσαν τα απαρέτιτα σε τέτιες περιστά-σις ατέλιοτα φιλιά, έγιναν ι δέυσεσ ριστάσις με τος ομοτραπέζυς, τιν παρέα διλαδί τυ χοντροκίλι, κσεχαστίκανε στι στιγμί ι «πιν-τόσι» κε ι φοβέρες, ι πριζβολές κε ι λεονταριζμί, νέες μποτίλιες κε μεζέδες κυβαλιθίκανε στο τραπεζάκι, ι κατρυφιαζμένοι όπσι τυ καφετζί επανέχτισε τιν πρότι-τις ιρεμιά κε γαλίνι κε στο καφενίο κσαναγίρισε ι παλιά αρμονία. Μονάχα ι παθόντες τσαρυχοφόρι συφρομένοι εκί στιν κόχι δίπλα στιν πόρτα με αλαγμένες απ' το θιμό τις όπσις κε το μίσοσ σινκεντρομένο στις ματιές-τους κιτάζανε με κάπια πε-ριέργια μαζί κε πειχικί ταραχί το παράκσενο εκίνο γι' αφτός σίμπλεγμα: το ακάλιαζμα τυ χοντροκίλι ομογενί με τον απειλό

κε χοντροκοκαλιάρη ακσιωματικό, τον ιδριςτί το έθνος-τους. Τον πρόσφιγα, που θέλιζε να ιπερασιςτί τιν τιμή το γένος-του τότε βγάλανε όκσο, για κάθε ενδεχόμενα, ι παρέα το πλαντάτορα με τι γερακίςια μίτι.

— Πάμε, ίπα στο φίλο-μου.

— Κάτσε, μυρμύριζε εκίνος, να σεριανίςουμε εκ το ασφαλός, μια κε πέρασε ι μπόρα, το αδελφικό ζίμπλεγμα τον κηρίον εκί τις «πρότις τάκσις». Πιός κσέρι, ίςος μάθουμε κε τα έτια το θημό το ακσιωματικό.

Μίναμε. Ο φίλος-μου ίχε δίκεο. Σε λίγο στο τραπεζάκι το χοντροκίλι ομογενί άρχισε ο ακόλυθος διάλογος.

— Μα κσέρις, κυμ, το παρατέντοσες το κκινί. Μας πρόσ-θαλες όλος. Εμάς, που φέρνουμε ζίμερα στρατό κε στόλο για να σας βουθίςουμε στον ιερό-σας αγόνα ενάντια στις μπολσεβίκος. Μα το θεό αν δε σε ίχα κυμπάρο, αλιότικα θα μιλύσα μαζί-σου...

— Παραφέρθηκα νε, έχις δίκεο... Έχις δίκεο, νε... Μα, πιστεπσέ-με, κοντά στι Μαριύπολι, λίγο κόντεπσε να μας κατα-στρέψουν ι ρομί-σας ι μπολσεβίκι.

— Ι ρομί-μας ι μπολσεβίκι! Κε κοντά στι Μαριύπολι! Λάθος έχις κυμ, λάθος! Πρότο, ρομίός κε μπολσεβίκος ίνε διο πρά-ματα που δε κκμβιθάζυντε κε δέφτερο, πò τους θρίκες τους ρομίός κοντά στι Μαριύπολι!

— Δεν κσέρο, ίςος κε να έχο λάθος. Μα όχι, ρομίός τους λέγανε αφτός, που κοντά στι Μαριύπολι μας επιτεθίκανε κε απο-δεκατίσανε το τάγμα-μας. Ρομίός, νε ρομίός!

— Έχι δίκεο, Θεμιστόκλ Αλεκσάντροβιτς, ίπε ένας απ'τιν παρέα αποτινόμενος στο χοντροκίλι ομογενί. Ζόνε γίρο εκί στα χοριά τις Μαριύπολις κατι χοριάτες, που ρομί τους λένε, μα δεν έχυν απάνα τους τίποτε το ρομείκο.

— Άλο ζίτιμά αφτό. Πιθανόν να ζόνε κι πέρα κατι πά-σταρδα, που έχασαν κάθε ιδέα εθνικίς ακσιοπρέπιας. Απαντιέντε κε εδό κάπου στα τεφτέρια τις Ρομοσίνις. Ρομί αφτί δεν ίνε, ίνε θρομί...

— «Βρομιά!» επανάλαθε εν χορό ι παρέα, στιν οπία φένετε άρεσε το επίθετο αφτό.

— «Βρομιά!» ακύςτικε άκσαφνα μια θροντερί φωνί απ'τιν κόχι εκί δίπλα στιν πόρτα, που στεκόντανε μαζομένοι ι τσαρυχοφόρι. Κε

ι φονί αφτί γεμάτι μίσος κε οργί, αγανάχτισι κε περιφρόνισι κσε-
σπασε σαν αστροπελέκι στην εβρίχορι έθουσα τυ καφενίυ.

Ολονόν τα μάτια γιρίσανε προς τιν πόρτα. Εκί ο πρόσφιγας
πυ τον έβγαλε άκσο απ'το καφενίυ ι παρέα τυ πλαντάτορα με τι
γερακίσια μίτι, κσεσκύφοτος, με ανιχτό το στίθος κε ριχομένα προς
τα πάνο τα μαλιά, σπρόχνοντας με τυς ανκόνες-τυ τυς χορικός,
πυ σα φράχτις τυ κόθανε το δρόμο, προσπαθύσε να λεφτορόσι τα
χέρια-τυ κε να ορμίσι προς τι διέφθινσι τον τραπεζιόν τις «πρότι,
τάκσις». Βλέποντας πως τυ ίνε αδίνατο να προχορίσι, γιρίσε κσαφ-
νικά κατά τιν πόρτα, άδρακσε μια μποτίλια απ'το διπλανό τρα-
πέζι κε προτύ να προκάνυν να τον εμποδίσυν ι ριντρόφι-τυ τιν
εκσφεντόνισε κατά το τραπέζι τυ χοντροκίλι ομογενί. Ι μποτίλια
έγινε χίλια κομάτια στον τίχο πάνο απ'τα κεφάλια τον κιρίον τις
«πρότις τάκσις», πυ στι στιγμί θρεθίκανε όλι κάτω απ'το τραπέζι.

— Πιάστε-τον, ακύστικε κάτω απ'το τραπέζι στρινκιά ι
φονί τυ χοντροκίλι. Πιάστε τον άτιμο τον μπολσεβίκο! Ο καφε-
τζίς κε ι άνθρωπι τρέκσανε προς τιν πόρτα, μα ο πρόσφιγας έγινε
άφαντος. Τιν ίδια μέρα, όπος μάθαμε αργότερα, έφίγε απ'τι
σανίτσα.

— Δεν πιστεβες, κυμ, ίπε ο ακσιοματικός, όταν πέρασε ι
φурτύνα κε τα κεφάλια κσαναφάνικαν πάνο απ'το τραπέζι, για τυς
ρομιύς μπολσεβίκους τις Μαριύπολις, πυ συ έλεγα, κε όμος κ'εδό
πέρα έχετε τέτιυς!

— Μα αφτί δεν ίνε ρομί, ίνε θρομί αγαπιτέ-μυ. 'Ινε τα
κόκαλα, πυ δίχως αφτά κρέας δεν ιπάρχι.

— Τα κόκαλα, πυ θα μπιχτόν πολί γλίγορα στο λεμό-σας
κε θα γλιτόσυν τον κόζμο όλο απ'τυς άτιμυς «εθνοπατέρες»,
μυρμύρισε ο φίλος-μυ κε παρανκέλοντας δέφτερυς βαρίγλικυς, πρόσ-
θεσε: Για-σας, Μαριυπολίτες, πυ με το τίμιο έμα-σας κσεπλινετε
το στίγμα το επονίδιστο για τιν εκστρατία στην Ίκρανία!

ΣΕ ΜΙΑ ΑΛΟΤΙΝΙ...

Στο ναό του πόνου, διόχνοντας τους ίσκιους
Κε τους θρικόλακους—τις νιχτιάς τα τέρια—
Έβρισαν τις Μύσας το θρόνι 'κι πέρα,
Το φως το θρόνο, τα γερά τα χέρια.

Τα γερά τα χέρια, τα γερά τα μπράτσα
Νιχρέμισαν την πόρτα τι μανταλομένη,
Τους κλιστός φενκίτες άνιχσαν στον ήλιο,
Στο θυνό την άβρα τι μοσχοθρεμένη.

Κε το μαρτιρίν τα σταθρά τα πέραν,
Για ξφριά κι' αλέτρια τάφεραν στ' αμόνια.
Διόλξαν απ' το πόνου το ναό—τον πόνου,
Για το φως τις μέρας, τις ζοίς τ' αιδόνια.

Τις νιχτιάς την πάχνι, τις νιχτιάς τι μόχλα
Έδιόλκεν ο ήλιος, ι πνοι-ςυ αγέρα.
Τα γερά τα χέρια, τα γερά τα μπράτσα
Το φως το θρόνο στίσαν εκί πέρα.

ΤΟ ΝΕΟ ΧΟΡΙΟ

Αλακσαν όλα σπίτια κι' ανθρώπι
Δεν το γνωρίζεις το χοριό πια,
Εκί, τον βάλτον πώταν ι τόπι
Τα στάχια θάλασα τόρα πλατιά.

Βυθί ι καμπάνα, τυ πόνυ ι μάνα,
Δίχος γλοσίδι κε ορφανί.
Σιμένι άλι, χαράς καμπάνα,
Στιν εργασία πυ προσκαλί.

Κε πανιγίρι ι εργασία
Με το κεφάλι πάντα ψιλά.
Σχλαβιά δεν ίνε τόρα, δουλία,
Τιμί ιν', δόκσα κε λεβεντιά,

Φράχτες δε βλέπεις, είνωρα όχι—
Στι γι σαπιζον τόρα θαθιά.
Κε ντροπιαζμένι γέρνι στιν κόχι,
Ίονιδος, στίγμα, ι τεμπελιά.

Το Ιλίτζ ι λάμπα τα στίθια σκίζι
Τις μάθρις νίχτας τι σκοτινά.

Κε κίβερνίτρα εκί ορίζι,
Αφέντρα μόνι σ' όλα ι δουλιά.

Αλάκσαν όλα, ανθρώπι, σπίτια.
Πό έν' ι αγί τ' αφεντικά.
— Ζυν' ι αγί μόνο σ' ερίπια,
Βάλτι δε μίναν γι' αφεντικά.

Στο φος τυ ήλιω, στο φος τις μέρας
Τις νίχτας φήγαν τα κσοτικά.
Κε τυ Οχτόβρι έχοσ' ο αγέρας
Τος ίσκιωσ μέσα στι γι θαθιά.

Αλάκσαν όλα, σπίτια κι' ανθρώπι,
Δεν το γνορίζις το χοριό πια.
Εκί, τον θάλτον πύταν ι τόπι,
Τα στάγια θάλασα τόρα πλατιά.

Νοβοροσίεκι, 1936.

ΣΤΙΣ ΙΡΟΙΔΕΣ ΤΙΣ ΝΕΑΣ ΖΟΙΣ

Σε γνόρισα

Μάνα, πυ ορμά απ' το στόμα
Τυ λίκυ να σόσι τ' ακριβό-τις πεδί.
Τυ άντρα σιντρόφισα σε γνόρισα ακόμα
Συι θλίψι, στον πόνο—

Αγάπι πιστί.

Κε Κόρι σε ίδα,

θισία το Μάι

Τις ζοίς-συ να κάνις για γέρο γονιό.
Σε ίδα ακόμα, ν' ορμάς στα πελάι,
Στις μπόρες να σόσις πατέρα, αδερφό.
Μα πάντα Γινέκα,

ανίμπορι πάντα,

Πυ δίχος προστάτι να ζι δεν μπορί.

Σε γνόρισα

σγλάβα κε δύλα τυ 'Αντρα:

Μιτέρα κε Κόρι, Αγάπι, Αδερφί.

Κε τόρα!

Σε βλέπο κε τρίβο τα μάτια.

Μιν όνιρο ίνε, δε βλέπο καλά;

Θιμιόλα, Σοφία, εσί ίσε Κάτια,
Το χέρι-σου εν' το μοτόρ π' οδιγά;
Εσί μπριγαδέρα. Αθί, Ανκελίνα,
Το δρόμο στι Νέα π' ανίγισ Ζοί;
Εσί, προτοπόρα τον κάμπον, Χριστίνα,
Στο διάβα-σου όπου σκιρτάι ι γι!

Εσί ίσε, Νίνα, π' ανάθις στα στίθια
Φοτιά για τιν κάθε μεγάλι δουλιά.

Εσί τυ εθέρα, πυ σκίζις τα στίθια,
Αστέρι με τ'άστρα, πυ λάμπον πσιλά!
σε γνόρισα

Στέλα, Θιμιόλα, Χριστίνα
Γινέκα κε Μάνα, πιστί Αδερφι,
Μα πάντα απ' τυ ίλιω μακριά τιν αχτίνα,
φορτίο στις όμυς θαρί τι ζοί.

Κε τόρα!

Οαθμάζο, τυ Κόπου κσεφτέρι,
Εξένα Γινέκα, τυ εργάτι πιστί,
Πυ ίσε μ' εκίνον, μαζί χέρι-χέρι,
Το δρόμο ανίγισ στι Νέα Ζοί.

Ι ΠΙΛΑ

(ΑΠ' ΤΙΣ «ΙΡΟΙΔΕΣ ΤΟΝ ΚΟΛΧΟΖΟΚΑΜΗΘΝ»).

Πίλα τι λέγανε. Με το παρατσύκλι αφτό, πν αντικατάστιζε παντύ, εκζόν απ' τα επίσιμα ένγραφα, το πραγματικό-τις επίθετο, ήταν γνωστής' όλο το χοριό όχι μονάχα αφτί, μα κε όλα τα μέλι τις φαμίλιας-τις. «Τα πεδιά τις Πίλας», «ι μάνα τις Πίλας», «τις Πίλας ο άντρας». Έτσι θιμάμε, γινόντανε κε άλλοτες στα ορινά χοριά τυ Πόντυ. Μερικές γινέκες χάρις στην ικανότιτα κε στη δραστηριότιτά-τυς, ιδιότιτες πν τις ανάπτισε κε τις παρυσίαζε ι ανάνχι—ι άν-τρεις έλιπαν στα κξένα εφτά, δέκα κε παραπάνο χρόνια—καταχ-τύςταν έτσι ανεπίσιμα την πρότι θέσι στην ικογένια. Αφτές κιβερ-νύσαν το νικοχιριό, αφτές ήταν τις φαμίλιας ο αρχηγός. Μ' αφτό το όνομα κε το παρατσύκλι ήτανε γνωστός κε ο άντρας. Ι άντρες σε τέτιες περιπτώσις παραχορούσαν τα κηριαρχικά-τυς δικεόματα, προπάντον όταν γίριζαν απ' την κξενιτιά όροστι αφτί κε το πονκί-τυς κε, παρά τι ριτί εντολί τις εκκλησίας «ι γινί ιποταξέσθε το ανδρί» εγίνονταν αφτί τις γινέκας-τυς ιποταχτικί. Δεν κξέρο, πος δε διαμαρτίροταν ι εκκλησία για την καταπάτισι αφτί τον ιερών-τις νόμον. Δίχος άλλο θα διέφιγε την προσοχί-τις το σοβαρό αφτό ζίτιμα.

Τέλος, όπως κι' αν ίχε το πράμα άλλοτες, ι Πίλα-μας δε διατρέχι σήμερα κανένα κίνδυνο αναθέματος ι αφορισμού απ'την εκκλησία. Κλιστί διο χρόνια τώρα ι εκκλησία τυ χοριού κε ο παπάς φεβγάτος. Έφριγε ο καλός πιμένας, εγκαταλίποντας το πιμνιό-τυ, γιατί μεγάλα κεσάτια έφερε στο πυνκί-τυ το κίμα τις κολεχτιβοπίσις. Πίγε λιπόν αλύ να ζιτίσι πρόβατα για κυρεμα!

Ο άντρας τις Πίλας, ο «Πιλέας» πενιντάρης, κσερακιανός, μέτριο το άναστημα. Το χαμόγελο δε λίπι ποτές απ' τα χοντρά-τυ χιλια κε με τα αγαθά προβατίσια μάτια-τυ καμαρόνι τι γινέκα-τυ, με ιδιέτερι εφχαρίστισι κε προθυμία εκπλιρόνοντας τις παρανκελίεσ-τις. Στις σινκεντρώσις τυ κολχοζιό παρεβρίζεκε ταχτικά, μα στις ειζιτίσις δε θιμάτε κανίς να πίρε ποτές μέρος. Πιγένι εκί απ'τους πρότους, κάθετε σ'ένα απ' τα τελεφετέα σκαμνιά, στις γονιές ος επι το πλίστον, ακυμπά στο δεκσί χέρι το κεφάλι κε ακύι αμίλιτος με το εόνιο χυρόγελο στα χίλια. Μονάχα στον κερό τις πειροφορίας εικόνετε όρθιος, ζιτά με τα προβατίσια-τυ μάτια το τριφερό-τυ ίμισι κε εικόνι το χέρι, όταν βλέπι εικομένο το χέρι εκίνις. Αν ζύσε ο μακαρίτις ο Κσερκίσις, βλέποντάς-τον θα φώναζε, όπος τότε στι Σαλαμίνα: «Ι γινέκες γενίκανε άντρες κε ι άντρες γινέκες!» Μα ίχε κι' άλλες αδυναμίες ο ειζιγικός αφτός ακόλυθος τις Πίλας. Εχτός πυ δεν ίχε δικί-τυ προτοβουλία χριαζότανε πάντοτε κάπιον να τον παροτρίνι στι δουλιά, να τυ δίκσι τυ καθίκον-τυ. Εφτιχός πυ ι Πίλα μίτε σιγμί δεν τον άφρινε μακριά απ' την κιδεμονία-τις. Κε αν δεν κατόρθωσε να τον κάνι υντάρνικο μ' όλες τις προσπάθιές-τις τονε γλίτωσε απ'το μάθρο πίνακα, πυ πολές φορές θα τονε στόλιζε με το επιθετό-τυ χάρις στο διςκολοκίνιτο 'τυ σώματος κε τυ πνέματός-τυ. Ίτανε ο ειζιγικός αφτός ακόλυθος, όπος πολί σοςτά τονε χαραχτίρισε ο Κοστίς, ο σινχοριανός-τυ απ' τα ρολόγια εκίνα, πυ ειχνά πρέπι να τα κυρδίζι κανίς για να δουλέδουε τα-χτικά.

Απ'το ίδιο χοριό τον ίκσερε τον άντρα-τις ι Πίλα απ' τα πεδικά-τυ χρόνια. Ίκσερε τις αδυναμίες-τυ, χοροίδεθε το αλόκοτο περπάτιμά-τυ, τα παράκσενά-τυ τσακίζματα κε, σε πρόχιρα κε έκσιπνα δίστιχα — κοτσάκια — ιρονέβοντας τις φυσικές κε πνευματι-κές-τυ ελίπσις. Μα ι τυφλί μίρα πυ κιδερνώσε τότε τον κόζμο μαζί με τον τσάρο κε τυς ανθρώπου-τυ, σίμαχος πιστί κε ιποτα-

χτικί-τους, μόλις έγινε ίκοσι χρονόν έβαλε μπροστά-τις το όλιμα:
'Γτε γεροντοχόρι αφτί κε επομένος κε ι μικρότερές-τις αδελφές,
ίτε γινέκα τυ «λιπσό κατά διο Παρασκευές Νικόλα», όπως ονόμα-
ζε το μελόμενο άντρα-τις. Ολάκερες εβδομάδες δεν μπορούσε να
αποφασίσει. Ίτανε πέντε αδελφές, αφτί ι μεγαλύτερι, αδελφός κα-
νένας, ο πατέρας-τους πέθανε κε ι μάνα-τους έλεγε, πως χορίς
άντρα το σπίτι ίνε αμπέλι δίχος φράχτι, μαντρί δίχος εκίλο. Το
σπίτι πρέπει νάχι άντρα ας πάι νάνε κε κυτσός. 'Αλι εποχι, άλες
ιδέες τότες. Κε αναγκάστηκε στα τελευτέα ν' ανεβί το Γολγοθά
τυ μαρτιριύ, θίμα, όπως τότες άλες φτοχοπούλες, τυ τρισεκατάρατο
εκίνυ καθεστότος. Κε έτσι ο «κατά διο Παρασκευές λιπσός» Νι-
κόλας έγινε ο άντρας-τις. Επίσιμα το σπίτι ίχε τον προστάτι-τυ!
Επίσιμα μονάχα. Γιατί στην πραγματικότητα ο προστάτις τυ σπι-
τιύ, ο διαχριστίς τυ νικοκiriύ, ο κυβερνίτις τις ιιογένιας ίταν ι
Πίλα. Ο Νικόλας απ'τιν πρότι μέρα τυ γάμου έχασε το επίθετο
κε τ'όνομά-τυ. Αντικατάστισε κε τα διο με το παρατσούκλι τις γι-
νέκας-τυ. «Τις Πίλας ο άντρας», ο «Πιλέας». Βαριά κε δύσκολι
ι ζοί τις Πίλας πριν απ' την επανάσταση. Δουλιά απ'το προί ος
το θράδι στο ,μικροσκοπικό χτίμα τυ άντρα-τις, κτενοδουλέματα
στα χτίματα τον γιτόνον. Κε ι ιιογένια κάθε χρόνο περίεθε είμ-
φωνα με τις εβλογίες τις εκλισίας. Ο «Πιλέας» δεν την πολι-
σιλογίζοταν τι ζοί. Δύλεθε, αλιθια, γερά, έχανε τις εντολές τις
γινέκας-τυ, μα για το νικοκiriό καρφι δεν τυ κεγότανε, για την
ανατροφι κε μόρφosi τον πεδιόν-τυ, για τι διαχίρισι γενικά τυ
σπιτιύ δε εκότιζε το μιαλό-τυ. Γι' αφτά όλα, ακόμα κε για τον
καπνό-τυ, έπρεπε να φροντίζι ι Πίλα. «Πιλέα, άθριο θα πολίσουμε
τιν αγελάδα-σας, αν δε θα πλερόσις τυς φόρους» τυ έλεγε ο σταρ-
σινάς τυ χοριύ. «Καλά, θα το πο τις Πίλας» ίταν ι απάντισι.
«Πιλόγλι, χοροιδεφτικά τυ έλεγε ο μπακάλις, να τις τις Πίλας
να φέρι τα χρίματα, γιατί αλιός θα αναγκαστό να κυλίσο το
αμανάτι-σας». «Καλά, θα τις το πο» απαντόσε α ειζιγικός τις
Πίλας ακόλυθος. Κε για το αμανάτι, κε για τυς φόρους, για το
νίκιαζμα τον χοραφιόν, για το όργωμα, για το θέριζμα, για την
επιδιόρθosi τυ σπιτιύ, για όλα έπρεπε να φροντίζι ι Πίλα. Κε
κοντά στις πολίμορφes αφτές εκυτόρες κε έγνιες, άλες νέες έγνιες
τόρα δεν την άφιναν ίσιχι την Πίλα' ι εκέπεισι για το μέλον τον
πεδιόν-τις, τον χοριτσιόν-τις προπάντον. Τα χρόνια πετόσαν γόρ-
γόφτερα κε, με τά διο-τρία χρόνια το πολί, ι Νίνα, ι μεγαλύτερι

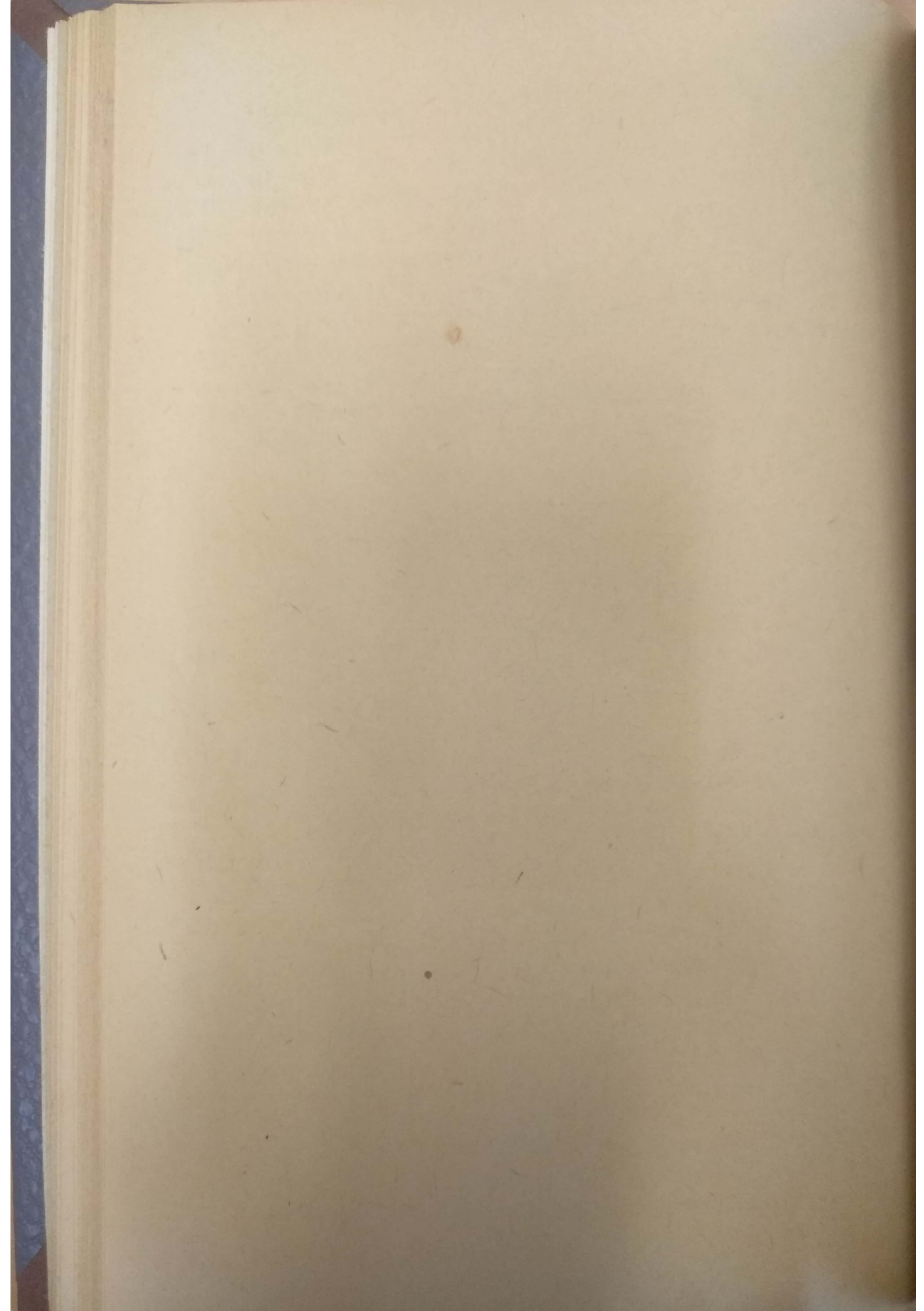
τις κόρι έπρεπε να αποκατασταθί. Να μπι διλαδὶ κάτο απ' τιν παντιέρα κάπιου κενύργιου «Πιλέα». Τέτια ι εκλιρὶ μίρα τον φτοχόν. Σκλάβες ι μανάδες, εκλάβα κε τα πεδιά-τους!..

Στα 1929 οργανόθηκε στο χωριό τις Πίλας το πρώτο κολχόζι από δέκα ικογένιες. Ένας απ' τους πρώτους ιδριτές τῷ κολχοζιῷ ήταν κε ι Πίλα. Γι' αφτό ι αντίθετι, κε κοροιδέβοντας τιν αγροτική κολεχτίβα, τιν ονομάζανε το «κολχόζι τις Πίλας». Κε όταν στα πρώτα χρόνια ι δουλιές τῷ κολχοζιῷ δεν πίνεσαν καλά, ι κολχοζίτες ιπόφερναν κε πολί έβγεναν απ' το κολχόζι, ι γιτόνι-σες τις Πίλας, θέλοντας να τιν πιράζυν, έλεγε ι μια στην άλι όταν τις έβλεπαν να περνά από κοντά-τους: «Ι Πίλα θα θάλι στο δρόμο το κολχόζι, όπος έβαλε κε τον άντρα-τις». «Νά, μα στο κολχόζι δεν ίνε Πιλόπολι!» Κε άρχιζαν τα γέλια κε τα χαχα-νιτά. «Γελάστε, απαντύσε εκίνι κυνόντας το κεφάλι, θα γελάσι με τιν καρδιά εκίνος, πυ θα γελάσι τελεφτέα». Τα πιράγματα κε τα γέλια τονόνανε τιν επιμονί-τις, τις δίνανε νέες δινάμις για το κενύργιο έργο, στα οπίο προεσθάνοταν τι εσοιρία αφτινίς κε τον ομίον-τις. Κε πιάστηκε γερό στι δουλιά. Στα πιο ιπέφτινα πόστα τις παραγογίς αφτίς. Όπυ ρίγμα πρότι έτρεχε να το λιχθιντάρι. Κατόρθωσε κε σχιμάτισε γίρο-τις μια ομάδα υντάρνι-κους απ' τις χίρες κε τα απροστάτεφτα κε ορφανά κορίτσια τῷ χο-ριῷ. «Σα διναμόσι το κολχόζι, τις κσιγύσε, κι' αφτό εκσαρτιέτε από μας, ι χίρα δε θα εσθιανθί πια τι χιριά-τις κε τιν ορφάνια-τῷ το ορφανό. Το κορίτσι θα τιν κρατά πια τιν τίχι στα χέρια-τῷ, θα πάρι εκίνον πυ αγαπά, κε τις φτοχίς μάνας τα καρδιοχτίπια θα πάψουν για τιν αποκατάστασι τον κοριτσιόν-τις»...Περάσανε τέσερα χρό-νια. Το κολχόζι δινάμοσε, ι ζοί τον κολχοζιτόν καλιτέρεπεσε. Τα πιράγματα τον γιτόνισον, απ' τις οπίες ι περισσότερες γενίκανε μέ-λι το κολχοζιῷ, κσεχάστικαν. Δε γελύν τόρα, σαν τιν βλέπουν τιν Πίλα, κ' εκίνες πυ μίνανε ακόμα μονονικοίριδες, μα θάζουν κάτο το κεφάλι σαν τιν αντικρίζουν, κοκινίζον από ντροπί, ζιτόντας ν' αποφίγουν τι επιθροβόλα ματιά-τις. Πός αλάζουν ι κερί κε τόσο γρίγορα! Καταλαβένουν τόρα τι σημασία τον λόγον-τις: «Εφτιχιζμένος εκίνος, πυ θα γελάσι τελεφτέα!» Από μια μπριγάδα, πυ ίχε άλο-τες το κολχόζι, σήμερα έχει εφτά, από δέκα ικογένιες—εκατόν πε-νίντα. Τα αράνια (τα ιπόστεγα τῷ καπνῷ), τα κσιραντίρια, ι απο-θίκες, τα άλογα, ι μηχανές δεκαπλασιαστίκανε. Ι έφπορι ζοί έστισε πια για πάντα τι εκινί-τις στην αβλί τῷ κολχοζιῷ, διόχνοντας απ'

το πρόσωπο τον κολχοζιτόν τιν προτινί κατίφια, τιν έργια κε το καρδιοχτίπι για τιν άβριο. Ι ζοί έγινε καλύτερι, πιο χαρόμενι. Κε τις επιτιχίες αφτές τις χρεοστήν κατά πρότο λόγο στην Πίλα κε στην μπριγάδα-τις. Στις γινέκες, πυ ος τα χτες ακόμα τις θεωρούσαν ι άντρες κε θεωρούσαν κε ι ίδιες τον εαφτό-τους πλάζματα ανίμπορα, ανίκανα για μεγάλα έργα...

Στιν πιο καθιστεριμένι μπριγάδα τυ κολχοζιού τιν μεταθέσανε πέρισι τιν Πίλα. Χτεςινί μονονικοιρίδες τα μέλι τις μπριγάδας αφτίς --εκίνι τι χρονιά μπίκαν ι περισσότερί-τους στο κολχόζι—δε γλίτοσανε ακόμα ολότελα απ' τιν παλιά-τους μικροιδιοχτιτικί κε ατομικιστικι-τους ιδεολογία. Ι πιθαρχία χαλαρι, ι παραγογικότητα τις εργασίας χαμιλί. Μα ι Πίλα δεν απελπίστηκε. Έχε τιν πεπίθισι προς στο τέλος τυ χρόνου ι κόκινι σιμέα, το σίμβολο τις νίκις, πυ τιν άφισε περίφανα να κιματίζι στο αντικρινό αράνι τις παλιάς-τις μπριγάδας, θα γιρίσι σε λίγο κε πάλι μαζί-τις, σιντροφιά-τις αγόριστι, να κιματίζι στο αράνι τις νέας-τις μπριγάδας. Κε μίπος κε στις άλες μπριγάδες δεν υπήρχαν στην αρχί ι ίδιες δυσκολίες. Κε ι Πίλα δεν ήταν από κίνους, πυ τα χάνουν μπροστά στις δυσκολίες. Μεταδίνοντας με τιν υποδιγματικί-τις εργασία τι φοτιά τυ ενθουσιαζμό στις σιντρόφους τις μπριγάδας, βοιθόντας, εκίνους, πυ δε γλίτοσαν ολότελα απ' τις σκυριαζόμενες προλίψεις τυ παρελθόντος, κατόρθωσε μέσα σε έξι μήνες να μετοβάλι κε τι νέα-τις μπριγάδα σε σιμπαγί μπριγάδα προτοπόρον τυ κολχόζικυ κάμπυ. «Πός το κατόρθωσες;» τιν ρότισα, θέλοντας να μάθο το μυστικό τις επιτιχίας-τις. Χαμογελώντας, μυ απάντισε: «Φτάνι να θέλι κανίς, πολλά πράματα μπορι να κατορθόσι, ενοίτε, σίμερα, γιατί άλοτες αφτό ήταν αδίνατο. Κε για να θέλι κανίς πρέπει να έχι πίστι κε πεπίθισι σ' εκίνα, πυ ζιτά... Το κριότερο ίνε ν' αλάκσις στις ανθρώπους τιν παλιά-τους ιδεολογία. Χριάζετε εδό επιμονί, σιστιματικί δουλιά κε νέβρα, νέβρα όπος λένε ατσαλένια. Κατόρθωσες να δόσις στις σιντρόφους-συ κολχόζικι σινίδισι, ι επιτιχία-συ ίνε εκασφαλιζμένι...» Κε κσακολύθισε με το ίδιο ίφος να ομιλί για τιν παλιά ψυχολογία τον χορικόν, για τιν οργάνοσί-τους, για τα εμπόδια τυ τακτικύ εχτρώ στι σφιριλάτισι τις κολχόζικις ιδεολογίας. Τιν άκου πολύ όρα με θαυμαζμό. Στο τέλος δε θαστάχτικα κε τιν ρότισα: «Σε πιό σχολιό σπύδασες, Πίλα;» Γέλασε κε μυ απάντισε: «Έχει χρόνια τόρα σπυδάζο στο μεγάλο σχολιό τυ κολχοζιού, μα ακόμα δεν τέλιωσα τις σπυδές-μου. Έσος θελις να κσέρις κε πιί ίνε ι δάσχαλι-μου;» Κε

χωρίς να περιμένι απάντισι, έβγαλε απ τον κόρφο-τις ένα παχί τε-
τράδιο κε μυ το άπλοσε. Με χιμικό μολίθι κε με μεγάλα γράματα
ίταν γραμένα εκί αποσπάζματα απ'τους λόγους τυ αρχιγύ τις παν-
κόζμιας εργατιάς. Σε μια απ'τις τελεφτέες σελίδες διάθασα: «Μο-
νάχα ο ελέφτερος κόπος, μπόρεσε να γενίσι τέτιες ιροί-
δες στο χοριό. Τέτιες γινέκες δεν ιπύρχαν κε δεν μπόρυσαν να
ιπάρκουν στον παλιό κερό». Έσφικσα το χέρι τις Πίλας. «Τα λο-
για τυ μεγάλυ-μας δασκάλυ, τυ αρχιγύ κε ιγέτι-μας, τις ίπα, πλι-
ρέστατα εφαρμόζοντε κε για ζένα. Ίσε μια απ'τις ιροίδες τυ ανα-
φέρι ο ς. Σταλιν!!!» — «Νε, απάντισε, γέρνοντας το κεφάλι κε
εφτιχός δεν ίμε μόνι. Κάθε μέρα νέες ιροίδες παρυσιάζι ι μεγάλι
αφτί κε ιροικί εποχί, τυ 'ζόμε»...

Κ. ΚΑΡΒΟΝΙΔΙΣ

ΣΤΙΝ ΕΡΓΑΤΡΙΑ

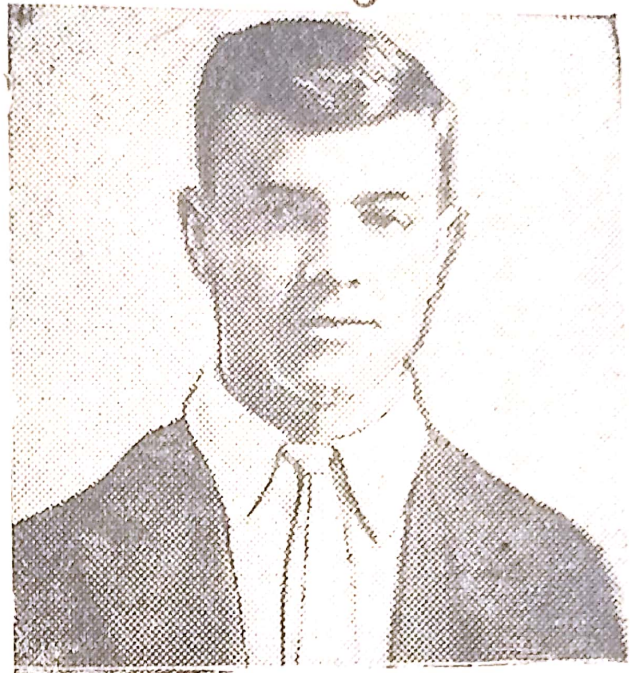
Ι ΝΙΚΙΤΕΣ

Ι ΠΣΑΡΑΔΕΣ

ΚΟΛΧΟΖΙΚΟ ΤΡΑΓΥΔΙ

Ι ΑΝΙΚΣΙ

ΣΤΙΝ ΕΡΓΑΤΡΙΑ

Τυς πόνυς δην τυς νύθις τις εχλαβιάς,
Ι μέρες-συ δην παν' διςτιχιζόμενες.
Τα νιάτα-συ—λυλύδια ομορφιάς—
Στις μάβρες δην κιλόν τις χαμοκέλες.
 Το άνθος τις ζοίς-συ με χαρά
 'Διογένιτι περνάι μεστομένο,
 Με άζβιστι στα στίθια τι φωτιά
 Στο έργο προχοράς το δοκσαζμένο.

Περίφρανα κρατάς τιν κεφαλί!
Κανίς εχτρός ποτές δε σε φοβίζι!
Ανίμπορος κανένας τιν ορμί
Το Κόπυ τιν τρανί να σταματίσι.

 Κι' αντάμα με τι χόρα, πυ γελά
 Γελάς κ' εσί, χαρόμενα θαδίζις
 Σε φάλανκες ιρόον. Τιν καρδιά
 Με φλόγ' ακαταδάμαστι γεμιζις.

Το άνθος τις ζοίς-συ με χαρά
'Διογένιτι περνάι μεστομένο.
Με άζβιστι στα στίθια τι φωτιά
Στο έργο προχοράς το δοκσαζμένο.

Τα χαιδέβι τα πρόσωπα κίνον,
Π'αρμενίζουν στ' αφράτα νερά...

Συρουπόνη... Γαλίνη τριγίρο...
Στ' ακρογιαλί γιρίζουν κσανά
Ι θαρκύλες, μαζί κ' ι ψαράδες
Με καρδύλες γιομάτες χαρά.

Κ' ι αβί σαν κσιπνά κε τιν πλάσι
Με τα ρόδα-τις λύζι γλιχά
Κσανά θάλασα, πάλι τακσιδι,
Με τις θάρκες κσανά στι δουλια.

Σοχόμη 1936

ΚΟΛΧΟΖΙΚΟ ΤΡΑΓΥΔΙ

I.

Περάσαν τα χρόνια
Τις μάθρις σκλαβιάς.
Πανόριος ο κόσμος
Τις νέας δουλιάς.

Παντό κολχοζίτες,
Κολχόζικι γι.
Κενύρια στους κάμπους
Προβάλι ζοί.

Μακριά το αλέτρι,
Τα τράκτορα πια
Τι γι πέρα-πέρα
Οργόνον θαθιά.

II.

Χαρόμενι, νά-τιν,
Γελά ι αβγί,
Στους κάμπους ανθρώπον
Σχορπάι θοί.

Μπριγάδες-μπριγάδες
Σκορπώνε ταχιά
Ι νί κολχοζίτες
Να πιάσουν δουλιά.

Εχτρός να σιντρίψουν
Μαζι πολεμών.
Τιν έφπορι ζίσι
Μπροστά-τους θορόν.

Σοχόμι

Ι ΑΝΙΚΣΙ

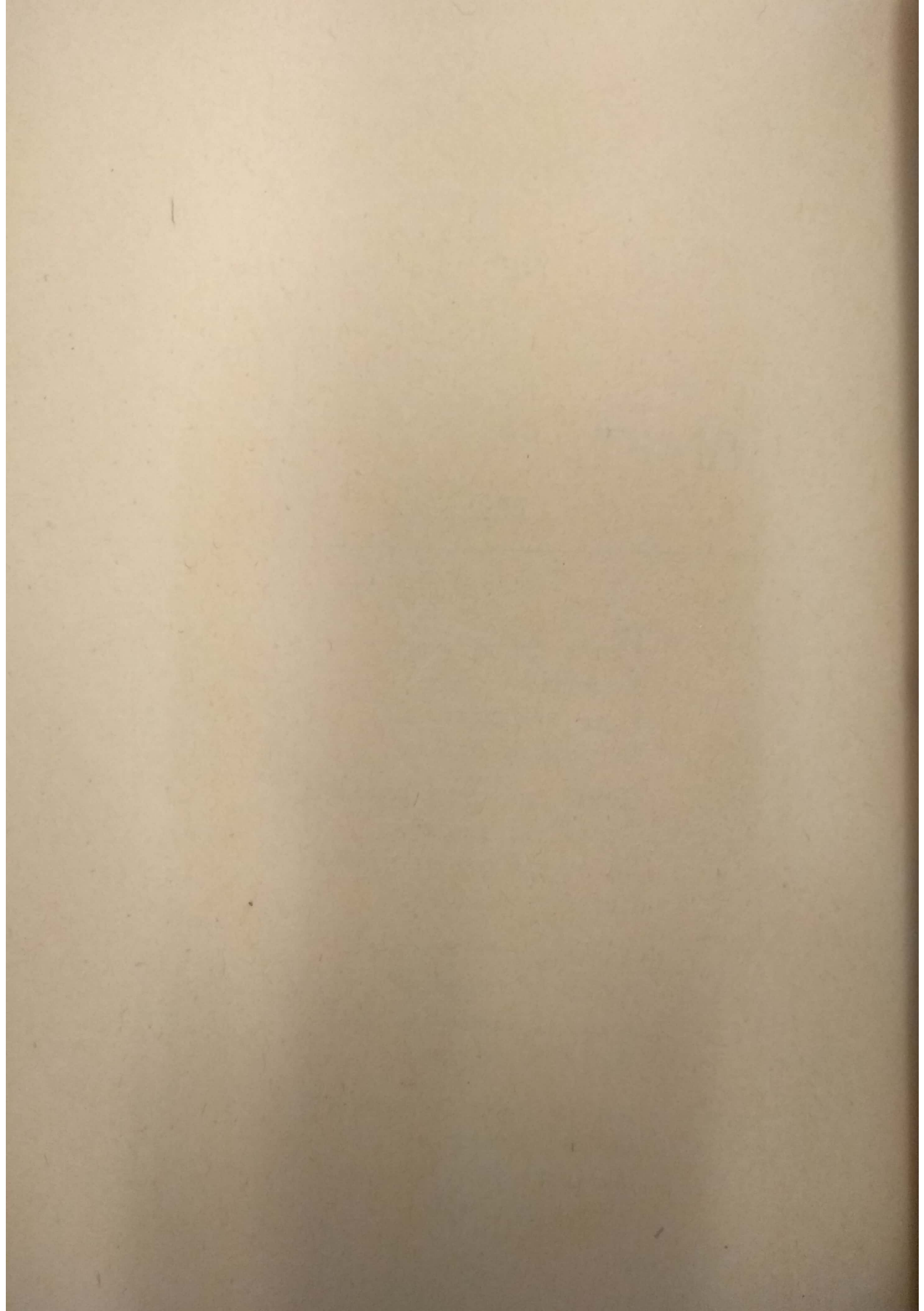
(Τραγούδι)

Παντό ζοί κε ομορφιά
Χαμογελά ι πλάσι
Ι γις ανθόστροτι γελά
Μοσχοβολύν τα δάσι.

Γλικιά στυσ κίπυς μιρυδιά
Τα λύλυδα σκορπόνε
Κε τα πυλάκια με χαρά
Πετόν κε καλαδύνε.

Ανάλαφρα τις φιλοσιές
Χαιδεβι τ' αγεράκι
Κριφό, ζυλιάρικο μ' αφτές
Λες πέζι πεχινιδάκι.

Απ' τ' ουρανό τιν κσαστεριά
Ο ήλιος λαμπιρίζι
Κε μίρια χάδια φλογερά
Τι γι κσαναχαρίζι.

A. ΠΙΟΝΙΣ

ΣΤΟ ΔΙΑΒΑ ΤΟΝ ΓΙΓΑΝΤΟΝ
ΠΑΝΟ ΣΤΟ ΚΡΕΒΑΤΑΚΙ-ΤΥ
ΕΛΑΤΕ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

ΣΤΟ ΔΙΑΒΑ ΤΟΝ ΓΙΓΑΝΤΟΝ

Μες' απ' τα ζάπια χαμόσπιτα
όπου,

Ίχε κολίσι στους τίχους ι ζαπίλα,
Όπου το κλάμα τον πεδιόν, που πινάνε
Σίριζα σχίξι την καρδιά τις χίρας.

Μες' απ' τα βάθια, τα τάρταρα τις χις,
Όπου κσεσχάθαν το κάρθουνο ι ανθρώπι

Τι σκόνη καταπίνοντας μέσα στο κορμί,
Σάπια από φτίσι απόφτιζαν τα πνεμόνια!

Μες' απ' τες κατσύφους τον εργαστασιόν τίχους
Όπου κσαμένο κιλάι τ' ατσάλι

Κε μες' τι φλογερί-του θανάσιμι ανχάλι

Άπανο σφίνκι τον εργάτι. Το θίμα

Μες' απ' τες αγρός τες ιδροποτιζμένους

Όπου το χόμα κι' ο αγάς το έμα-μου ρυφύσαν,

Ι αφέντες χόντρι,

Παχί,

Καλοθρεμένι

Στα χέρια-τους κρατύσαν

Το τρισοχάδικο καμτσι...

Μες' απ' το Οχτόβρι τες δρόντους

Τον καπνό, τις κανονιές,
Όπου τ' ασκήρια το σφιρύ όρμίσανε σα λάβα
Το όπλα κ' ι καρδιές—
— γραμί!

Εγώ ήρθα να τραγουδίσω το διάβα
Τον γιγάντον απ' τιν ιστορία τις γίς!

* * *

Με το λαστό, με το σφιρί-μυ, το μακέλι,
Με το ρόπαλο, τι μπαγιονέτα, το ντυφέκι,
Δάσα ι λόνγες κε φοτιά
Πνέι ι ανίκουστι στρατιά,
Ενάντια στα θέμελα κ' ενάντια στις κολόνες,
Όπου κρατόν τον παλατιόν της θόλως.
Τιν γλίστρα τον μαρμάρον κε τον αφέντον
Εβγίκαν τον παράδισο να ρίξουν.
Κι' ο δρόμος τον οπίο ι στρατιά διαθένι
Ο δρόμος όπου ι μάζες ίχαν γιομίσι,
Ήταν ο πιο φωταγογιμένος δρόμος,
Απ' όσους ίκσερε ποτές ι ανθρωπότι.
Σχάναν πσιλά στον υρανò ι ρυκέτες
Κ' ι μπ.μπες στον αέρα ανάθαν σαν αστέρια,
Βροντύσαν τα κανόνια,
Γαβγίζαν τα ντυφέκια,
Σιρίζανε τα θόλια
Κι' ακόμα κε τις γίς
ετρέμανε τα πόδια.

Τέτια ήταν ι μάζα, πυ κσεχίθικε σα λάβα
Απάνο στις αφέντες—μια γραμί!
Μαζί-τις κ' εγώ, ήρθα να τραγουδίσω το διάβα
Τον γιγάντον απ' τιν ιστορία τις γίς!
Το μέτοπο κσαπλόθικε φαρδί, πλατί, μεγάλο
Βυνά κε παιδιάδες, κε δάσα, κε ρυμάνια...
Φρικόδι: κυβέντα αρχίσανε τα όπλα
Τινάξαν στον αγέρα όλα τα βοσχοτόπια.
Οπλιζμένος απ' τα μιαλά ος τα χέρια,
Με τιν οργί, το μίτος στην καρδιά

Με τιν παλιά, πυ μέσα-μυ
Εθέριαπεσε ι έχτρα
Βγίκα στην πιο πσιλί κορφι
Κε φόνακσα τον πιτι
Νά στην παλέστρα.

Έλα εσι, πυ άνθισες ς' ανατολί κε δίσι,
Χίλιον εθόν, μίριον πειχόν πολέμυς, πόθυς, μίσι,
Π' ανάστισε ο λόγος-συ κε το πεγνιδιζμά-συ*,» —
Έλα κ' ιπσόνυμε εγό πελόριος εμπροστά-συ!

Πιός ίμε εγό, με εροτάς
Κε πιός ντυνιάς με φέρνι;
Ίμε τον ΝΕΟΝ ο Παλαμάς
Τ' αντίπαλό-συ τέρι.

Έτσι τυ αποκρίθικα κε χίμισα λιοντάρι.
Κι' όλι ι άλι χιμίσανε, στρατός πο, πο, μυριάδες!
Μεσ' τυ θανάτυ το χορό έζμικσαν ι ανθρώπι
Τυ Χάρυ πέφταν θίματα κε μάτοναν τον τόπο.
Κ' ι χαραμίτες πτόματα, σιντρίμια τα παλάτια
Σιντρίμια όλα διέστε!

Κ' ι λίρα ςόπασε τυ Παλαμά, κομένες ι χορδές-τις.
Κε λέφθερος εγό ο πιτις.
Τον διμωργόν ι μάζα
Ειλέφθερι κι' αφτί!

Ίρθα αφτίς να τραγουδίσο το διάβα
Τον γιγάντον απ' τιν ιστορία τις γίς!

* * *

Με στόμα ολάνιχτο, κε μ' όλο-μυ το στιθος·
Το νέο-μυ τον σιμερινό, διαλαλό τον στιχο,
Όπυ θα τρέκσι σαν φωτιά, σαν άτι φτεροτό.

Απ' τα φυγάρα πάνο
Κι' από τις καμινάδες
Από τον κάμπο στον κάμπο
Στυ ράδιυ τις αντένες

*) Τα λόγια αφτά ίνε παρμένα απ' τιν «Φλογέρα τυ βασιλιά» τυ Κ. Παλαμά.

Βρίξα κι' εγώ για να σταθώρο τις πένες
Με τον περίφημο τρν Κοστί τον Παλαμά.

Ο λόγος-μυ θα φτάει σε κάθε αργαλιό
Σ' όλη
Τι γίνει

Σφέρα!

Τραγουδιστίς, κε πιτις, κε χτίστις νέας ζίσις!
Ίρθα να πολερίσο κι' αφτίνανε τι φίσι,

Εγώ ι Εργατιά!

Αφτίν τι δίναμι τον μιθικόν κινάτον
Τα ίπσι τα πελόρια τόν θυνόν...
Νά-τα, όλα μες' τις φύχτες τάχο

Τον χεριόν.

Μέσα στις μέρες που νικίσανε τα θράδια,
Μέσα στ' ακράτιτο ρέμα τις ζοίς
Εγώ ίρθα να τραγουδίσο το διάθα
Τον γιγάντον απ' την ιστορία τις γίσις!

ΠΑΝΟ ΣΤΟ ΚΡΕΒΑΤΑΚΙ-ΤΥ

(ΣΟΝΕΤΟ)

Τις νύχτες-μας τις στόλισαν τ' αστέρια,
Τις μέρες-μας τις νιότης ι χαρά,
Τα θράδια-μας ι νέες-μας μιτέρες
Κιμίζον τα πεδιά-μας με φιλιά...

* * *

Νά κε ι φίλι-μου στο κρεβατάκι πάνο
Το νέο νάνι για το γιο-μου τραγουδί.
Τρεμουλιαστί κε σιγανί αντάμα
Τόνε κιμίζι τις μανύλας ι φονί.

* * *

Στέχυμε δίπλα-τις, μα 'κιά μου κάνι-«σίγα»
Το δαχτυλάκι-τις μου λεί μιν κονιθό...
Ο, τέτια όμορφι ποτές-μου δεν τιν ίδα,
Τέτια περίφрани για το μικρύλι-μας αφτό...
Αγαπιμέι-μας κε όμορφι ΠΑΤΡΙΔΑ
Σ'τον ετιμάζουμε για δόρο-σου τον γιο!

Βατόμι 1936.

ΕΛΑΤΕ ΣΤΟ ΧΟΡΟ

Εμπρός μι χάνετε κερό
Ελάτε όλι στο χορό,
Ιν' ο χορός-μας πιά ζεστός
Κι' από τον ήλιο.
Χίλια τραγύδια ν' ακουστὸν
Παν' απ' τα ίπσι τ' ορχνό
Ι ζοιρές-μας ν' ανεβύν
Φονές στον ήλιο.

* * *

Ελάτ' ελάτε, ρε παιδιά,
Μαχιτικί μες' στι δουλιά,
Μα κε το γλέντι-μας μακριά
Ας αντιχίσι.
Για τιν Πατρίδα τι γερί
Κε για τιν έφθιμι ζοί
Ι δυνατί-μας ι φονί
Να αντιχίσι!

* * *

Ελάτε νί, ελάτε νιές
Μεσ' το χορό μαχιτικές

Τις χόρας-μας κόρες χρισές
Ελάτε μπάτε!
Εμπρός, εμπρός παλικαριά
Περ' απ' τα σίνορα μακριά
Ας κσεχιλίσι ι χαρά
Κορίτσια 'λάτε!

* * *

Με μια χαρούμενι καρδιά
Μ' αφτά τα μπράτσα τα γερά
Σφιριλατίστε, ρε πεδιά,
Γερό τ' ατσάλι.
Σε νέα πιο γλικιά ζοί
Εμπρός στρατιά μαχιτικί
Εμπρός εκί πυ οδιγί
Ο μέγας ΣΤΑΛΙΝ!

Βατόμι 1936

ΔΙΜΙΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ
ΝΕΟΝ ΣΙΝΓΡΑΦΕΟΝ

ΓΙΑ ΠΕΣ-ΜΥ

(ΤΡΑΓΥΔΙ)

Στο VIII-ο έκτακτο Πα-
νεοσιακό Συνέδριο του
Σοβιέτ τ' αφιερόνο.

Γιά πες, πύ ο ήλιος φωτίζει λαμπρά
Κ' ι ακτίνες-το λύζουν τιν φίσι;
Γιά πες, πύ ο άνθρωπος ήνε το παν—
Νικοήρις τις έφιμις ζίσις;

ΕΠΟΔΟΣ:

Παντό μουσιή κε τραγύδια λαλήν
Κε ακύς τον λαό για να πσάλι:
«Χαρές, ιδονές—τιν καλή-μας ζοί—
Τα χροστάμε στον είντροφο Στάλιν!»

Γιά πες, σε πιά χόρ' ο λαός κίβερνά
Σε πιά χόρα ιν' όλα δικά-του;
Γιά πες, πύ ο κόπος αντίς τι σκλαβιά
'Ηνε δόκσα, τιμή κε χαρά-του;

ΕΠΟΔΟΣ:

Παντό μουσιή κ. τ. λ.

Γιά πες, σε πιά χώρα τα έθνη μαζί
Μονιαζμένα οδιγόνε κε χτίζον;
Σαν ρόδα τυ Μάι ι ζοί-τους ανθί
Κ' ι χαρές τι ζοί-τους στολίζον.

ΕΠΟΔΟΣ:

Παντό μουσική κ. τ. λ.

Κε σ'όλι τι σφέρα φονί θροντερί
Περνάι θαρετί, τιμιμένι:—
—Ζίτο, ο χώρα, γλικιά, λατρεφτί!
Ζίτο, ΕΣΣΔ, δοκσαζμένι!

ΕΠΟΔΟΣ:

Παντό μουσική κ. τ. λ.

ΑΘΑΝΑΤΙ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Ι νίχτα, άντα ίνε,
Σαν το πίζα, μάβρο
Κε μες τιν πόλι-πα
Νε φος κε με φονί,
Τ' ατίτκο το σκοτίν
Τυτ' νίςκιτ άγρα-άγρο
Θαρίς προς μάβρα χέρια
Ιπλύνε θανατί.

Μα ακριφό κατ' μλουτ'
Μεσ το σκοτνό τ' αέρα.
Αφτό πυζέβ κε μλουτ',
Αρχδέβ, σαν το πιτόν,
Μαχέρια ακονίζ,
Τυφέκισ τμαζ απέρα,
Γλικά-γλικά, πυ έτσι
Κιμίθικε το Ντον.

Κε γόνκσονε μπιρτέν
Στενά τα τροτυάρια,
Αλγί τα πέταλα
Τσαδέβνι το τιντζλίχ
Κε πας τα μάβρα φρέντζα
'Ασπρισαν κυφάρια,
Σαν μέσα στα μυρμόρια
Στυρυτερνέσσο τζιχ.

* * *

Ο Πέτρος,
Αφίκεν τ' γινέκα-τ εδó
Κε τρία χρονέσσο πεδί,
Δάιν 'τος γοργά
Με το Κόκινο στρατό
ένα άγρο
Κε κρίς θραδί.
Ι γινέκα-τ στο θέατρο δύλεβιν.
Μα
Φσαλμένο 'το εν
Πιό μίνα.
Κε κάθιτ' ατόρα
Σιπέβ το μπαλά,
Το ίτυν ζαμπόνκο
Αχ 'ν πίνα.
«Μάνα, να φάγο!»
Χοντρά μάβρα μάτια
Γλιάζνι λον Δίντας
Τ' κορμί,
Μα ντρανά στερ,
Πος τρέμουν 'τοτ μάνα-τ
Τ' άμπλάτια
Κε τίποτ' δε λε πιά,
Σοπάζ,
Δε λαλί...
Δίντας τα μάτια
Τυτυστρέφταν υσσάνιμο:
— Αρτίστ το πσομί,

Πό το πέρνι;
Ανίζ το γιαλί.
Τα μαλία-τς ριπαίσειν-τα άνεμος.
Πό ντρανά;
Τί ντρανά πας 'ν ταβέρνα;
Να πάι στο ρεστοράν να τραγουδά.
Μα τίνα;
Στυς άσπυς;
Οχι, κάνι κς ποθέν.
«Να φάγο, μάνα!»
Α-α!
Κατάρα ζένα, πίνα!
Ο, 'Αλικ, το γινίθες τ' μέρα
Καταρυμένο 'ς εν!

* *
*

Ρ ε ς τ ο ρ ά ν .
Απ' τα φόρσια λαμπρίζνι παχόνια.
Κονούτ τε κρασί,
Σαν το έμα.
Δινατά χολιαζμένος
Κάθιτ πολκόβνικς,
Λιτ πες το σπέρτο
Το βλέμα-τ.
Τί νονίζι;

Εσίμυρ ταχάτ νικιτίς!
Κορμιά 'τος γιόμοσεν
Τ' στρατά.
Μα δεν πιφέρνιν ακόμα
Απ' το ανιάνκαζμό-τυ καπνίζ
Μία κι'άλο
Ανίχτιν τ' εστράδα.

'Εθγιν ι Λίντα.
Μάθρο καζιτκο φιστόνι
Φσιχ το νιγλότς το κορμί δινατά
Τα κυφάρια έκλυσαν
Ντρανσαν απάνο-τς.

Υχ, άγρι 'τιν, —
Τρόμακσιν τζαχ ένα τνα
Μα το πιάνο άρχισε.
Τα τέλια-τυ έκλαψαν.
«Τίλογο κερ στερ
Απ' τιν μπόρα ήλιος...
(Λίντα λιζμονισε όλα)
«Σαν χλίτσκο έμα,
Κυνόν ακάτο...
(Όλα τα άτχα
Απ' το νύνιζμο-τς πέτασαν)
«Σαν μαργατάρ τοτ'
Φλοριςκάρ ο πάτος...
(Μα τί ντρανά πάνο-τς
Πολκόβνικς ετς' όλο;)
«Τίλογα κερ στερ...
(Αγνόρσιν-τον!)
Απ' τιν μπόρα ήλιος».
'Εμπρο στα μάτια-τις
Τότες φιτρόνε:
Το θέατρο...Ράμπα...
Σκινί...Ο Σσεκσπίρ.
Κε μάβρος Οτέλλος
Γιρέβ τ' Ντεζντεμόνα
Μαντίλ.
'Ενα τνα πες το έμοχλο
Χάθανι όλι.
Ι αβλέα φσαλίχτιν.
'Εμπρο στ' αφτίνα
Πέμνινε πάλι
Ο άσπρος πολκόβνικς
Γιαλίζ χαρσσύ ς' κύτρα-τ'
Το ςίμα.
«Πόλσις το πρσις
Στο κομάτ' το φλορι—
Νύνσιν τότες ι Λίντα—
«Κατάρ!»

Τζαχ στάθιν τ' ανάσα-τς
Απ' το μέγα χολί:
«Δόκες λίρα κε πίρες
Κυφάρι;!»
Κε έντραμιν τοτ'
Στο πιάνο αφτί
(Σαν το ζύμβολ προγάλιζμο.
Ίτυνε τόρα)
Ντόκιν τα κλάθισις
Σκλιρί ι φονί
Μες τι ζάλα γυλτάισαν,
Σαν μπόρα:
«Ί γι με δάκρις εν εςλομένι,
Βαρί ζαμέτ εν ι ζοί»...
Μα πια πολκόβνικς
Μεθιζμένος
Σμα στ' Λίντα θρέθιν
Τοτ τ' στιγμί.

.....
Βαρί ι πάφσι,
Θαρίς περνόν ζαμάνια.
Μπροστά δινός-τιν μάτια
Ζοντάνσιν παλ' Σεσεκσπίρ
Κε, άντα γιάλκxαν κρία
Κε φοθερά «ναγάνια»,
Στ' αφτία-τς ίρταγε:
«Μαντίλ! Πυ εν το μαντίλ;»
Μα λόρια-τς γίρνιζαν
Σκλιρά στρονκλά κρανία
Θαρίς πος πεθαμέν
Σικόθαν π' τα μυρμόρια...
Πολκόβνικς με το ετθολ
Χαντραίθιν τιν καρδία-τς
Κε άντα τιν ίθρινε...
Αιδόνκxιν μόνο λόρια.
Λαα-α!
Αφτί γιαστάνεπσε θαριά

Πας το πιάνο.

Γρ-ρρρρ!

Υγκράϊσιν 'το.

Σαν τηγρ, απ' το γερά.

Κοκίνισαν τα κλάβισσες

'Χτο έμα όλι πάνο,

Στερ τιντζκα γίλιακσιν

Αχάτο το κυβντά,

Μα το τραγούδι-τς στέκιντον

Ακόμα μες τι ζάλα.

Δεν μπόρσαν να το εκότοναν,

'Το ίχε, 'κόμα πρσι

Κονβύλσικα πολκώθνικς

Πέλνιν κι' άλο, κι' άλο!

Κε τέρπανιν ασάλιφτο

Τις Λίντας το κορμί...

Κανίς πα δεν το ίκσερεν,

Μες κάμαρα τιν άλι.

Με γινεκό παλτό

Καλά ετς σκεπαζμένος

Στα χέρια-του πσομί

Κιμάτιντονε 'Αλις—

Σίμερα αφτός

Κεμιθεν χορταζμένος.

.....
Δίο. όρες στέρα

Λον εκυτνό το στρατα

Δάινανε γοίζμένο

Τις Λίντας το κυβντά.

Πίσο-τιν με δάκρες

Τίτκο μαθρομάτκο

'Εντριχιν κε έκλιν

'Ενα μικρό μπαλά...

Μαριόπολι, 17 τυ Μάρτι 1936.

Θ. Σ.

Ίστερα από μια μέρα τέλιονε το κσεφόρτομα τυ βαποριού, όπου δύλεβε νάφτις ο νεολέος Αντρέας. Το βαπόρι κσαλάφροσε απ' το φορτίο κε σικόθηκε αρκετά ποδάρια πάνω απ' το νερό. Ο αρχιμηχανικός ανεβένοντας τι σκάλα τις μηχανίς ίπε τυ ντοκυράνι:

— Θίμιο, το θράδι να κανονίσις τις θάρδιες—κ'έφιγε.

Τιν άλι μέρα το πολί θα κσεκινύσανε. Αφτό ίτανε σίγουρο. Μα δεν ίκσερε ακόμα κανένας, πυ θα πύγενε το καράβι.

Το θυιτό απ'τα θαγονάκια, πυ φέβγανε γιομάτα κε γριζανε άδια, το τρίξιμο τον θιντσιόν ανακατομένο με τις φονές τον εργατόν τυ λιμανιού κε τις σφικκιές τον βαποριόν απαρτιζανε μια δεμονιζμένι σιναθλία.

Ένα αρι κοκινόπό σίνεφο απ'τι σκόνι τυ μινεραλιού, πυ κσεφορτόνανε δεν έπαθε να κρέμετε πάνω απ'το μυράγιο.

Χτίπιζε ι καιπάννα. Μεσιμέρι.

Ι νάφτες κ' ι θερμαστές με μυντσορομένα χέρια πύχανε τις καραβάνες με τι φασιλάδα κι'από διό τρις σαρπιστικανε στην κωβέρτα, άλι καθίσανε κάτω απ'τι γέφιρα, άλι σιμά στ' αμπάρια πάνω στις μπυκαπόρτες κι'άλι αλύ. Τρόγανε το μεσιμεριάτικο.

Ο Αντρέας με τον καρβονιέρι Λυκά τραβίκανε για την πρίμη. Καθίσανε σε μια κάσα με τις καραβάνες στα γόνατα για να φάνε.

Ο Λυκάς άμα τελίωσε το φαγι, παραμέρισε την καραβάνα, εκύπρισε τα χίλια-τυ με το μοντιλι τις φοτιάς κι'αναπύε ένα τσι-

γάρο. Ίστερα από διο ρυφικσιές τυ τσιγάρου έβγαλε απ'τον κόρφο-
τυ ένα λερομένο γράμα, όπου απομίνανε τα αποτιπόματα απ'τα
μυτζυρομένα δάχτυλά-τυ. Άρχισε να το διαβάζι μυρμουριστά. Το
γράμα ίτανε απ'τι μάνα-τυ.

— Συ γράφον απ'το σπίτι;—τον διέκοψε ο Αντρέας.

— Νε, ι μάνα-μου. Μυ γιρέβι λεφτά. Αρόστιζε ι καιμένι.
Θέλι γιατρό, φάρμακα. Να πληρόσι για το νίκι. Πύ να βρο τόσα
λεφτά μ'αφτά τα μισθά, πυ μας δίνονε. Ίνε ν'απελπίζεσε...

— Νε,.. ι κατάστασι ίνε θαριά,—ίπε μακρόσιρτα ο Αντρέας.
—Μα με το ν'απελπίζεσε δε θα κάνις τίποτα. Γι'αφτό κε τα λέμε
κάθε μέρα, πως σαν δεν τα πάρουμε μονάχι-μας, κανίς δε θα μας
τα δόσι.

— Αντρέα,—τυ φόναχε ο καμαρότος Βανκέλις.

— Έλα να συ πο.

Ο Αντρέας άφισε το Λυκά στιν πρίμι κε πίγε πίσο απ' τιν
κυζίνα, όπου ο Βανκέλις στίβαζε κάτι κόφες.

— Τί θα μύλεγε;

Ο Βανκέλις κίταχε γίρο-τυ κ' ίστερα με χαμιλί φονί ίπε:

— Διο όρες πριν στο σαλονάκι άκουσα τον καπετάνιο πύλεγε
τυ πρότυ μηχανικό, ότι το καράβι ναβλόνετε για τιν Ιταλία. Θα
πάι πολεμοφόδια απ'τι Νάπολι στι Μασάουα.

— Τ'άκουσεσ καλά;—τον κσαναρότιζε ο Αντρέας.

— Αφύ συ λέο σίγουρα πράματα,—ίπε ο Βανκέλις με ίφος,
πυ έπιθε.

Το μέτοπο τυ Αντρέα κατσύφιασε. Σα να κόπιχε ι ανάσα-τυ.
Τα μάτια-τυ προδίνανε κάπια φουρτύνα, πυ γινότανε μέσα-τυ.

— Καλά! Νάχισ τυ νύ-συ, να μάθις τί άλα λένε.—Ίπε
κ' έφίγε στιν πλόρι. Περνόντας κάτω απ'τι γέφια, σταμάτιζε για
μια στιγμί να στρόσι το σχέδιο από τί κε με πύς ν'αρχίσι.

* * *

— Όλο τυ κατότερο πλήρομα ίνε εντάκσι, θάνε ζόριχο να
γυρίσουμε τα μιאלά τυ μπάρμπα Αλέκσι, τυ λοστρόμου τις κυβέρτας
κε τυ Σταμάτι τυ μαρανκύ, αφτί ίνε πατριότες τυ καπετάνιου—
έλεγε στιν πλόρι ο Μάρκος— ενεργό μέλος τις Ναφτεργατικίς
Ένοσις,—στους σιντρόφους-τυ τον Αντρέα, τον Βανκέλι, τον Λυκά
κε τον Γιάνι τον θερμαστί, πυ καθόντανε γίρο στο λιγδιαζμένο
τραπέζι τις πλόρις.

— 'Ινε καθίκον-μας με κάθε θυσία να μποδίσουμε τον ιταλικό φασισμό να πνίσκι μέσα στο έμα τον αβισινιακό λαό. Με κάθε τρόπο να καταφέρουμε αφτός τος ακινίδιτους σιντρόφους-μας, που μπορόνε να μας χαλάσουνε τι δουλιά. Από τόρα κιόλας να πέσουμε δίπλα-τους. Να τος κσιγίσουμε τιν υπόθεσι κι'ότι 'ινε εργάτες κε πρέπει να συμφονίσουμε,—έλεγε με πάθος ο Αντρέας.

— Μα τί θα γίνι με τος ακσιωματικός;—ρότισε ο Βανκέλις.

— Κε μ'αφτός θα γίνι κάτι,—ίστερα από μικρή πάφσι απάντισε ο Αντρέας.—Ο μαρκονιστίς-μας σιμπαθαί, έχει αντιφασιστικές ιδέες κε μπορί να επιρεάσι μερικούς απ'τους ακσιωματικούς, εγώ θα μιλήσο μαζί-τυ το θράδι.

Το προί ο καπετάνιος στο σαλόνι, ντιμένος πιτζάμες, με θαρεμένο το κεφάλι ίστερα απ'τι θραδινί διασκεδάσι ε'ένα αριστοκρατικό μπαρ, ρυφύσε άνοστα τον καφέ-τυ.

— Εμπρός!—απάντισε στο χτίπο τις πόρτας.

Μπίγανε μέσα τα τρία μέλι τις αντιπολεμικής επιτροπής με με επικεφαλής τον Αντρέα.

— Τί μου κυθαλιθίκατε έτσι προί;

— Καπετάν-Νικόλα, μάθαμε, πως το καράβι πιγένι για τιν Ιταλία, για να μεταφέρει πολεμοφόδια στην Εριθρέα. Διπόν, γι'αφτό το πλήρομα μας έστειλε εμάς επιτροπή να σας διλόσουμε, ότι δεν ίμαστε διατεθιμένοι να θοιθάμε τος ιταλός φασίστες στο σκότομα τυ αβισινιακό λαό. Το πλήρομα απετί τιν άρνισι τις νάβλοσις.

Το ίφος κ'ι τόλμι τις επιτροπής κάνανε τον καπετάνιο να μίνι στην πολιθρόνα-τυ σαν κεραθνόπλιχτος. Απ' τιν αφιριμάδα-τυ έχισε πάνο-τυ τον καφέ.

— 'Όστε αποφασίσατε να μου κάνετε κ'επανάστασι μες'το καράβι. 'Όχσο! Να φύγετε, κομμουνιστές!!! Θα σας δέσο, θα σας πάσο φιλακί! Κ'ένα σορό θρισιές πετιόντανε απ'τ' αφριζμένο στόμα τυ μανιαζέμενου καπετάνιου. Μα τίποτα δε μπορύσε να λιγίσι τιν αποφασιστικότητα τις επιτροπής. Κε μπροστά ε'αφτά ο καπετάνιος αποφάσισε να μανυθράρι.

— Αχύτε παιδιά, ίστε φοτοχί άνθρωπι κε θάνε κρίμα να πινάσετε, αν δεν συμφονίσετε κε σας θγάλο απ'το καράβι. Εγώ θα σας περισέψσο τα μισθιά. Θα σας σιστίσο στον εφοπλιστί σαν καλός ανθρόπους κε θάχετε πάντα δουλιά.

Κάπου ένα τέταρτο τις όρας ο καπετάνιος αράδιαζε ιποσχέσις για να τσακίσι τιν επιμονή τις επιτροπής. Μα πάλι τίποτα.

Στο τέλος έφυγε η επιτροπή κάτω από τον βροχί τον θρυσιόν με τον φοβερίζματον του καπετάνιου, αφού για τελευταία φορά δίλωσε κατηγορηματικά την άρνησί-τις.

* * *

Περάσανε όλες τρεις μέρες με το θαπόρι όλο με έμενε διπληριζμένο στο μυράγιο.

Ότε τα φοβερίζματα του καπετάνιου, ότε ο πρόξενος κι η αστυνομία του γαλικού λιμανιού δεν μπόρεσαν να κάνουν να κσεκινίσει το καράβι. Χάλασε το κοντράτο με το θαπόρι έχασε τη νάβλοσι.

Πέρασε άλλος ένας μίνας με το καράβι γίρισε πίσο στην Ελλάδα. Κ'ένα απόγευμα με μπουνάτζα μπένανε στο λιμάνι του Πιρεά. Μόλις φωντάρανε, έπεσε δίπλα στο καράβι ένα ρεμούρκιο. Διο νάφτες κ'έννας κελεφστίς του λιμεναρχιού ανεβίκανε στο θαπόρι με τραβίξανε γραμί για την πλόρι. Ίστερα από ένα λεφτό βγίκανε, συνοδέθοντας τον Αντρέα, που τα χέρια-του ήτανε πια δεμένα με τις χιροπέδες.

Με πριν κατεβί τι σκάλα έριξε ένα βλήμα γιομάτο μίσος με περιφρονίσι πάνω στον καπετάνιο, που στακότανε ακυμπιζμένος στην κυπαστί με το τσιγάρο στο στόμα.

— Ας μιν πίγε το καράβι, κι'ας με θάλυνε στη φιλακί.—
πε με κατέθενε περίφανα τι σκάλα.

ΑΝΤΑ ΠΣΣΙΡΙΘΕ Ι ΜΠΟΡΑ

Σιφτὲ άντα πεσιρίθεν
Γρατζτάνεκι το ντυκόςε
Κε άντα πεσίρσαν ντόχταν
Γαρίπι με τος πλουςε'ε,

Τότεε στ'Αντζαρίχα,
Πο ίμουνα εγό,—
Πλουςε δάθαν στους καντέτουε,
Κυλάκ-πα στον Μαχνό

Γαρίπ, γιαλτζ'ίδ, τζομπάνι
Σορέφταν ε'λαχαρτί.
Καθένας τί να, κάνι,
Λαχίρτεθαν αφτί.

Πολά δεν ίπαν λόγια,
Το λαχαρτί κοντό.
Το Λένιν το προγράμα—
'Τιν ίπαν—εν σοστό!

Αφτί Τισσελέκ το Μίτια
Τον χόρσαν κομαντίρ.

— Αφτός ατίκο τ'ν όρα
Μπορί να καμ χαίρ.

Κερό πολλά δεν πέρασεν
Αλλάδος χλίξ: «Χαρντάς!»
Ας ίστε έτιμ, φάναν
Καντέτ πες Μισοράς!»

Τότες Μίτιας γόλκτιν
Κε έδοσε πριχάξ.
Κάτσαν 'τιν πας τ'άλγα
Κε έβγαν ς' Μισοράς.

... Κε ντόκαν τα καμπάνια,
Πο έδουγαν χαμπάρ
Κε όλο τ' Αντζαρίχα
Σικόθε πας το μπόαρ.

'Ενας περ καχόρα,
'Αλος περ τσαχάλ...
Ντόχταν με τος καντέτους
'Όσο ίχαν χαλ.

Κρύγκανταν, πυ ντράνανια.
(Αχίεφτο ντυκούς!)
Καντέτι τότες κρέμσανε
Τον Τζελμπάας Γαθρύς.

'Τος ένας με καχόρα,
'Τιν—ίκυσ οφιτσερ,
Στα μπόμπιας κε τυφάτια
Τον φέριςκαν ατζζέλ.

'Εδεςαν τα ςερία-τ'
(Ντόκαν-τον πες μπόαρ)
Χουλτάιθεν κάθε ις-τιν,
Θαρίς κε τζαναθάρ.

— «Αδέρφια-μου, πύ ίσας:
Βάι, ςφάγνι-με ντυςσιμάν!»

Καντέιν στο Αντζαρίχα
Θαρίς τυ «γιν-ζαμάν».

Μακρά 'π'ατί δεν ίτον,
Πολέμιζανε αλ'.
Καντέτι με τυφάτια
Ο Κόλιας με τ'τσαγάλ.

Πέλσαν πάνο-τ' μία,
Ντόκαν-τον πες τος,
Πέλσαν μία κιάλο—
Χτίπσεν κάτο 'τος.

. Ντυγράισαν-τον ντυσζμάνι,
Αθλάχ καθένας πάι.
'Αιτς ρκότοςαν απότες
Τον Κόλια Τζεραμπάι...

Αφτό το θάχτ Τισσλέκις
Τίρπσεν-κσέιν σιμά
Αντάμα-τ παρτιζάνι,
Πο χύλιζαν «υρά!»

'Τίν ντόκαν τυς καντέτους,
Σιχτάισαν-τυς μακρά.
Το ντυμπουρτί-τιν μόνο
Πες τζόλια αιδονά.

Τιντζλίχ. Γενίθε φένκος.
Ι νίχτα περ νομπάτ.
Πο κρύγκανταν ολ'μέρα,—
Σορέφτανε χοριάτ.

'Ενας—κάν το σπίτι-τ,
'Αλος—το μαντρί-τ',
'Ενας—σκοτόθιν τάτα-τ',
'Αλος—το πεδί-τ'.

'Εβγαλαν τ'σπαθία-τυς
Τότες παρτιζάν
Κε όλ'-τιν δόκαν λόγο
Να χάσουν τυς ντυσζμάνς...

ΑΖΜΟΝΙΤΟΣ ΚΟΜΑΝΤΙΡΟΣ

Γονιά το Οξοαβιαχίμ στο Γιαλτανιότικο σπίτι το κολχόζνικυ. Πας το γονέα κρέμετε το πορτρέτο το ειν. ΣΣΥΡΝΤΑ, τίνα οργάνωσε στα 1919 το πρώτο κόκκινο παρτιζάνικο οτριάτ στο Γιαλίτα.

Αν πέρασε-πα άρτιαχ 17 χρόνια ίστερα απ'αυτό, όταν ι άσπρι εκότοσανε τον ε. Σσυρντά, το όνομά-τυ κε ι θυλιές-τυ δεν ζμονίθανε, ίνε ζοντανά ανάμεσα στους κολχόζνικυς τις Γιαλίτας.

Δεν ζμονίθεν κε ο Σσυρντάς—πσιλός, αμπλατιάνς, χυβατλίδς. Θαρίς-κε ακόμα δεν 'ζβίχταν τα ακιλτάρκα-τ' ι κοφτερά μάτια. Κάτο απ' τα μάθρα-τ μπιύγια φοσεραίβε τα εσίλια-τ χλίτσκα, ανηχ-ταεσλιόχο γέλαμο... Τέτιος ίτυνε ο Σσυρντάς.

... Νίχτα στις 3 το Φλεβάρι στα 1919 πες το ένα όφτιρο αμπάρ, πυ στέκεντον εικά στο γιαλό, ι γιαλτανιότικι γαρίτ σορέφταν να κάμυν λαχαρτί. Το άσπρο καράτελνι οτριάτ, πυ στέκεντον ε' χώρα έδωσε στον κόσμιο πολά βάσανα. Ανθρωπνύ το νταμάνεμο έεσεε στο χρόρ. Άλο δεν ίχε τζαρά να κύτεβε άιτς, τίλογα ίτυνε ος ατόρα.

Πρότι φορά ήγίκε με το λόγο έμπρο στον κόσμιο ο ειν. Σσυρντά. Δεν μπασεχάρεβε αφτός να ίλειν όμορφα, μα τα λόγια-τ'

φλογερά, ίσα, που τα μαθένισκε κάθε ίς-πα, παραγμένα 'ντα χυρατάϊδα, έξοσαν ε' κοζμοκό τις καρδιές:

— «Πρέπει να οργανούμε, πρέπει να εικόσουμε όλους τους γα-ρίπες με τους ερετνιακούς χαρσού στους ντυσσιμάνς!» — ε' αυτό προ-σκαλύσε τους αγιαχτάς-τ' ο Σσυρντάς.

Αφτί τη νύχτα οργανόθηκε το στριάτ. Κομαντίρο το στριάτ χόρισαν τον Σσυρντά. Οπλιζμένοι ήτανε άσκιμα: δεκρά, μπερτάνκις, πίκες. Ο είντροφος Σσυρντά καλά το ίκσερε, ότι με τίτκο μικρό στριάτ πολλά δουλιές δεν μπορί να καμ. Χριάζεντον να ζμύχανταν με τους παρτιζάνους απ' τ'άλα τα χοριάτα (Μάνγους, Υρζόφ). Έτσι-πα έκαμαν. Το στριάτ έξεπεσε, έντυνε μπαταλιόν ως τα 400 νουμάτ. Ι μάχες κάκο απ' το Κάλτζικ, κάτο απ' την Μαριώπολι δινάμοσαν το στριάτ.

Καρδάρς, πάντα-πα ε' ολνός έμπρο, ο κομαντίρος μπασσεχάρεβε να δύο καρδιά στους παρτιζάνους.

— Τίς δε σαχνέβι αιτέτ πίσο-μ!

Ένα κερό έβγαλαν τους άσπρους απ' την Μαριώπολι, μα το στριάτ τον παρτιζάνον, τίνα ήτανε πυσύρκα οπλιζμένο δεν μπόρνανε πολλά κερό να θάλυν χαρσού στους καλά οπλιζμένους άσπρους. Άσπρι ζορλάϊσαν τους παρτιζάνους να κάνουν οτστυπίτ στο χοριό Τρογιάνι. Πίσο ετ'αχνάρια τον παρτιζάνον χολτάϊθαν λισσαζμένοι ντυσσιμάν με σιμά στο Τρογιάνι έξοσαν το στριάτ αχ όλα τα μαρείς. Παρτιζάνι πέμναν ανάμεσα-τους.

Το χυτχαράιμο έντυν πολλά στεβαρό. Άσπρι ήταν πολί. Κάπο-σα όρες ντόγχανταν ντάμα-τιν παρτιζάν. Ο Σσυρντάς έδυν καρδιά ε'αφτός, τίνα πεσσίρσαν σαχνίεπσαν... Μα μπίτεπσαν τα πατρόνια, εόπασαν τα θιντόβκες. Πυχνοβόλξεν, ίρτεν σμα-τιν ε' άσπρι καθα-λέρια...

— Πετακσέτε τα τυφάτια, εικοςέτε τα εσέρια-εας πάνω!..

Οφιτζέρος με το συφρυμένο, ακεσύριχτο πρόσωπο μαχαρυμένα έθριζε τους παρτιζάνους με αράτεβε:

— Αν διχνίζετ τίς ίνε κομαντίρος-εας — πελίγυμ-εας στα σπίτια.

Τίντζκα, με κρεμαζμένα τα κεφάλια στέχανταν ε' παρτιζάνι. Πέρασαν κάμπουσα λεφτά.

— Πιός ίνε ο Σσυρντάς, κσέβα έμπρο! (Βρέθιν ένας προδότης, τίνα τον έδικσε).

Ο Σκυρντάς χορίσταν απ'το γράδα τον παρτιζάνον. Πρόσο-
πο-τ δεν μπιλτραίθεν νε φοβο, νε αναναζμό. Τέχα λίγο άσπριεν
το τζιράι-τ'. Πίραν-τον κε δάθαν τ'ένα μαρέα. Αφτός έκλυσιν,
ντράνσεν πας τυς αγαχτάς-τ' χύλικσεν:

— Φινυμία, είντροφι!

Χτίπσανε τα τυφάτια. Γ ασπρομπαντίτι έσίρναν τον Σκυρντά.
Τυς παρτιζάνυς πίραν-τυς κε δάθαν κάτα απ'το κονθόι. Ορ-
φανομένι παρτιζάνι γίρσανε δίχοσ τον αγαπιμένο-τιν κομαντίρο.
Μα στις καρδιές-τυς έβραζε χυλί κε ο καθένας-τιν θάστανε νόνιζμα:
«Το πολέμιζμο ακόμα δε μπίτεπεσε! Εμίσ πλυγαρίζου-σας!»

Ι ΠΡΟΔΟΤΕΣ ΤΡΟΤΣΚΙ, ΖΙΝΟΒΙΕΦ ΚΕ ΣΙΜΟΡΙΑ

Το έμα χοχλάζι μέσα στην καρδιά,
 Δίκιος θιμός μας κατακιριέδι,
 Κοπέλια τυ Γεστάπο, ι Εργατιά,
 Προδότες πάντα κε σας μνιμονέδι.

Τ'αγαπιτό-μας Κίροφ τι ζοί
 Τιν φάγατε καθάρματα, φονιάδες
 Κοράκια θα σας τρόνε το κορμί,
 Τι όρόμικια τι σάρκα κυκουβάγιες.

Τυ φασιζμό κοπέλια μισθοτά,
 Σπιγόνι τυ Γεστάπο πληροφομένι,
 Σας καταράτε όλ' ι εργατιά
 Το κόζμυ, όλ' ι κυυμένι.

Μια χύφτα στις σκυλίκια-ερπετά
 Για στην κιλιά σερνόσασταν στον
 'Ιλιο—

Ν'απορφανίσετε την Εργατιά
 Πασκίζατε σε όλι την ιφιλιό.

Το Στάλιν το Τρανύ-μας αρχιγύ
Το τίμιο εξιτόσατε το έμα!
Ολάκερυ να χίσετε λαύ
Το έμα; τρισκαταραμένοι γένα!
Ακύντας τα έργα-σας αφτά,
Βλέποντας τις ζοίς-σας τι μαθρίλα,
Τυ κόζμυ αγαναχτί ι Εργατιά,
Τυ φασιζμό τι νόθι τι σαπίλα.
'Ιρθ' ο κερός-σας, έφτασε, οχιές,
Κοπέλια, για τα κακυργίματά-σας,
Τις ατιμιές κε τις προστιχιές
Να εκσοφλίσετε κε τα ενκλίματά-σας,
Βαριά θα πέσι ι εργατικί
Ροζογροθιά ι ατσαλένια τόρα,
Για πάντα ι δράσι ι προδοτικί
Να πάψι στην ελέφτερί-μας χόρα.
Μια χύφτα εις προδότες κε λιστές—
Εμίς στον κόζμο πάνο μιλιώνια
Το Στάλιν ακλυθάμε ι δουλεφτές—
Θα φέρυμε στον κόζμο τιν Κομόνα!

Γιάλτα—Κριμέας

"Αύγουστος 1936.

ΣΤΟ ΠΟΧΟΤ

Πεσαλίνα πάγνε βζβότια.
Τρέμι πάτος, πυ πατόμ.
Αμπουλτράιφτα πεδία—
Μις τραγούδα τραγοδύμ.
 Να ντινκέδουμ το χυβάτ-μας,
Στο ποχότ ντζζονάισαμ μις.
Πάι εμπρός κε δίχμι στρατά
Ατσαλένιος κομαντίρς.
 Παλ' μπουράν αν εκύτ χαρσσύ-μας,
Στο κυρέες μαζι θα όγουμ.
Πας τον πάτο-μας όε φίνουμ,
Τ'άγρα θέρια να πατόν.
 Σαν στραπί πας τον ντυσζμάνο
Να καρθένουμ τότες μις.
Πό τ'φοτιά-μας 'να καρθένι,
Εκί πάτος θα κοτνίζ!
 Δε θρισσκάτε τίτκο δίνα,
Πυ τ'στρατό-μας θα νικίς,—
Πος να λείς εμάς πρατιζ-μας
Υρότος μάρσσαλος ο Κλιρς!

Ι ΑΝΙΚΣΙ

* * *

Σιμόν ι άνικσι.
Ι νίχτες-μας κοντέβουν.
Ι μέρες φέβγυνε
Σαν αστραπές γοργές.

Αχτίδες πια ζεστές
Λαμπρίζουν, περισέβουν
Κε τρέχουν τα νερά
Απ'όλες τις μεριές.

* * *

Γιμνί ι λόφι πια
Θ'αρχίσουν να αχνίζον
Από μακριά μαζί
Θα έρθουν τα πουλιά.

Τ'ολόφρεσκα χορτάρια
Θα πρασινίσουν πάλι,
Θα ζοντανέπσυνε
Στα δέντρα τα κλαδιά.

* * *

Καθένας, βλέπεις,
Λαχανιαζμένος τρέχει,
Δεν κζέρι κύρασι,
Περίφανος, γερός.
Να ίνε έτιμος
Στιν άνικσι-μας, πρέπι,
Ν' αρχίσι τι δουλιά
Γοργός κε τολμιρός!

* * *

Περάσαμε ειμίς
Βαριά, μεγάλα πόνια,
Κι' ανάνκι μις
Περάσαμε πολί,
Μα τόρα φθάσαμε
Σ' εφτιχιζμένα χρόνια.
Εμπρός, πεδιά,
Στιν πλύσια-μας ζοί!

ΑΝΤΡΟΠΙΑΧΤΙ ΠΣΕΜΑΤΑΡ

Τιμάχχανταν πολά κερό. Κανά τέσερα μέρες ι σινεργάτες το Γιαλτανιότικυ κλουμπ επικεφαλίς με τον «ρεζζισιόρ»—μασοδίκ ΤΙΟΚΟΛΚΙΝ ετίμαζαν να διχουν διό μικρές κομοδίες: «ΤΟΝ ΠΙΡΝΟ» κε «ΜΕΣ ΤΙ ΜΙΑ ΚΑΜΑΡΑ». Ζόρλεν αν ίτον-πα «ναμλίδ» αρτίστι στις 24 το Ιύλι κσέθανε πας τι σκινί.

Τίλογα καλά έπεζαν αφτί φένετε απ' αφτό, ότι ος να μπί-τεπσιν το σπεκτάκλ μες το κλουμπ δεν πέμνιν κανίς-πα. Κόζμος αρίχαν κε διάθαν...

Χυρλανιμένος Τιοκόλκιν απ' αφτό στέρα δεν πέλσιν τα κσέρια-τ ακάτο...—«Γιατί δε μας κάεπσαν τίλογα πρεπ; Απ' αφτό, ότι, αρτίστι-μας δεν ίτανε κσστά φορεμέν, δεν έχουμ κσστιόμια για το ντραμκροζζόκ. Θέλουμ καπίκια. Γιαν θέλουμ καπίκια, χριάζετ να τα χαζανέθυμ! Ιδέα! Κάμουμ-το! Βρίσκουμ καπίκια!!!

Σξένκυσ Τιοκόλκιν ντζονάισεν δάν γιυρόχ στο κλόμπ.

— Πάγκα!—Χόλκωσεν αφτός τον μπουφέτζικ.—Τίμακσε το μπουφέτο-ς, αμάν θα ντζουνέβουμ στο «Κοσά» να θάλουμ σπεκτάκλ. Εχί να εν καλό χαζάντζ. Επαρ ανταμα-ς μορότζενοε, σιτρό, τ'ένα -τ' άλλο φαιμάτια, αν τ'εν εκί νίσσεκς αν τυ δέρμα-ς ένα...

Πάγκας δεν πασπατέπεσιν στο ετίμαγμο-τ'. Αφτός ένα γόρα φόρτυσιν πας τ' αμάκς κάμποσα σσιςσάιδα σιτρό, πίρεν αντάμα-τ' μορότζενοε, δε ζμόνσεν κε τα μπαγιάτια πριάνικες, πυ στέκανταν απόλιτα μες το μπουφέτ κανά έκσι μίνες. 'Όταν σορέφταν όλι «αρτίστι», ντζουνάισαν στο στρατίο. Πυχνοβόλσεν τ' αμάκς κε τζολ-τζυλτέν τφυ-ντίν έσοςαν στο «Κοσά».

Εδώ (ο Τιοκόλκινς έμπρο-μέρα πέλσιν άνθρωπο) χαρσσύ σ' όλα τα σπίτια ίτανε γραμένα μαγάλες αφίσσεσ:

«ΣΙΜΕΡΑ ΣΤΙΣ 26-VII ΑΡΤΙΣΤΙ
ΤΥ ΓΙΑΛΤΑΝΙΟΤΙΚΥ ΚΛΥΜΠ ΘΑ
ΒΑΔΥΝΕ ΣΠΕΚΤΑΚΛ! «ΤΟ ΜΠΙΡ-
ΝΟ ΜΕΣ' ΤΙ ΜΙΑ ΚΑΜΑΡΑ».
ΟΔΙ ΣΤΟ ΚΛΥΜΠ!!!

—Ντράνα μία. σίμερα κατ' κενύργιο σσε θα θάλουμ στο κλυμπ θα πάισ:—ροτά-με αιαχτάσσυ-μ....

—«ΤΟΝ ΠΙΡΝΟ ΜΕΣ ΤΙ ΜΙΑ ΚΑΜΑΡΑ».. Αλίθα, γο-πα τίτκο σσε ακόμα δεν ίδα, κατ' κενύργιο ίνε,—λέι ένας άλλος,— αιτέτ πεδιά!..

Οσ τα δέκα όρες στο κλυμπ γιομόθαν ι γιασσελάρι. Πέρασεν λίγο κερός άρχισε ι παράσταςι. Μα τί διάβολο; Γράφουμ ένα, δίχνο-νε άλλο. Πάλι αφτές τις διο κομοδίες χόρια-χόρια: «Τον πιρνό» κε «Μεσ τι μια κάμαρα», πυ άρταχ ίδαμ-τα δεκαδες φορές.

—Μα πύ εν αφτό το πιέσα πυ έγγραφει πες αφίσσα: τότε емίς άρταχ μάτια τ' έχουμ να τα ντρανύμ, τί μας κυμπόνιτ;— ακυσεκόνε απ'τι ζάλα χυλτζάρκα νταύσσα.

Ι «αρτίστι» μερ-χαμπέρ. Αφτά τα λόγια στο 'φτί-τιν-πα τι πιάσσκνι.

'Ένα γόρας τ'εν πας τι σκινί έμπιν ένας άνθρωπος...

—Σταθέτε, σίντροφι, να μιν χολίζετε, емίς αμάν δρίσσκουμ τ' άκρα-τιν,—ίπε αφτός.

'Ιστερα έβγαλε χαρτί, μολ δι κε άρχισε να γράφι ακτ. Σορέ-φταν λόρια-τ' αρτίστι «ίρτεν κε ο ρεζιζιστόρος» Τιοκόλκιν.

—Χαθ πρατ απ' εδó, ας σε παρ' διάβολος, εγó ίμε καντι-
τάτος τις πάρτιας, εσις ακτ... θέλιτ να μω κάμιτ, εγó ατίτκο ακτ
σας κάμο κε áλο ιγίας φος δεν ντρανάτ,—φóνακσε ο Τιοκόλκινς.

Ελμπέτ, πας τι σκινί ι κομοδιά έκλουσιν ίντον δράμα.
Αρχισαν το χαθγά γιωρύχ πας τι σκινί.

Αφτό το ζαμαν άγρα νταύσσα ακουσκóνε κε απ' το κοριντόρ,
που ίτον το μπουφέτ. Μπουφέτζικος Πάθκας κσετίλικσε το πόλιμο
τίλογα λέγουν: «ντοζντομάν». Πες το σσερ-τ' ένα κσιλίτκο χυλιάρ.

—Πιός θέλι μορότζζενοε!

—Πόσα κσεάζ ι πόρτσια;—ροτόνε.

—Το μισó το χυλιάρ—33 καπίκια, το γιομάτο—66. Νάβαλís
—χυλίζ Πάθκας.

Μα κόζμος ίνε ατίτκι, ότι ζερ θρίσκις τ' καρδιά-τιν. Μία-
ενας, μία áλος σικόνουν-το γταύσς-τιν:

—Τ' με δόκες ετσι λίγο; Μπατραί το χλιάρís λίγο
καλά!—Χυλίζ ένας. Εδó εν μόνο κανά ίκος καπικό!

—Ίθρεν μορότζζενοε κε μπιλέζ-πα ακόμα. Σσιςσλάι τιχαντάρ
σε δόκαν! Δεν νίςσεκετ ακάτο-ς ο Πάθκας.

—Ζερ ατότο σιτρό εν; Πσεματάρ! Έβαλαν πες τα σσιςσάιδα
ουκσεάρκο κσιδ!

Σαί-πα, ο μπάσσεχαριμένος Πάθκας, αντίς σιτρό γιόμοσιν τα
σσιάιδα κσιδ κε πύλνεν-τα από 80 καπίκια κάθε ένα σσιςσά...

—Φέρ: τα καπίκια-μας ακσαπίσα!

Κσέθαν χαλαπατέματα. Πας τον Πάθλα-πα έγραπσαν ακτ.

· · · · · Τί κιάν ίτον-πα το Γιαλτανιότιχο κλυμπ χαζάνεπσε
απ' το σπεκτάκλ 210 ρύθλια.

Γι' αφτύς αφτό ίνε το κιριότερο. Τίλογα τα χαζά-
νεπσαν, ζερ κανόνς δλία εν; Τεκ φαιντά στο δαφτό-τυς ας εν,
τ' áλα όλα-πα τ' εν τίπος-πα!

ΜΑΡΥΣΙΑ

Πολά χρόνια ανάντια, νιστκάδα
Πάντα ντζαίβε τα κσένα χτινά...
Τ'ίξσιν Κόλιας νε τάτα νε μάνα,
Αρφανόθεν 'τος άλιαχ γυργά.

—Χάλις όρεμα φένετ-με τόρα,
'Το το ζίξμο 'ντα κρύι στο ρύ-μ,
Τις αθλάιβαν τοτ' μόνο ς' αθόρα
Με δικό-μας τον ιδρο να ζυν;

Τις ζοράιβεν-μας μέρα κε νίχτα,
Πες τα τζόλια νιστκί, μις υρζμέν
Μόνο ίκσεραμ, πος χ'τυ ζαμέτ-μας
Κυλάκx ν'τζιλκέ να πασσέν...

* * *

Τόρα γο στο κολχόζ τρακτορίστας
Απ' αυτό κε υσέβι τ' χαρά-μ,
Πας τα τράκτορα κάτσαν χιλιάδες
Τίτκ μπατράκι,—τα τέρια-μ δικά-μ...

Το λαχίρδεμο-τ 'τος μπιτράισεν
Γνωριζμένο νταύςσ αγρικά,
Τρακτορίστικα Μαρύσια ντζουχλάισεν,
'Τι ντρανά πας τον Κόλια—γελά.

Αγνορίθαν.—ατόρ κόζμους άλι.
Στο κολχόζ—τρακτορίστι ναυλιό,
Κε ανκέβνε τα πάιθα-τους πάλι,
'Αντα ίτανε 'τιν τυβαρτζιό...
Ο κερός μπριζνός δε γιρίζι
'Τα τα χρόνια-πα πέμναν μακρά,
Πες τι μπότχα ο Κόλιας νομίζι
Για τ' Μαρύσια τραγούδ τραγουδά...
—'Κύμα μκρί πες τα κένα τα κέρα
Σι θαχταίζκο τοτ ίςνι ιβλάτ...
Τζαχ ατότες μέρα σε μέρα,
Για τι κένα υστράιθα αγάπ!..
Κε ντρανύσε ατόρ κορασέα
Πας το τράκτορ δε δούς-με νυμπάτ
Σαν τ' αλέτρι, πυ πάι θαθέα,
'Αιτς θαθέα με μπεν το αγάπ...
.....

Πεσα περνόνε τα χρόνια ατόρα
Να τα κτέκεις δε έχι τζαρά...
Γιά-συ, ζίςμο! Δικί-μου ι χόρα,
Φοσερέβι το όλο ντυνιά.
Γο ντρανύ πας τα τζόλια πλατέα,
Πυ καμία δε ντρανανις χναρ,
Πυ τα χόρτα πολά κε μακρέα
'Ίταν έμπρο 'ν το μπόις μπαραμπόρ.
Μόνο άνεμος τόπς νταυσελάιβεν
Μόνο πέταναν κίτχα πυλιά,
Τα δεντρά τ'έναν τάλο κσιπάιθαν
Με τα φίλα χλιορά, ζοιρά...
Σι δε μπόρνις να νύνζις καμία—
Οτ' εδό, πας τον τόπο αφτό,
Σι το ίχες κριφό λογοθμία—
Να θαλίζ αστ' ασλίτ στο κτερνό.
Ζερ μπορί 'το να νίεσκει μπυδίνα,
Αχ δικί-μας τι χόρα μπασεσχά,
Πας το τράκτορ γαρίπι να κάρσυν...
Γιοχ! Μπυδίνα-πα τ'έχι τζαρά!

Πάλι μίρχεον στο τζολ χυρταρέα
Παλ τραθά-τιν ζ'αφτό το μιντάν...
Με το τράκτορ Μαρούσια θαθέα
Αχτραμίζ ανικσιέσσο το ζαν

Πας τον τόπο, χαμία πυ ντζάιβε,
Το κυλάκιχο πράμα αφτί,
Το κολχόζι τι φέρμα υστράισε
/Εχτσιν όμορφο μέγα μαντρί.

Αν ατί, στα πλατέα μιντάνια,
Πυ κιμάτ'ζεν το κίτκο χορτάρ,
Νά, ιπλόθαν κολχόζικα ζάνια,
Σίμυρ ζσένκα υζέθ το ζιτάρ.

Δον τα λάνια το τράκτορ ντυθλέθι.
Το νταύσς-τ γρικισσκάτ στα μακρά
Θαρίς Στάλιν το λόγο μπιλτρέθι...
Πυ ζ' δικό-τ το μοτόρ αιθονά,

Γο δεν κσερό δικό-μ τον πατέρα...
Γο δεν ίθα μιτέρας ζαιγί,
Μα ατόρ—χτ'ρεβολιούτσια ζτέρα—
Δε μετρό τιν θαφτί-μ αρφανί!..

ΓΑΡΙΠΣ ΚΕ ΑΡΦΑΝΟΣ

Μικρός ἴμυν, μεγάληνα
Πες γόρας τα αβλῆις.
Ὅς ἴχα γαλ στο δλία,
Μα γρίκανα θριζέις.

Γιά αἴτς ἐκί δεν πάτςις
Γιά άτςκας δεν σικόθις,
Γιά, λει. πολά κεμάσε
Κε άστζιμα-πα τρούις.

'Αιτς πόν'νιν το καρδία-μ',
Χαντράιθα 'γο τζαρά
Κε πιάκα, ρότσα μία
Διχό-μας τον παπά.

— «Γαρίπς, στο φτιόλις γράμα,
Μυ ἴπεν ο παπάς,—
Γαρίπς-πα να πιμένις
Με τ' όλο-ς' το ταιφά-ς!»

Μα ἴρτεν άλο όρα,
'Τος χάθιν απ' εδό.

ΔΙΟ ΕΠΟΧΕΣ

Αφιερωμένο στον γίγαντα τις ηλεκτρο-
πίσις τις ΕΣΣΔ Ντνεπρογός.

Κιλά ο ποταμός ακράτιτος
Στις όχτες πλιμιρίζι
Ριμάζι γίρο τα σπαρτά
Το καθετί νκρεμίζι.

Τα γοργοκίνιτα νερά
Μ' αφρός στεφανομένα
Κιλάν εδό ανόφελα,
'Αχριστα, αθυλεμένα.

Περνόν είνι ι κερι
Κ' έρχουντε νέι χρόνι
Αλάζι όπει ο ποταμός
Το κίμα χαμαρόνι.

Εκί, πυ πριν ακράτιτος
Ο ποταμός κίλύσε
Να ιποτάξει το στιχιό
Κανένας δεν μπορύσε.

Τώρα ιπσόνουντε πολί
Βαθιά θεμελιομένοι
Καλός φρυρός κι' ανίχιτος εχτρός
Πιστός σε μας θα μένι.

Ο! τα νερά-συ ποταμέ
Θα μυ δυλέψουν τόρα
Κινόντας χίλιες μιχανές
Φοτίζοντας τι χώρα.

Γρόζια, 7-IV-36.

ΣΤΟ ΤΖΑΡΤΑΧΛΥ ΕΝ ΡΑΤΚΟ

— **Α**χίς, Σοτίρ! Να σε πο ένα ζσένχο ιστορία.

— Ίτυν ένα ποτάμ. Πες το ποτάμ' ήταν πολά ψάρια. Ας ένα χυργάχχο χρόνο το ποτάμ στέγνωσεν. Τα ψάρια νύνησαν να πάγυν στο κανά άλο στιρέα, πύ ίνε πολά νερό.

— Απιζά?

— Αρι! Απιζά.

— Κε στο στρατά ντόκιν απάνν ένα βροχι, όλα φυρκίχταν. Τί γελάς? Δεν το πιστέβς? Στα! Εο σε λέγο κι' άλλο ζσένχο ιστορία. Αφτό τ' ιστορία γο ίδα-το αν δαφτό-μ τα μάτια.

— «Στο Σαρτανά τα τζυμπράνια ζίνιςσαν πολά παρακάτα. Ενα μέρα σορέφταν, χόρσαν ένα μέγα τζυμπράν, πέλσαν-το στα κσένα τα στιρέις να το μαθέν, πν εν καλό ζίςμο. Αφτός τζυμπράνης-στρατολάτς έσοσεν στα Ίζερταχλιότικα τα τζόλια. Τί ντρανάς! Τζυμπράνια—δαφτό-τ τα μάτια δεν πιστέβ. Πες το όλο το τζολ τα τζυμπράνια ραντύν κε ζσέρουν: άλο-ακί, άλο-αδό, κυπαδίτζα πέζυν υζτραμά. Πιγεν σιμά σ' ενα κυπαδίτς, καλμέρσιν.

— Πύχι έρχις;—ρότςεν ένα αχ τα μεγάλα τζυμπράνια.

— Αχ τα Σαρτα ιότικα τα τζόλια.

— Πύ παένς; Τί χαντρεβίς;

— Το χαντρέβο καλό ζίσμο. Πέλσαν-με τα τζυμπράνια, άκσα ζίτε καλά.

— Ιντζαμύ! Πολά παρακάτα ζίτε! Να πε-τυ νά, τίς χαλάν το ζίσμο-σας?

— Το κολχόζ «Νεζαμόζζνικ»: στα εμπριζνά τα χρόνια ίχα μεγάλο ταιφά, ζίνισσκαμ πολά βαχτλίδκα. Τα πεδιά-μ όλα μεγάλναν. Άρταχ ίχα ανέπσσα-πα. Το φαί-μας ίτυνε μπόλκυ, κανίς τι πατζάρζιν-μας, —ζίνισσκαμ κε δάιναμ. Ατόρα, στα στερνά χρόνια πιάκαν χαλυτίζνι-μας, κανά-λυγάς ζίσμο τι δύγυν-μας. Αν το νερό-πα θγάλνε-μας, αν το χλορπικρίν-πα φυρκίζνι-μας, αν τα χαπχάνια-πα πιάνι-μας. Φέτος χαλότσαν κανά 4000 τζυμπράνια.

— Βύι, μάνα! — Θαβμάστιν τζυμπρανύ. — Μίς από ζόμε χάλις πες τον παράδισο. Το ταιφά-μ, τα ζόγιαμ όλι-πα ίνε καλά.

— Τα ανέπσσα-ς' καλά ίνε;

— Καλά ίνε.

— Μανάκα-ς, πάπυς-ς καλά ίνε;

— Καλά ίνε. Μας εδό κανίς-πα δεν τιέβι-μας. Χρόνο από χρόνο αρτραέφκυμας, πες το κολχόζ-μας «Κράςνι Παρτιζάν» ίμας άρτα 14000.

Όσπυ αφτά λαχίρτεβαν, το σαρτανιότικο τζυμπράν ραντά ρικύτι φιέβ μάτια-σκυτνά. Αλα τα τζυμπράνια χολκσαν πίσο, γίρσαν-το.

— Αμα τί φιέβις?! Τζυμπρανάς απ'το φόδο-τυ να κάνι λαχαρτί δεν μπορί.

— Μπαρόχ, όδα ις άνθρωπος έρχετε.

— Χαμνός! Αφτός ίνε ο πρόεδροσ τυ κολχόζ «Κρ. ΠΑΡΤΙΖΑΝ», αφτός δε μας τιέβι. Τον κσέρο απ' τα μικρυθείς-μ'. Καλός άνθρωπος εν! Τον ΥΖΥΝ-πα, τον πρόεδρο τυ κολχόζ «S TY ΜΑΡΤΙ», καλά τον κσέρο. Αν τον πρόεδρο τυ κολχόζ «ΚΟΛΧΟΖΝΙ ΤΡΥΤ» — ΧΑΡΑΓΙΡΑΟ-πα ίμας ζόλκα. Γενίθαμ' ε' ένα χρόνο.

Πολά υιάλο λαχαρτί έκαμαν... Ένα λογάς υύςζεπεσαν. Το σαρ-
τανιότιχο τζυμπράν γίρσεν δάν να φερ όλα τα τζυμπράνια-πα
στο Τζαρταχλό...

— Αφτί τιν ιστορία πιστέβις-το, Σοτίρ?

— Πιστέβο-το, μαρέ. Καλά το κσερο, ότι στο Τζαρταχλό
τα τζυμπράνια έχουν καλό ζίσιμο, ίβραν μέγα μιντάν!...

„ΕΚΑΝΑΝ ΚΑΛΑ“

(ΣΚΙΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΣΕ ΜΙΑ ΠΡΑΞΙ)

„ΕΚΑΝΑΝ ΚΑΛΑ“

ΠΡΟΣΟΠΑ ΠΥ ΠΕΖΥΝ

1. ΘΟΔΩΡΟΣ ΤΖΑΓΙΡ—γερόντις, 61 χρονό, κολχόζνικος.
2. ΣΟΦΙΑ ΤΖΑΓΙΡ—γινέκα-τυ, 60 χρονό, κολχόζνιτσα
(Γι πράξι περνά στο χοριό Γιαλίτα. Ρομείο σπιτ.
Πας κρεβάτι ζιμά στο παράθιρο κάθετε ι γερόντιτσα
Σοφία. Πας τα μάτια-τις γιαλία. Πλέκι εσυρόφια).

ΣΟΦΙΑ

(Πλέκι κε τραγυδά)

Τραγύδα ρι λεθέντι-μου

Ν'αχόσο τι λαλιά-συ

Να πεταχτό σαν πέρδνια

Να μπο στην ανκαλιά-συ

Ασπρο σταφίλι ροζακί

Σαν κόκκινο κεράσι

Κε μάνα κάνι το κορίτς'

Κε κσένος τ' ανκαλιάζι

Σίμερα άσπρος υρανός

Σίμερα άσπρι μέρα

Σίμερα στεφανόνετα

Αιτός τιν περιστέρα

(Βάνι πας τα γόνατά-τις πο πλέγμα-τις. Λει!) Εχ! πο ιν' τα
γιασελόγια! Μόνο να ζίσις ατότο τον κερό.

ΘΟΔΟΡΟΣ

(Μπένη μέσα θγάνι το καπάσι-του, το παλτό-του, κρεμάζ-τα. Βγάνι ένα τετράδιο μεχ τ' τζόπα-του, θάνι-το πας τ' τραπέζι).

ΣΟΦΙΑ

Τι αέτσι άργισες; Τίγα παγένις κατ' στ' αρτέλι, πομένις εκί, μάντι νονίζις πράμα, τρία πρόβατα, ένα χτινότσα, μα μπιλέ θα περσίουν. Δεν ίνε κανίς να τα παχνίς'.

ΘΟΔΟΡΟΣ

Σικόνουμ' τα σαν τ' καλό τ' κορασέα, πάγο δύγ-τα κατ' λίγο μπιτζένη, αλιαχτάν λυγαριάς—θάνις-το πας τιριζί, να-μι πιράζι δικί'ς-ς.

ΣΟΦΙΑ

Έχραζα-τα. Σι μέρα κε νίχτα μπυραχλαγά, μα 'γο ας γενίθο φιλακάρις, γο-πα ντρανό τ' ορνίθια μες τ' αρτέλι, 'κόμα κε καλά τα ντρανό-πα, κυτυρύ δε μ' χάρσαν εσιρδόπουλ'. Άμα εκί-πα κατασόν, εδό-πα. Μα σι...

ΘΟΔΟΡΟΣ

'Αιντι σόνι, παρακαλό-σε, σφγύνκα τα δάκρια-ς', 'γο πάχνισα-τα (πάυζα).

ΣΟΦΙΑ

(Δε λεί τίποτα-πα, πλέκι)

ΘΟΔΟΡΟΣ

(Πίρεν π' αχ τ' τραπέζι τ' τετράδιο, αρχινά μαθένι τ' ρόλο-του) Άγαπό τ' γιασζλάρ, αφτί χορατέθουν. Τιάχα οικό-μ' τ' έμα αρχινά να θράζι. Χε...Χε...

ΣΟΦΙΑ

'Γο κσέρ'-το πως θράζ, 'γο αχ τα τοτ' κ' εδό σε παρατιρό. Σαπρέα! (πλέκι)

ΘΟΔΟΡΟΣ

(Δε ντρανά απάνο-τς, διαβάξι) Σίμερα θαρίς προς έμπα μες τα ίκοσι...
λάφρινε καρδία-μ'...

ΣΟΦΙΑ

'Το φένετ-πα προς πέρασεσ μες τα ίκοσι, τ' πιτισσ'ς-πα λεί-τα
(πιζμόνι). Λαφρίν καρδία-τ'

ΘΟΔΟΡΟΣ

Τί ιν' τ' μυρμυρίζ'ς, κάθισε 'χί;

ΣΟΦΙΑ

Δε μυρμύρικς, ένα όρα ίρτ'ς μες σπίτι, 'το-πα τ' νο-ς αλόρια-
αλόρια περπατά. Μάντιμ για τον κόσμο κάθεσε κάνις λαχαρδί...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Αντάμα-ς' κάνις λαχαρντί, δεν κατέσοσα να περάσο μέσα πιάκεσ
απάνο-μου σαν τ' μαράζι, μάντι σαν το κόσμο τ' γινέκεσ... Στα
σένα τί κάτσεισ όλ' τ' μέρα...

ΣΟΦΙΑ

'Αιτς να κάθισυν σί-πα, τίγα κάθυμ 'εγό, αμα ατύτα τα σσυρόφια
για τ' τίνα τ' σατανά κε μόνο τα πλέκο. Πάλι για τα σένα κε
μόνο θαρότι (πιζμόνι) εμπ' μες τα ίκοσι.

ΘΟΔΟΡΟΣ

Εσί μες τ' κεφάλι-ς' έχις μιαλά—ουκα γιοκ; Πιάκεσ απάνο-μ'
τίγα ιν το τ' γιαπουσάχ. Σι γρίχα-τ τζόλμασ τί διαβάσο γο, δικά-
μ' τα λόγια δε λέγο γο μαθένο τ' ρόλο-μ, με τ' αρτέλι «ΦΟΣ»
το ντραμκροζζόκ δόκιν-μασ να μάθυμ' πιέσα «Ο Κόστας» Μεσ' σ'
αφτό τ' πιέσα ο πάπυ Γιόργις λεί ατίτκα λόγια, σπουδάξ' να τς
μάθι θαρόμ' το κενόριο τ' χρόνο να τ' βάλυμ.

ΣΟΦΙΑ

Πιέσις... Σι μάντι δε θρίσσις τί θα πίς, αίτς στα σχοτινά περάσις

δικό-μ' τ' ζίσι-μ' αντάμα-ς' ίμνα γιάς'σα αφτά τράθανα, ατόρα-
πα. Ατότ μαχά τ' έβαλαμ στέφανα, σαατνά, τα πιασάθρι διάθε νυ-ς
πισ' Εθγενί, θαρίς άλα τι ίσον.

ΘΟΔΟΡΟΣ

Σι θα σοπάσις, υκσα γιοκ! Αλιαχτάν έφαγίς τα τζιγέρια-μ', τα
πρέματα μεχ νυ-ς' δε θγένουν. Τίνα να θγάλις, τίνα να σικόςις;
'Αιτς ει. θα μυχλιάσις-πα μες σπιτ'.

ΣΟΦΙΑ

(Νιδιζ-τον) Να μι θέλις-πα θα μυχλιάσις, ίντυν τ' κολεκτιβιζάτσια,
καμία ς' σπιτ' δε κάθισυν, ατόρα τα κολχόζια όρσαν, κόζμος πιά-
καν να ζίσιυν τίγα χριάζετε, ει πάλι ίθρες δυλιά με τα πιέσεις..
Κεσύρρες τα μπίχα-ς', ζμίχτις με τ' γιασλάρς, καμία ς' σπιτ' δεν ίσε.

ΘΟΔΟΡΟΣ

Μα ει τ' τυφλα-ς' τ' φένκι, ατόρα τι χριάζεσε αγ τα μένα, ει..

ΣΟΦΙΑ

Τί χριάζουμε;! Να κάτσις σπίτι σαν τον κοζμο.

ΘΟΔΟΡΟΣ

(Πιζμόνι με τ' χυλί) Να κάτσις σπίτι σαν τον κόζμο... Τόρα, καλί-
μυ, κόζμος γενίθαν άλι, διαθάζυν γαζέτες, ινκλινέδυν, δάνυν σπε-
κτάχλια. Καταλαθένις;

ΣΟΦΙΑ

Μα τί, μον' ει έχις πιςσί, α...! Γο δε θέλο να ινκλενέπρις;

ΘΟΔΟΡΟΣ

Αν γιρέθις να ινκλενέπρις, φόρ', στολίστ', κύρεπσε τα μαλία-ς', λι-
πς' τα ςσίλια-ς' κόκινι μπυγιά τζάτιπς τ' πρόσοπο-ς' με τ' πύδ-
ρα σαν το κυρεμένο πυλάρ', πάνε στο κλυπ.

ΣΟΦΙΑ

(Κεέβι χυλί-τις, αρανά κατιθένι π' αγ κρεδάτι τρές' ςιμά-τ', λέι
Σι τί πιζμόνις, 'γο να πο να φορέσυ, να στυλιαστά, να θγο στο
κλυμπ, κόμα λίγο θα εςς σαν τ' δικί-ς' τ' Σοφία (ντρανά μες για-

λί, κάνι να μορφένη, τινάξι το ρύχα-τις, θάνι τα χέρια-τις στα μέσα-
τις, μπυραίζι σιμά-τ').

ΘΟΔΟΡΟΣ

Γιαν τα ζένά ντυνιά κυζέλα, που θα εσς, παρατιρό καλά να
μι σε κλέψουν... Τί μπυραίζις σιμά-μ, σαν τ' μισίρι...

ΣΟΦΙΑ

Τί μπυραίζις; 'γο-πα έμπα μες τα ίκοσι...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Στα ίκοσι δεν κέρο, κανά δέκα θα ίνς αλάλιμ.

ΣΟΦΙΑ

(Με τ' χολί). Ατόρα πιζμόνις, μα σαράντα χρόνια απίσο,
άδι κλόθατ απίσο-μ' τα παλικάρια Βάνιας, Στιόπας, Λεφτέρις...
καλά στέχ-τιν ανάσα-ς', εσαφλιζ'ς Σοφία-μ'! Σοφίτσα-μ' κένονες
τα δάχρια, μέρα-νίχτα πέλναν-σε χαμπάρια, δε τ' ίκσερα πως θα
ίνς' ατίτικς...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Που γιρέθις να δις στα μάτια-ς', να σε παρ', έντιρ να τ'
ίκσεβρα πως ίνς ατίτικ... αζζντέρ με τα τιράτια.

ΣΟΦΙΑ

(Με τ' χολί) Κοπί τ' γλόσα-ς'...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Ας κοπί τ' δικό-σου, αφτό αίτς-πα ίν' αρτίχλο...

ΣΟΦΙΑ

Να παγένις απ' έμπρο-μου, τα μάτια-μ' να μι σε ντρανόν...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Τίγα έρτις μέσα, αρσινά τίγα ίν' τ' χτινίτσα, α φυτία να
κάψει τ' γιαχά-ς', που ίρθες αράστ πας δικό-μ' τ' κεφάλι μπιλιά...
α τσιχιρνίτρα.

ΣΟΦΙΑ

'Ελμπετ, ατόρα ίμε αρτίχι, άιτς σαν ίνε πάνε πύ θέλις, λας λαφρένισκίς, 'γο δίχος ζένα-πα περνό, ντρανούμ' ει τίγα θα περάσις, 'γο θα φέρο χρις'. άμα θα ίνε αργά (κλεί)

ΘΟΔΟΡΟΣ

(Πάι ριμά-τις, πιαν-τιν π' αχτα μπλάτια, λεί) Μα τόρα γιατί κε μόνο κλείς...

ΣΟΦΙΑ

(Αναστενάξι, ρφονκά τα δάκρια-τις με τ' μποδέα-τις). 'Γο ος τόσο να κάνο απ' πίσο-συ, να κάνο να έβρο τ' καρδιά-ς', μα ει...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Καλά...καλά...ατόρα, Σοφία-μ' τ' ζίσι-μ' ιν' λαφρό, πρότα μίς αγλάνκαζαμ με ένα ζεθγάρι άλογα, ίρτεν άνίκις, σπόρα δεν ίχαμε, ίρτεν τ' χαλοκέρι ν' αλονίζομ' δεν ίχαμ', μα έντιρ να κριμιστί κανά άλογο, άλο κ' αχ χρεόματα να θγίς δε μπόρινες. Ατόρα όλα κάνουν-τα με τα μασσίνις, με τα τράκτορα, με τα κομπάιν, μες το κολχόζικο-μας τζουλ το τράκτορ θυίζι, μες δικό-μας τ' μαντρί τ' αρνίτς' μυνκρίζι, θγάλις μες μαντρί τ' χτινότσα ντρανά απάνο-συ, τ' ορνιθίτζα-μας κακανίζου, γενούν 'θγα, ι καλ-μάνα Σοφία ρυρέβ-τα. κάνι ρβουκάτ, ο παπού Θόδορος τρούι, περ-πατά, κάνι ρσιλνίγια, θβανι ρπεκτάκλια...

ΣΟΦΙΑ

(Αναστενάξι) Γιατί, 'γο δε θέλο να ινκλινέπσο, να κάνο ρσιλνίγια;...

ΘΟΔΟΡΟΣ

'Αιτς σαν ίνε μάθε τ' Μαρίας τ' ρόλο.

ΣΟΦΙΑ

Φερ' το 'δα (Πίρε τ' πιέσα, ντρανά σπάνο, λεί) Τα μάτια-μ' τίποτα-πα δε μπορύν να χορίζουν...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Φόρες' τα γιαλία...

ΣΟΦΙΑ

(Φόρεσε τα γυαλιά, γτρανά απάνο, λεί) Γράμα ότε δεν κσέρις,
μακάρι διο ζεβγάρια φόρεσε...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Ότο ζιλμόνσα-το-πα πως δεν κσέρις γράμα, άιτ σαν ίνε, χριά-
ζετε να πάγισ ε' λικμπέζ, εκί ι δασκάλιςα Μαρία Πάβλοβνα κάθε
μέρα έρχετε, κανά-λυγάς δε μπορί να σας σορέπσι.

ΣΟΦΙΑ

Τίγα λικμπέζ με τα γιρόματα, πάτιςα μες τα εκσίντα—λικ-
μπέζ!...

ΘΟΔΟΡΟΣ

Κσέρις τί θα σε πό, Σοφία-μυ, ε' Μαριύπολι τιμάζοντε να
κάνυνε Ολιμπιάδα, πυ θα σορεφτόν κόζμος αχ τα όλα τα ρο-
μείκα τα χοριάτα—μεχ δικό-μας τ' ραιόν, εκί οτ' τις νικίσι πας
τραγύδια, πας χορό, θα παγένι στι Μόσκηδα.

ΣΟΦΙΑ

Τιάχα-πα στα μας, ατιτκα πράματα, ε' Μόσκηδα, εδό αχ
επίτι δε μπορίς να γλιάσις ένα μαρέα... (ροτά τον Θόδορο) Για
πίο τραγύδι να πο;

ΘΟΔΟΡΟΣ

(Τραγυδά)

Έι, φυκρίθ, Σοφία
Ένα πυλας-ία
Ν' αγαπάς εμένα
Τίμακσε κρασία
Ν' αγαπάς εμένα
Τίμακσε κρασία
Πυ θα πυ 'γο σένα
Τί εες δ'κο-μ καρδία

ΣΟΦΙΑ

Πες—τα αγάπι-μυ

Τί εσς δ'χο-ς' καρδία
Πρεπ' ντυσσεμάνος μέσα
Κάρφοσε καρφία
Πρεπ' ντυσσεμάνος μέσα
Κάρφοσε καρφία
Μι φοβάσε Φέντια
Ιν' μακριά τα φίδια
Αγκαλιάζο σένα
Βγάλο τα καρφία

ΘΟΔΟΡΟΣ κε ΣΟΦΙΑ

(Τραγυδὸν ἀντάμα)

Ει, φοκρίθ' ντυσσεμάνο
Φτιόροσαμ' τ' καφτί-μας
Χάθανε τα πόνια
Ζμίχταν ι καρδιές-μας.

ΑΒΛΕΑ

ΦΟΛΚΛΟΡ

ΠΕΣΤΕ-ΜΥ ΚΟΡΙΤΖΑ ΤΙΣ ΕΝ ΣΑΝ ΤΙ ΜΑΣ

Κορίτζα, ελάτ' ας πιάσும்' όλι στο χορό,
Ας αρσινίζும், ας χορέψும், 'γο να τραγουδò.
Τραγουδà τ' αιδòνι στ' μπαχτζά-μας πας δεντρό,
'Γο νταλτρίζο πέρνο μεχ τ' πιγάδò νερό.

Αιδονά μες τζολ-μας το τράκτορ σμα στο τζαπ,
Πυ πάγο να ποτίσο το δικό-μ τ' αγάπ.
Γεμίζο τ' ραδιάτορ, παρατιρό το γαζ...
Πέστε-μυ, κορίτζια: τίς εν σαν τι μας?

Γο κάθυμιν απάνο, θαρίζο πας ριτζάγ,
'Ανικς τ' ανκαλείς-συ, εσί πλατί συχάχ.
Τυ τζιθτιλαίζο πάγο στ' αμπίτεφτο μιντάν,
Πίσο-μ συρματό 'γο «ΚΟΜΥΝΑΡ» κομπάιν.

Αδò ντρανσέτ, κορίτζια τ' αρτέλνι-μας τυ ζαν
Τι μπòλκα σιτάρια, τζαλάιζε το κομπάιν.
Τα φάμπρικες, τα τζòλια, αφτά, πυ θγάλυν γαζ,
Ι καρδιακί-μας χòρα όλα δοκ-τα μας.

Ας το κσερ ντυςσμάνος: το τζολ-μας εςς τιμί,
Κανίνα-πα δεν δόγυ ένα πιθαμί.

Κορίτσια, ελάτ' ας πιάνουμ όλι στο χορό,
Χτιπά λαφρά καρδιά-μ, βαχτλίδσα ίμε γο.

Κυρίτσα, ελάτ ας πιάνουμ, κε ας τραγοδύμ,
Τον καρδιακό-μας ΣΤΑΛΙΝ μισ ας χερετόμ.
Ο καρδιακός-μας Στάλιν το ζίσμο δόκεν μας!...
Πέστε-μυ, κορίτσια, τις εν σαν τι μας?..

Αφτό το τραγύδι τήγραψε απ' τος κολχόζνικος το χωριό
Γιαλίτα το Μαριουπολίτικυ ραιόν, ο ς. **ΤΙΣΣΛΕΚ Μ. Ν.**

ΝΑ ΜΙΝ ΘΑΡΙ ΝΤΥΣΣΗΝΑΝΟΣ...

(Στο θάνατο τυ Σ. Μ. Κίροφ)

Τόσα ντυκόσσα—αλικέτια
Κόζμυς πέρασαν πολά
Ος να πάρυν το θλαστ στο σσερ-τιν
Κε να έβρυν το χαρά.

Άντα χυλτάιθεν ο Ντενίκινς
Χαρσσύ στον κόζμο—πας γαρίπς.
Ατότ' απ' μέσα-μας ο Κίροβς
Απάνο-τ' ντόκεν σαν 'στραπίς.

Ατόσα θλίες έφταιν Κίροβς,
Άχτα μας κανίς-πα δεν τα καμ.
Το περσνό τ' μέρα ίτυν άγρο
Άντα κζέιν το πύλια χτο «ναγάν».

Αφτό το μέρα ίτυν άγρο.
Τα σινεφίες δάιναν χαμιλά.
Κίροβς ίτυν πυθαμένος,
Πλύσς ολ' ίχαν-το χαρά.

Ζερ μισ ίχαμ θαχτ ατίτκο,
Κίροβς ντάμα-μας να μι εν;

Παλ' θα παένυμ πεχ Κίροϋ τ' στράτα,
Ντυσζμάνος έμπρο να μι θγέν.

Έστο κσερ ντυσζμάνος, τίλογι θίνα
Έςς δυλεφτάδικο το εσερ...
Καμία-πα να μιν νονίζ-πα
Το περαζμένο να το φερ!

Σ.Π. ΜΠΟΡΝΤΑΝΟΒ.

(Κολχόζνικος τυ αρτελιό «Νεζαμόζζνικ» χ. Σαρτανά)

ΕΜΠΑ, ΓΙΟΡΙ, ΠΕΣ ΚΟΛΧΟΣ

Ελα, Γιόρι, σε μας,
Έμπα, Γιόρι,
Πες κολχός.
/Ελα, Γιόρι,
Σε μας, σε μας.
Έμπα, Γιόρι, πες κολχός,
Πες κολχός!

Πες κολχός εν καλό,
Πες κολχός εν λαφρό.
Πες κολχός εν καλό, εν καλό,
Πες κολχός εν λαφρό,
Εν λαφρό!

—Πός να πάγο γο εκί,
Τ'έχο άλγο κε ψομί!
Τί να κάμυ γο εκί, γο εκί,
Τ'έχο άλγο, νε ψομί,
Νε ψομί!

΄Δο το τράκτορ αλετριζ,
Το κομπάιν-πα αλονιζ,
΄Δο το τράκτορ αλετριζ, αλετριζ

Το κομπάν-πα αλονίζ,
Αλονίζ!

Ένας τράκτορο πρατίξ,
Άλος κομπάν χολαντρίξ
Ένας τράκτορο πρατίξ, νε, πρατίξ,
Άλος κομπάν χολαντρίξ,
Χολαντρίξ!

—Βγαλίτ μένα-πα στο φος,
Παρίτ μένα πες κολχόξ!
Βγαλίτ μένα-πα στο φος κε στο φος
Παρίτ μένα πες κολχόξ,
Πες κολχόξ!
Έλα, Γιόρι, σε μας,
Έμπα, Γιόρι, πες κολχόξ,
Έλα, Γιόρι, σε μας, σε μας,
Έμπα, Γιόρι, πες κολχόξ,
Πες κολχόξ!

Αφό το ρομέικο λαϊκό τραγυδι, πυ το τραγυδύσανε
ιστο κολχόξ «Μπουτιόνι» (χ. Νέα-Καράκωμπα), τ'όγραψε
μαθίτρια τις 7-ις τάχσις ι ς. ΑΝΘΙΣΑ ΤΙΣΣΔΕΚ.

ΓΡΑΜΑ

Καλις'μέρα, αγάπι-μυ,
Γράμα γράφτυ-σε εγώ.
Το μελάνι πας χαρτί-μυ
Τί νονίζο θα πί 'το.

Μις φιλίθαμ, δόκαμ λόγο...
Φινυμία, στο καλό!
...Τόρα ίσε κομαντίρος,
Πες το Κόκινο Στρατό.

Ντρανά ει καλά το δλία-ς,
Τον φασσίστα μάθι ντος.
Τίγα χάσαμ τυς καντέτυς,
Το χαμό-τ να θρίσκι αφτός.

'Γό-πα ίμε κορσομόλκα,
Μπέκκα στέκυμ πας το μπδάρ
Κε μαθένο κομπανιόρκα,
Να τζαλίζο το σιτάρ.

Αν πσιρύνε να χτιπύνε
Τα τυφάκια μία τιάλ,
Κε να φένετε μπουδίνα
Το ντυσσιμάνο-μας το φτιάλ,—

Μιν ζμονάσε, αγάπι-μου,
Να πελίσ-με τοτ' χαμπάρ.
Πέρο τότες πολιβόλο
Κε τζαλίζο-τσ σαν χορτάρ.

Φινουμία, αγάπι-μου,
Πυλασίς πελίγο 'γο
Στον σίντροφο Βοροσσίλοφ
Κε στον Κόκινο Στρατό.

χ. Γιαλίτα

ΜΠΥΚΙΑ

Σάιμο ίχα 'γο πολά,
Χιμπετλίδσα ίμνε,
Μάνα-μ' ντα ίτυν καλά
Μικρί όσπυ τα ίμνε.

Ντραναναν γιαν το φιντάν
Να με υστραίςνε,
Τόρα πέμνα στο μιντάν,
Θα με μπατραίςνε.

Πες ένα καφτι ραχί
'Τιν θα με χαλότσαν.
Πύλσαν μένα τ' αρφανί,
Κανίνα δεν ρότσαν.

Δαφτι-τιν μαχτάϊδαι-τον
Δικά-μ τα θιάδες:
—«'Τόνα μάνα-τ χάρσεν-τον
Ντυνιάς τα μορφιάδες.

'Τος χάλις τζοβαιαρτάςς
Δύι φος πες σκυτνία,
'Ομορφος κε χαραχάςς'ς,
Σί-πα σιμά-τ' χανία!»

—Αν' θέλιτ, ζόρλεν δόσιτ-με,
Χαίλσα δέν νίεσκουμ.
Σις τὸρα κυμπόσιτ-με,
'Γο στέρα χοριεσκύμ!
...Απ' το στόμα-τς λόγο πέραν
Ζορλέν με τα χιθγαίδα.
Μυρφιάδες τα ίλεγαν
Τα ήταν μπογιαίδα.

Γέραν τα εσέα-τ'ς εσατνά,
Πέραν-τα ας σπύτ-τιν,
Εκί ίβραν-τιν μαανά
Οτ' δε ίντυν νίφι-τιν
Πέραν-τιν στο τζζυμαγιάτ,
Τα κσόδα χαρσσύ-τς ντόκαν.
—«Γο τ'έχο το χαμπαγιάτ,
'Εχουν-το, οτ' με δόκαν.

Δεκαπέντε κυμύεσα,
Γο δαφτί-μ' κσοιδάχτα,
Σαέβο-τα χονουεεμά
Οτ' αραθονιάετα.
Γο ετ' αφτόνα τ' έπρεπα
Σιμά-τ' δε γιαραεεέβο,
Ας χαντρέβ 'τος το χιεμέτ-τ'
Γό-πα πύ γιεέβο!»

Από το παλιό τραγούδι, που το υιεντράιεαν ετα χρόνια
1865—1870, έγραπεσαν-το απ' τις κολχόζνιτσεε του χ.
ΣΑΡΤΑΝΑ ι ε. ε. Ελένη ΣΣΑΠΥΡΜΑ κε Φεβρόνια
ΤΖΑΓΑΝ.

ΦΙΝΥΜΙΑ, ΝΕΑ ΚΥΡΑΣΕΑ!

Αγάπισα νέα κυρασέα,
Πο εν δεκαέκς' χρονό.
Φινυμία, νέα κυρασέα,
Πο αγάπισα εγό.

2.

Πίρεν-μας τιράνος-βασιλέας
Κε πέλσιν-μας στο ντυχύς.
'Τι, πο σίρνουν τα τυφάτια,
'Τι πολί εκυτόνουντι.

3.

'Τι, πο πέλσαν-μας χυρμπάνια,
'Τι πολί κρεμίζουντι,
'Τι, πο σπάνουντε τα μπόμπις,
Ο ντυνιάς χαλάνετε.

4.

Να μιν κλείς νέα κυρασέα,
Πύσε δεκαέκς' χρονό.

Στο καράβι αν πωθάνο,
Να μέ ρίξουν στο γιάλό.

5.

Να με τρώγουν τα ψαράκια,
Να μ' τιλίς τ' λαμπρό νερό.
Φινυμιά, νέα κυραζέα,
Πο αγάπισα εγώ!..

Ελληνικό λαϊκό τραγούδι, που τ'όγραψε στο χ. Γιαλίτα
απ' τον κολχόζνικο σιν. Ι. ΤΖΕΡΝΙΤΣΑ ο ανταποκριτής
του «Κολεχτιβιστί» ς. Μ. Ν. ΤΙΣΣΛΕΚ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Α. ΔΙΜΙΤΡΙΥ

Σελ.

Κενύργιος ήλιος	5
Λυξία	7
Δουμπάς	10
Το μονοπάτι δε θα χορταριάσει	12
Καλοςόριδες, χρόνε κενύργιε!	14
Το τραγούδι τις νιότης	16

Γ. ΚΟΣΤΟΠΡΑΒ

Σιμά στο μαβζολέι	21
Το φιδ πιμέν φιδ	23
Ύντραμάιδα	24
Κολχόζικα υντραμάιδα	26
Κεέβι στι μένα; ακριδί!	28
Φοθερί πόςστα	30
Φάνιν-τον καλό	33

Β. ΓΑΛΑ

Τρι αγιαχτάσς	37
Μάνια	40
Στι γινέκα	43
Αθάνατος	46
Διο άνικσις	47

Δ. ΕΡΙΣΤΕΑΣ

Γιά-σας, μαριωπολίτες!	51
Σε μια αλοτινί	57
Το νέο χοριό	58
Στις ιροίδες τις νέας ζοίς	60
Ι Πίλα	62

Κ. ΚΑΡΒΟΝΙΔΙΣ

Στιν εργάτρια	71
Ι νικιτές	72
Ι ψαράδες	73
Κολχόζικο τραγούδι	75
Ι άνικσι	77

Α. ΡΙΟΝΙΣ

Στο διάδα τον γιγάντον	81
Πάνο στο κρεβατάκι-τυ	85
Ελάτε στο χορό	86

ΔΙΜΙΥΡΓΙΚΟΤΙΤΑ ΝΕΟΝ ΣΙΝΓΡΑΦΕΟΝ

Θ. Ι. ΦΕΡΠΙΣ—Γιά πες-μυ	91
Δ. ΤΕΛΕΝΤΖΙΣ—Αθάνατι στο θάνατο	93
Θ. ΣΑΜΑΡΑΣ—Το καράβι δεν πίγε	99
Μ. ΤΙΣΣΛΕΚ—'Αντα πεσιρίθε ι μπόρα	103
Θ. ΓΙΑΛΙΣ—Αζμόνιτος κομαντίρος	106
ΜΙΚΡΟΣ—Ι προδότες Τρότσκι, Ζινό- διερ κε σιμορία	109
Α. ΜΑΤΣΥΚΑΣ—Στο ποχότ	111
Θ. ΥΖΙ'Ν—Ι άνικσι	112
Χ. ΑΚΡΙΤΑΣ—Αντρόπιαχτι πεσματάρ	114
« « Μαρύσια	117
Σ. ΚΟΣΕ—Γαρίπς κε αρφανός	120
Μ. ΖΌΛΟΡΑΣ—Διο εποχές	122
Κ. ΧΑΝΤΕΛΤΙΣ—Στο Τζαρταχλό εν ράτκο	124

Α. Π. ΤΖΥΜΠΑΡΟΦ

«'Εκκαναν καλά» (Σκινικό έργο)	127
--	-----

ΦΟΛΚΛΟΡ

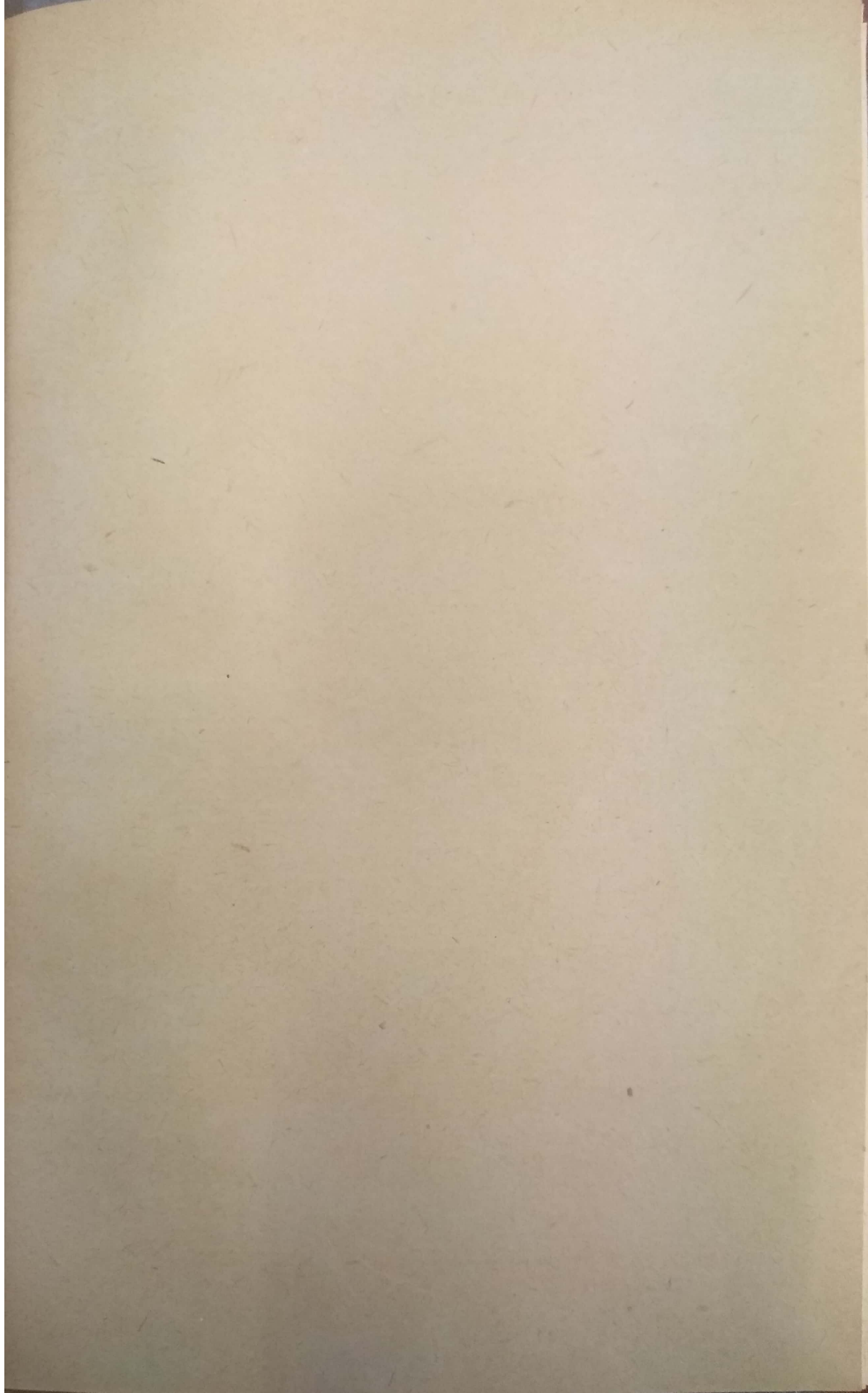
Πέστε-μυ κορίτζα τις εν σαν τι μας	139
Να μιν θαρί ντιςσιμάνος	141
'Ερπα, Γιόρι, πες κολχόζ	143
Γράμα	145
Μπυχία	147
Φινουμία, νέα κυραξέα	149

Δόθηκε για εστιχοθέτησι στις 17 το Δεκέβρι 1936.
Τιπόθηκε στις 8 το Φλεβάρι 1937. Τιπογρ.
φίλα 9¹/₂. Στο τιπογραφικό φίλο 43.620
στιχία. Τιπογραφίο το Ελληνικό Εκδοτικό
το Δουμπάς. Μαριόπολι, ΥΣΣΔ.
Πληρεξούσιος το Οβλιτ. αρ. 1738.
Παραγκελία αρ. 61, τιράζζ.
1000 αντίτιπα.

υμν χν-2463

Ιπέφθ. σιντάχτις—Γ. ΚΥΝΤΟΚΟΤΣΕΦ
Τεχν. σιντάχτις—Θ. ΣΑΜΑΡΑΣ

4
X 31

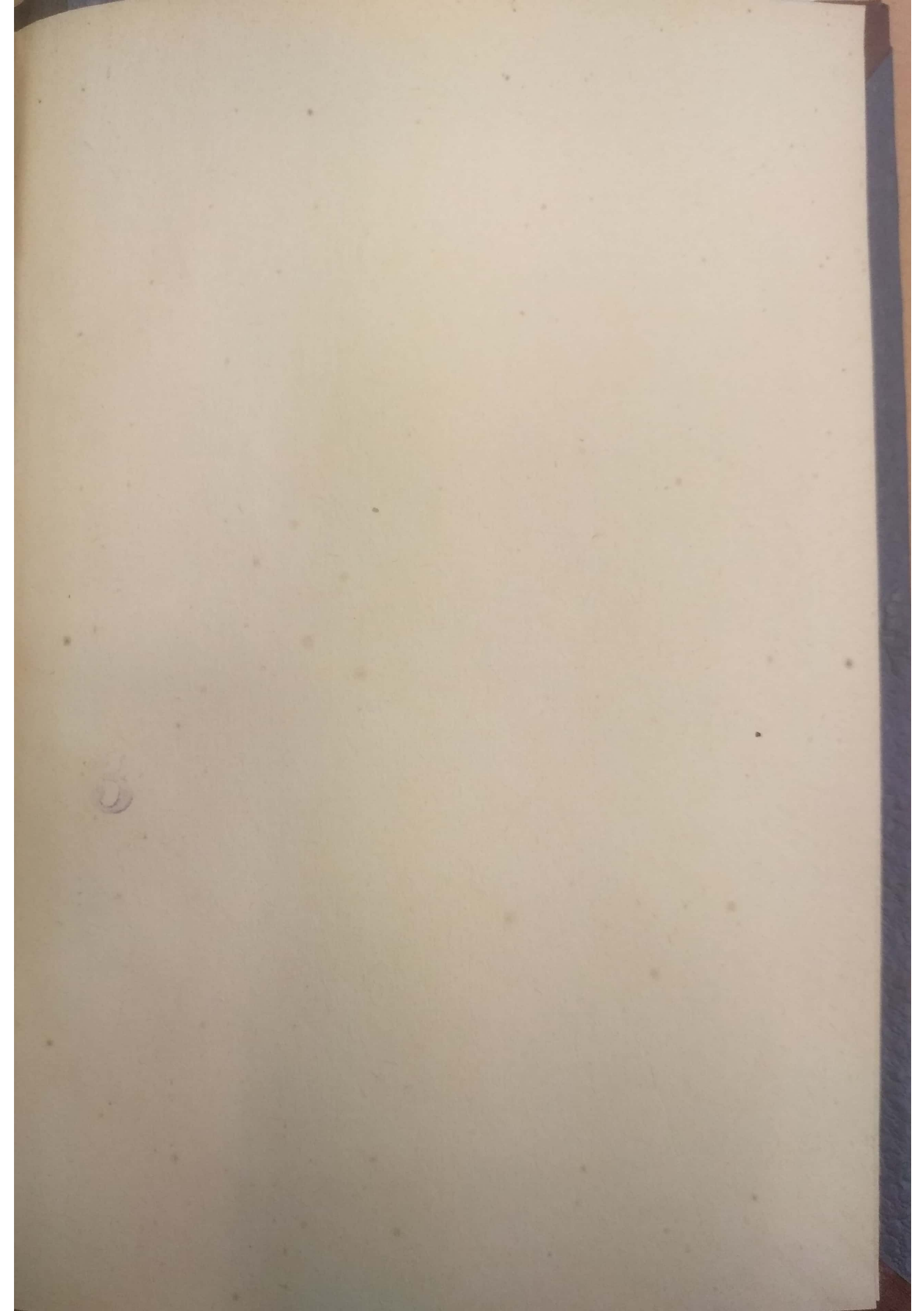

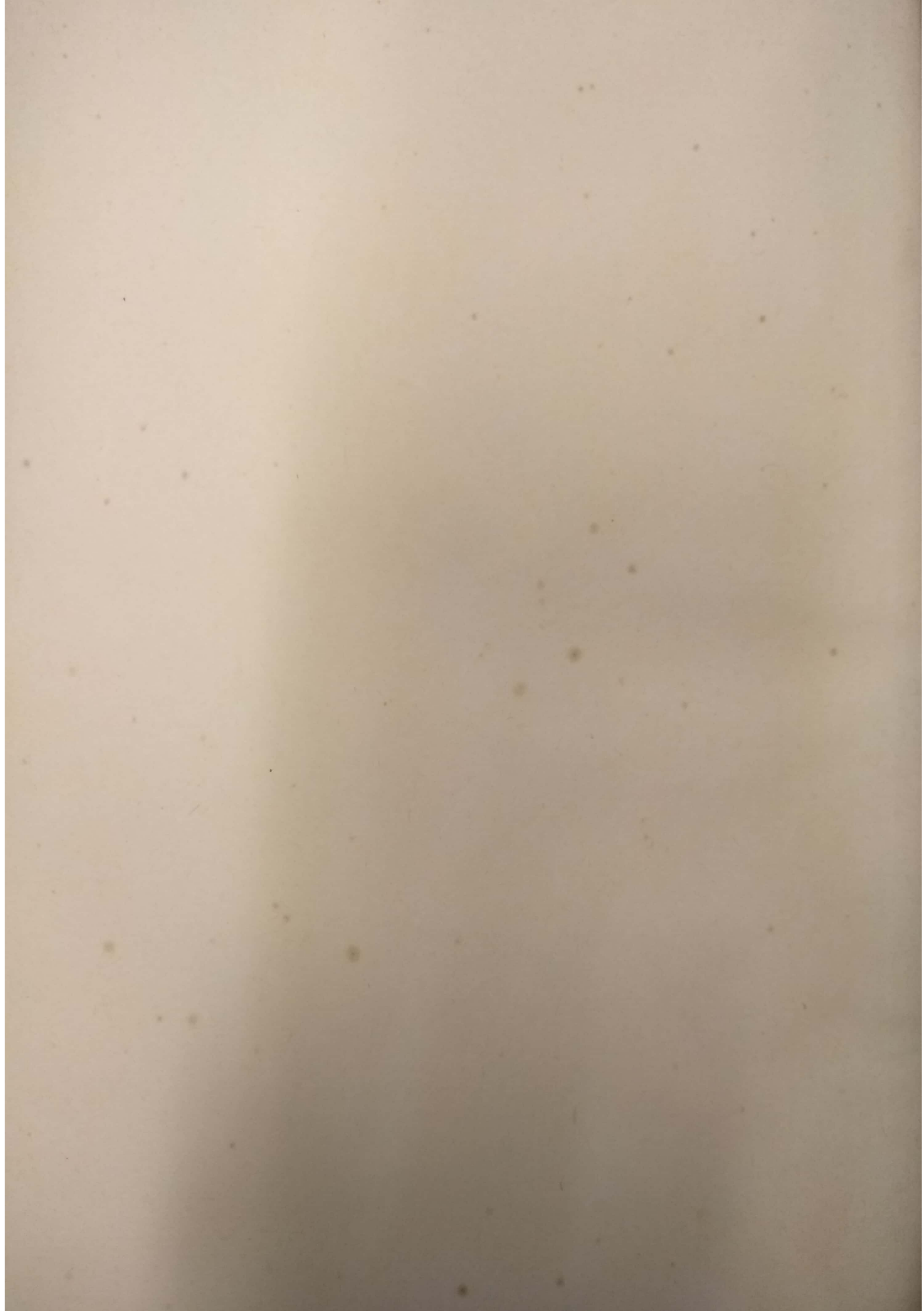
ТІМІ 3 руб.

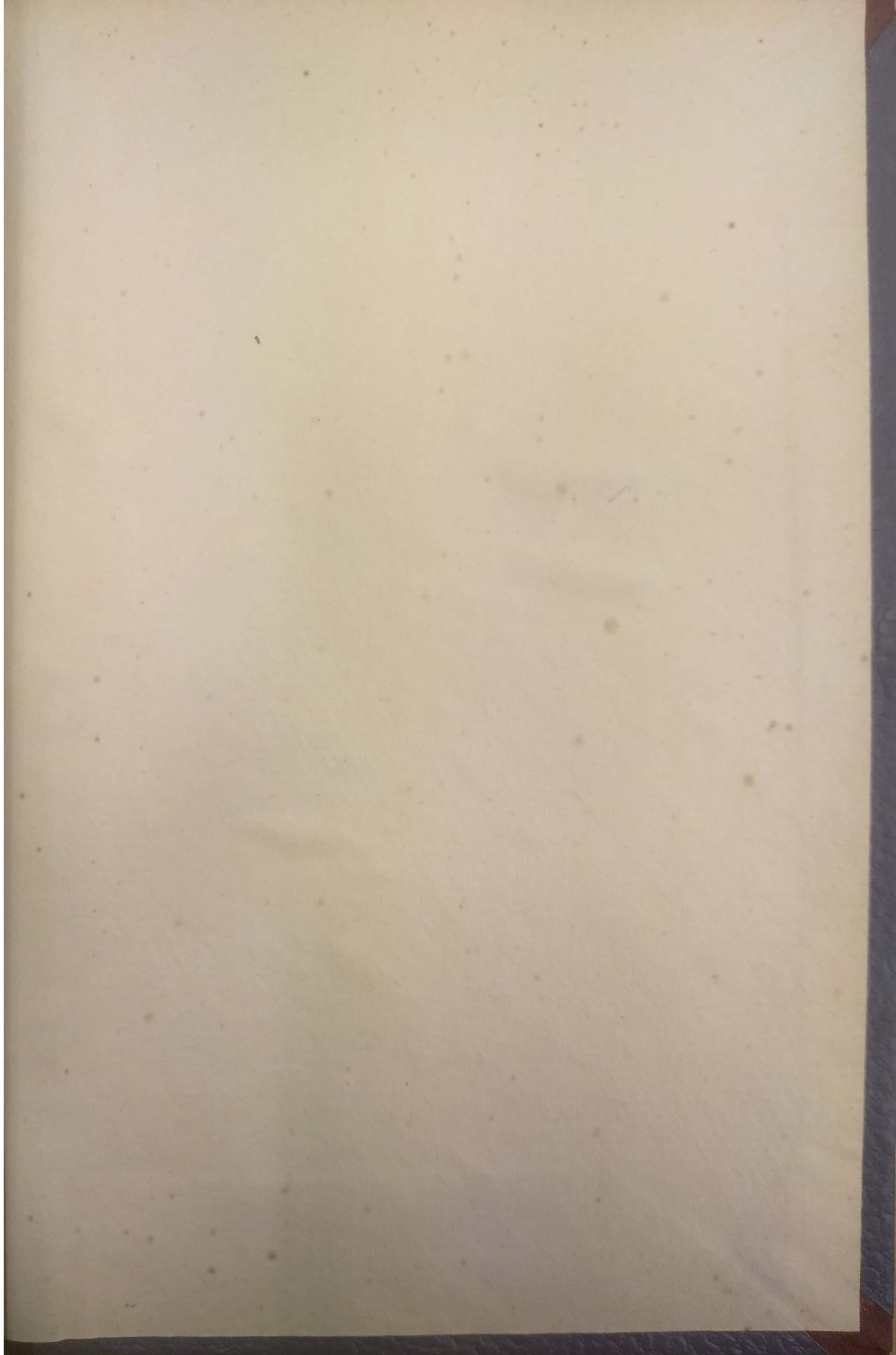
ЦЕНА 3 руб.

37-438

Донецкое Областное Греческое Издательство
МАРИУПОЛЬ 1937

p43

1937

26

N5